

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO
DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO
SUOMEN KANTTORI-URKURILIITTO

CRUX

2 ■ 2003

Kirkko
ja IT

- 2 *Hannu Ronimus:* Nettikahviloita seurakuntiin
- 3 *Juha Kauppinen:* Luottamuksellisuus ja vaitiolo
- 4 *Uutiset*
- 6 *Niilo Raubala:* Tärkeää tuoda armon sanoma lähelle
- 11 *Heikki-Tapio Nieminen:* Saarnaprojektin 2003 vetoomus
- 13 *Kaisa Rauma:* Hiljainen tieto
- 15 *Marjukka Andersson:* Lukkari-urkuri-kanttori
- 16 *Heidi Rautionmaa:* Charta Oecumenica
- 18 Yksintyöskentelevän diakoniatyöntekijän työssä jaksaminen
- 21 *Tapio Saraneva:* Miksi köyhien kärsimys ei kiinnosta?
- 24 *Heikki Liede:* Edunvalvonnan ABC
- 26 Pappisliiton visio 2003-2006 -osa 2
- 28 *Riitta Junninen:* Digitaalisia ihmeitä, high-tech kohtaamisia
- 30 *Hannu Ronimus:* Pappisliiton uudet kotisivut eKirkko-ratkaisun pohjalta
- 31 *Ari Tammi:* Voiko pyhä välittyä verkon kautta?
- 35 *Tytty Kobonen:* Nettidiakonia - Diakoniatyötä virtuaalitodellisuudessa
- 37 *Raija Pyykkö:* Diakonian ATK-ohjelmat ja muuttuvan työn haasteet
- 40 LabOra Jumalanpalvelusohjelma
- 41 Uuden ajan jumalanpalvelusohjelma
- 43 *Aimo Karjalainen:* Tietoyhteiskunnassa läsnä oleva kirkko
- 45 *Sakari Häkkinen:* Hyvyyden voiman ihmeelliseen suojaan
- 56 Tekstin ääressä

Kirkko ja IT

Kirkko ja informaatioteknologia -tematiikkaa tarkastellaan s. 28 - 44 mm. seuraavin aihein: kirkon verkkoportaalien avulla voidaan vahvistaa kirkon jäsenyyttä, Pappisliiton uudet kotisivut ja eKirkko-ratkaisu, pyhän välittymisen verkon kautta, nettidiakoniaa, diakoniatyön ja jumalanpalveluselämän ATK-ohjelmien esittelyä, virtuaalikaedraali, tietoyhteiskunnassa läsnä oleva kirkko.

Miksi köyhien kärsimys ei kiinnosta?

Kirkon Ulkomaanavun johtaja Tapio Saraneva kirjoittaa "maailmasta, josta emme halua kuulla" ja kysyy mm. "Missä määrin ylipäänsä olemme kohdanneet aidosti sen maailman, jossa meidän on tänä päivänä toimittava? Miten Lutherin nimeä kantava kirkko voi Jumalan nimen tunnetuksi tekemisessä panna energiansa niin yksipuolisesti kirkon sisäisiin, liturgisiin uudistuksiin?", s. 21 - 24.

Edunvalvonnan ABC

Edunvalvonnan ABC -kirjoitussarjassa tarkastellaan tämän vuoden aikana asioita, jotka keskeisesti liittyvät virka- ja työehtosopimuksen piiriin ja ammatillisen edunvalvonnan kysymyksiin. AKAVAn koulutus- ja työvoimapolitiittinen sihteeri Heikki Liede tarkastelee kysymystä vuorotteluvapaasta, jonka ehdot muuttuivat vuoden vaihteessa, s. 24 - 25.

Pappisliiton visio 2003 - 2006

Pappisliiton visiota vuosiksi 2003-2006 esitellään mm. Pappisliiton toimintaympäristön, papiston tilanteen ja odotusten sekä tiettyjen erityiskysymysten näkökulmista, s. 26 - 27.

TOIMITUS

Päätoimittaja

Hannu Ronimus
(09) 150 2466
hannu.ronimus@pappisliitto.fi

Toimitussihteeri

Tuula Anttonen
(09) 150 2453
tuula.anttonen@pappisliitto.fi

Osoite

Akavatalo
Rautatieäisenkatu 6,
00520 Helsinki,
(09) 150 2453
Fax (09) 148 5875
Sähköposti:
tuula.anttonen@pappisliitto.fi

Kustantaja

Suomen Kirkko-Mediat Oy, Helsinki

Ulkoasu

Paula Huhtala

TOIMITUSKUNTA

Hannu Ronimus, pastori (pj.)
Miika Heikinheimo, kappalainen
Sirpa Lampinen, kanttori
Heikki Mäntylä, kirkkoherra
Outi Niemi, diakoni
Matti Peiponen, pastori
Miia Seppänen, vs. kappalainen
Kirsi Valkeapää, diakonissa
Sakari Vilpponen, kanttori

OSOITTEENMUUTOKSET

Pappisliitto: Heli Meinola
(09) 150 2653
heli.meinola@pappisliitto.fi

Diakoniaityöntekijöiden Liitto:
Pirjo Heikkinen
(09) 150 2487
pirjo.heikkinen@dtl.inet.fi

Kanttori-urkuriliitto:
Nina Järvensivu (09) 150 2446
nina.jarvensivu@
suomenkanttori-urkuriliitto.fi

ILMOITUSHINNAT

Sivu	2/1	1 670 €
	1/1	930 €
	1/2	490 €
	1/4	270 €
	1/8	150 €
Neliväriä		170 €

ISSN 0783-0122

PAINOPAIKKA

Auranen Oy, Forssa

Nettikahviloita seurakuntiin

Jalkapallostakin kiinnostuneet saattavat vielä muistaa sen, miten lajin maailmanmestaruuskisat Yhdysvalloissa kesällä 1994 olivat ensimmäinen urheilutapahtuma, mitä saattoi seurata tietokoneen välityksellä. Tosin tuolloin vielä aniharvalla oli Suomessa oma internetyhteys käytössään.

Nykypäivänä tilanne on jo perin toisenlainen. Netistä, wepistä, verkosta - rakkaalla lapsella on monta nimeä - on tullut arkipäiväinen ja entistä merkittävämpi tiedonjakokanava niin julkishallinnolle, yrityksille, yhteisöille, oppilaitoksille, yksityishenkilöille kuin tietenkin myös kirkolle. Kotisivuja on moneen lähtöön ja sähköpostilla viestit välittyvät nopeasti ja (melko) luotettavasti maan äärestä toiseen.

Internetin käytön yhteydessä on paljon puhuttu sen tasa-arvoistavasta vaikutuksesta. Tiedon valtatiellä kaikki saavat liikua, hankkia tietoa, välittää ajatuksia, vaikuttaa ja viihtyä - näin ainakin periaatteessa. Tavoitetilana tulisi olla se, että kaikilla halutessaan olisi mahdollisuus ainakin kohtuuaikaiseen verkon käyttämiseen. Todellisuus ei kuitenkaan, ainakaan vielä, ole verkon runsaslukuisesta käyttäjämäärästä huolimatta näin ihanteellinen.

On paljon ihmisiä joilla ei ole, eri syistä johtuen, mahdollisuutta hyödyntää internetin ja verkkoviestinnän kiistattomia etuja. Näitä syitä ovat mm. oman internetyhteyden puuttuminen tai vain satunnainen mahdollisuus sen käyttämiseen; ja esimerkiksi ikä-ihmisillä ns. verkkolukutaidon puuttuminen, jolloin kynnys verkon käyttämiseen muodostuu ylivoimaisen suureksi. Vähävaraisuus tai nopeiden tietoliikenneyhteyksien ulkopuolella asuminen, voivat myös muodostua esteeksi internetin käyttämiseksi.

Koska tasa-arvon sijasta epätasa-arvo vielä vallitsee, on täysin paikallaan että mahdollisuutta internetin käyttämiseen tarjotaan julkisena palveluna. Esimerkkeinä tästä ovat mm. kirjastot ja koulut. Luontevaa ja perusteltua on ajatella, että kuntien rinnalla myös seurakunnat voisivat olla kehittämässä omia "nettikahviloita", mihin satunnaisempikin kävijä löytäisi

tiensä. Nämä matalan kynnyksen kohtaamispaikat kokoaisivat monien eri kohderyhmien ihmisiä "kirkonmäelle surffailemaan" ja siinä samassa seurakunta voisi palvella heitä myös "läsnäolon ja vuoropuhelun kirkkona".

Hannu Ronimus

Päätoimittaja

Luottamuksellisuus ja vaitiolo

Sielunhoidossa esiin tulleiden asioiden salassapitovelvollisuus on ollut eräs kirkon periaatteellisista itsestään selvyyksistä. Kirkkolaki turvaa erityisesti rippisalaisuuden. Pappi ei saa edes vakavan rikoksen yhteydessä paljastaa rippissä kuulemiaan asioita niin, että niiden kertoja paljastuisi. Hänen tulee tarvittaessa kehottaa rippitäytyjää itseään tunnustamaan myös maallisten viranomaisten edessä rikkomuksensa. Vanhastaan on ymmärretty, että tämä pappia koskeva määräys sitoo henkisesti ja hengellisesti myös kaikkia muitakin rippi-isiä ja -äitejä.

Viime aikoina on käyty keskustelua sielunhoidon luottamuksellisuuden suhteesta eräisiin toisiin yhteiskunnan lakeihin. Esillä on ollut muun muassa kysymys lapsiin kohdistuneen hyväksikäytön ilmoittamisvelvollisuuden ja sielunhoidon suhteista. Kirkossa on kuitenkin pidetty kiinni siitä näkemyksestä, ettei rippisalaisuutta voi murtaa. Hädässä olevilla ihmisillä tulee olla edes yksi paikka, jossa he voivat avautua ilman pelkoja. Tähän kantaan on päätynyt myös kirkkohallituksen asettama työryhmä, joka viime vuonna lähetti seurakuntiin ohjekirjasen ”Kirkon työntekijän vaitiolovelvollisuus”.

Luottamuksellisuus ja vaitiolo koskettavat seurakuntien työntekijöitä yhä useammissa muissakin tilanteissa. Työntekijöiden käsiin tulee monia asiakirjoja, jotka sisältävät luottamuksellista tietoa. Sellaista on vuosisatojen ajan sisältynyt kirkonkirjoihin. Seurakuntalaisten syntyperää, sukulaisuussuhteita ja elämäntapa koskettavat asiat eivät ole julkisia tietoja eikä pappi voi niitä asiasta kiinnostu-

neille tuttavilleen antaa. Syntymäaikakin on luottamuksellinen tieto.

Diakoniatyössä luottamuksellisia tietoja kertyy lähes päivittäin. Niitä diakoniatyöntekijä kuulee kotikäynneillä ja vastaanotoilla keskusteltaessa sekä saa kerätessään tietoja avustuspäätöksiä varten. Kun diakoniatyössä nykyään toimitaan verkostoituneesti, eri tahoilta yhteistyössä olevat työntekijät jakavat keskenään asiakkaiden luottamuksellisia tietoja. Se on kokonaisuuden kannalta varmasti tarpeen, mutta käytäntö edellyttää erityistä tarkkaavaisuutta. Kun työtapana on verkostossa avoimesti käsitellä asiakkaan asioita eikä rajana ole täydellinen vaikeaminen, saattaa huomaamatta syntyä harmaa alue, jolle luottamuksellista tietoa valuu.

Viime vuosina omat lukunsa luottamuksellisiin tietoihin ovat tuoneet julkisuuslainsäädäntö ja henkilörekisterejä koskeva lainsäädäntö. Kumpikin on selkeyttänyt olemassa ollutta tilannetta. Samalla kun julkisuuslainsäädäntö on pyrkinyt lisäämään asioiden käsittelyn avoimuutta, se on tarkentanut salassa pidettäviä asioita. Periaatteena on, että ihmisten henkilökohtaiset asiat eivät ole julkisia.

Henkilörekisterilain tarkoittamia luetteloja seurakunnissa on tavattu pitää huomattavan paljon ja jakaa niistä monien tietoja tarvitseville. Erilaisten retkien ja leirien osallistujaluettelot yhteystietoineen ovat olleet hyvin tavallisia. Seurakuntalaisten syntymäpäiviä (toivottavasti ei sentään henkilötunnuksia!) on ollut monissa muissakin papereissa kuin kirkkoherranviraston perhelehdillä. Leirien osanottajaluetteloiden julkisuudesta korkein hallinto-oikeus on hiljan antanut ennakkopäätöksen, jonka perusteella nimiluettelo ei luovutettu leirin ulkopuoliselle. Osanottajille jaettavaan nimilistaankin tulee saada kaikilta lupa.

Luottamuksellisuuden ja vaitiolon eräs kiperä kysymys liittyy vielä työntekijän tarpeeseen käsitellä eteen tulleita hankalia asioita. Asioiden purkaminen ymmärretään nykyään jaksamisen edellytykseksi. Purkamisen tulee tapahtua käsittelemällä asioita ei ihmisiä ja tämä tulee tehdä niin, että ihmisten henkilöllisyys pysyy salassa. Oman ymmärryksen mukaan rippissä esiin tulleita asioita ei voida ”purkaa”, muita luottamuksellisia ja vaitiolon velvoittamia asioita kyllä. Paras purkupaikka on työnohjaus. Sen puutteessa apuna voi käyttää työtoveria.

Menneiden vuosikymmenten aikana papin kiperimmät ongelmatilanteet ja monet luottamukselliset kysymykset on joutunut kuuntelemaan papin puoliso. Nykymaailmassa ei useinkaan enää ajatella, että papin puolisolalla olisi tällaista oikeutta ja/tai velvoitetta. On selvää, että jos puoliso kuitenkin joutuu jakamaan papin tuskaa ongelmatilanteissa, häntä koskee yhtäläinen vaitiolon velvoite.

Juha Kauppinen

Suomen kirkon pappisliiton puheenjohtaja

Kirkkopäivien yhteydessä jäsenilta

Tervetuloa perjantaina 23.5. klo 16.30 - 18.30 Kirkkopäivien yhteydessä pidettävään pappien, diakoniatyöntekijöiden ja kanttoreiden yhteiseen jäseniltaan.

Vapaamuotoisen yhdessäolon lisäksi tilaisuudessa on tarjolla mm. musiikkia ja ilta-palaa.

Jäsenillan pitopaikkana on Pasilan Vanhat Veturitalit Juhlahuoneisto, Pasilan rautatieaseman juurella, Tallikatu 34 (ks. tarkka sijainti netistä: www.crepperie.com (kohdasta: juhlatilat / veturitalli / albumi / kartta).

Jäsenillan järjestää Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI ry., eli Pappisliitto, Diakoniatyöntekijöiden Liitto ja Kanttori-urkuriliitto.

Tarjoilujärjestelyjen vuoksi toivomme ennakoilmoittautumista oman ammattiliiton sähköpostiosoitteeseen: suomen.kirkon@pappisliito.fi tai pirjo.heikinen@dtl.inet.fi tai kanttori-urkuriliitto@kolumbus.fi.

Kenestä Vuoden kanttori 2003?

Suomen Kanttori-urkuriliiton hallitus nimittää jälleen keväällä tämänvuotisen Vuoden kanttorin. Liiton alaosastot voivat tehdä esityksiä Vuoden kanttori -palkinnon saajaksi. Perustellut esitykset tulee toimittaa liiton toimistoon perjantaihin 11.4.2003 mennessä.

Uusi Vuoden kanttori julistetaan ja palkitaan liittokokouksen yhteydessä 3.6.2003 Kokkolassa. Palkintoon kuuluu urkupilli seinälaattaan kiinnitetynä sekä rahalahja.

Aikaisemmat Vuoden kanttorit ovat Pekka Laakkonen 1999, Martti Kilpeläinen 2000, Kaj-Gustav Sandholm 2001 ja Tiina Korhonen 2002.

Kutsu Suomen Kanttori-urkuriliiton liittokokoukseen Kokkolaan 2. - 3.6.2003

Suomen Kanttori-urkuriliiton hallitus kutsuu liiton jäsenet Kokkolassa 2. - 3.6.2003 pidettävään sääntömääräiseen liittokokoukseen. Liittokokouksessa käsitellään liiton sääntöjen 10 §:n mukaiset asiat.

Liittokokousilmoittautumiset tulee tehdä liiton toimistoon keski-
viikkoon **30.4. mennessä**. Kaikille ilmoittautuneille lähetetään kokousmateriaali etukäteen.

Liittokokousta valmisteleva kokous pidetään maanantaina 2.6.2003 klo 14.30 alkaen Kokkolan seurakuntakeskuksessa (Kustaa Aadolfinkatu 16, 67100 Kokkola). Varsinainen liittokokous pidetään tiistaina 3.6.2003 klo 10.00 (valtakirjojen tarkistus ja kahvi klo 9 alkaen) seurakuntakeskuksessa.

Läsnäolo ja äänioikeus

Kaikki liiton jäsenet - myös opiskelijat - ovat tervetulleita liittokokoukseen. Kullakin varsinaisella jäsenellä on kokouksessa yksi ääni. Kokouksesta poisjäävä voi valtakirjalla valtuuttaa toisen varsinaisen jäsenen (ei kuitenkaan hallituksen jäsentä) käyttämään äänivaltaansa. Yksittäinen jäsen voi valtakirjalla edustaa enintään 30 muuta varsinaista jäsentä.

Aloitteet

Liittokokouksessa esille otettaviksi tarkoitettut asiat on sääntöjen 10 § nojalla lähetettävä kirjallisesti hallitukselle **30.4.2003 mennessä**.

Suomen Kanttori-urkuriliitto ry:n hallitus

Valtakirjamalli

Valtakirja Suomen Kanttori-urkuriliiton liittokokoukseen 2003

Valtuutan (nimi) _____

tai

hänen varamiehensä (nimi) _____

edustamaan itseäni Suomen Kanttori-urkuriliitto - Finlands Kantor-organistförbund ry:n liittokokouksessa Kokkolassa 3.6.2003.

Päiväys _____

Allekirjoitus _____

Nimen selvennys _____

Suomen Kanttori-urkuriliiton uudet kunniajäsenet Erkki Tuppurainen, Kaija Eerola ja Osmo Vatanen sekä liiton puheenjohtaja Marjukka Andersson kokoontuivat "kirkon ovelle" kurkistamaan kirkkomusiikin ja kanttorikunnan menneisyyteen, nykyisyyteen ja tulevaisuuteen.

Kunniajäsenillä kokemusta ja näkemystä kirkkomusiikin kehityksestä

Tammikuussa kokoontuivat Suomen Kanttori-urkuriliiton uudet kunniajäsenet liiton kutsumina Helsinkiin keskustelemaan liiton puheenjohtajan ja toiminnanjohtajan kanssa kanttorikunnan ja kirkkomusiikin ajankohdaisista asioista.

Musiikkisihteeri Kaija Eerola, professori Erkki Tuppurainen sekä kouluttaja Osmo Vatanen nimettiin SKUL:n kunniajäseniksi

liittokokouksessa viime kesänä. Kunniajäseniksi voidaan sääntöjen mukaan kutsua henkilöitä, jotka ovat toimineet ansiokkaalla tai muuten merkittäväällä tavalla liiton tarkoituksien hyväksi.

Tilaisuudessa puheenjohtaja Marjukka Andersson kiitti uusia kunniajäseniä heidän pitkästä, näkyvästä ja tuloksekkaasta urastaan kirkkomusiikin ja kanttorikunnan hyväksi. Keskustelus-

sa pohdittiin kirkon ja kirkkomusiikin tulevaisuuden näkymiä, ja peilattiin niitä menneiden vuosien kehitysvaiheisiin. Kirkkomusiikin nykytilaa kunniajäsenet pitivät korkeatasoisena, mutta sen säilymisen nähtiin edellyttävän tinkimätöntä työtä sekä oppilaitoksissa että kirkon piirissä.

Seuraavat Valtakunnalliset kirkkomusiikkijuhlat Kuopiossa

Seuraavia Valtakunnallisia kirkkomusiikkijuhlia vietetään Kuopiossa 9. - 11.6.2006. Juhlien teemaksi on valittu ehtoollismusiikki. Aikaisemmasta juhlaorganisaatiosta poiketen juhlille on nyt valittu taiteellinen johtaja. Valtakunnallisten kirkkomusiikkijuhlien keskuustoimikunta (VKK) valitsi Kuopion juhlien taiteelliseksi johtajaksi Puijon seurakunnan kanttorin, dipl. kuoronjohtaja Jorma Hannikaisen. Juhlien pääsihteeriksi on valittu keskusrekisterin johtaja Oiva Voutilainen ja paikallistoimikunnan puheenjohtajaksi talousjohtaja Timo Korhonen. VKK:n puheenjohtajana toimii kanttori Marjukka Andersson.

Juhlien ohjelma koostuu edellisten juhlien ta-

paan mm. useista konserteista, kuorokatselmuksesta, kaikkien juhlille osallistuvien kuorojen yhteisestä säveljuhlasta ja juhlalaisesusta. Kuorojako eri ryhmiin on päätetty muuttaa siten, että ohjelmisto jaetaan seitsemään eri ryhmään, joista kuorot valitsevat kuorolle sopivimman. Tavoitteena on, että kuorot löytäisivät ohjelmistosta kuorolle sopivaa ohjelmistoa ja voisivat entistä paremmin käyttää sitä oman seurakunnan musiikkitoiminnassa. Kaikille kuoromuodoille yhteisen juhlien teemaulun säveltää Kaj-Erik Gustafsson Pekka Kivekkään kirjoittamaan ehtoollisaiheeseen tekstiin.

Tiedustelut Jorma Hannikainen 044-7158 432.

Runoilija-rovasti Niilo Rauhala korostaa uskonnollisen kielen elämänläheisyyttä:

Tärkeää tuoda armon sanoma lähelle

Kemissä asuva runoilija ja rovasti Niilo Rauhala tuntee kirkollisen kielen monesta näkökulmasta, sillä hän on ollut useiden keskeisten kirkollisten kirjojen uudistustyössä vahvalla tavalla mukana liki kolmenkymmenen vuoden ajan. Samalla hän julkaissut aktiivisesti myös omia runoja niin, että viime vuonna ilmestyi hänen 19. runokoelmansa *Vedet* puhuvat läpi elämän.

Rauhala on kirjoittanut, suomentanut ja uudelleen muokannut kymmeniä nykyisen virsikirjan virsiä. Yksi hyvin rakastettu ja paljon käytetty virsi on Rauhalan syntymäpäivävirsi 470: ”Kirkkaat riemun äänet soivat tänään sydämessäni. Muistot kiitosmielen toivat, niistä kiitän nöyrästi. Herra antoi elämän, kaiken hyvin johti hän, tähän asti armossansa siunannut on lahjoillansa.”

”Virsikirjan virret omalla kielellään ja aihepiireillään puhuvat Jumalasta. Siellä on tämän ajan ihmisten tuntoja. Tärkeä tuoda armon sanoma lähelle, kun aika on vaativa ja ihminen joutuu lujille”, Rauhala sanoo. Raamatun kääntäminen uudelleen oli haastavaa ja Rauhala pitää nykyistä käännöstä onnistuneena, koska virkkeet ja ajatuskokonaisuudet pyrittiin saamaan hyvälle suomenkielelle: ”Kielen kauneus on korkealaatuista. Raamatun kirjat ovat tyyliltään erilaisia ja nykyisessä käännöksessä niiden ominaislaatu pääsee esille oikealla tavalla. Käännös on selkeää ja hyvää kieltä. Aikanaan keskusteltiin, että onko siinä liian paljon tulkintaa. Vanhemmat käännökset tulkitsivat opilliselta kannalta asioita. Nykyinen käännös ei ole niin tarkoin opillisten seikkojen uskollista tulkintaa mm. vanhurskauttamisoppi kuin edellinen käännös, mutta pääsisällöltään se tekee oikeutta alkutekstille. Raamatun kääntäminen oli niin pappina kuin runoilijakin haastavaa.”

Rauhala on ollut kirjoittamassa rukouksia ja lau-

Niilo Rauhala

luja uudistuvaan toimitusten kirjaan. Vaikka hän on vahvasti sitoutunut kielen uudistamiseen kirkollisessa käytössä, hän painottaa rukouksen syvintä olemusta: ”Rukouksissa ei ole pääpaino sanan muodolla, vaan hengellä. Kieli on pyritty luomaan elämänläheiseksi, että se voisi välittää Jumalan toimitusta maailmassa. Rukoukset mitaavat tavallaan seurakunnan elämän intensiteettiä ja sen kautta uskonelämä hengittää. Tulevaan toimitusten kirjaan haluttiin luoda rukouksia, jotka voisivat kertoa kiitosta ja pyyntöä Jumalalle. Toimitusten koko rakenne ja puheet pyrkivät tuomaan Raamatun hyvän sanoman tämän päivän ihmisten juhlaan ja arkeen, myös erilaisiin elämän käännekohtiin.”

Rauhala on tehnyt pitkän päivätyön pappina Kemissä, viimeksi sairaalapappina. Nyt

hän viettää siellä eläkepäiviä. ”Pappeus merkitsee minulle sitoutumista kirkon työhön, jumalanpalvelukseen, sanaan ja sakramentteihin. Se on seurakunnan palvelemista kirkollisissa toimituksissa, saan olla myös sielunhoitajana. Sitä olen edelleenkin, vaikka olen eläkkeellä. Pidän pappeutta hyvin arvokkaana kirkon kutsuna palvelutehtävään, jossa voi toteuttaa sitä tehtävää, joka nousee evankeliumista. Voin julistaa armon sanomaa kaikille.”

Runoudessaan Rauhala ammentaa paljon luonnosta, mutta myös kohtaamisistaan ihmisistä. ”Pohjoinen syntymäseutu elää siinä rinnalla, kotijärvi ja suo ovat edelleen tärkeitä elementtejä sekä metsät”, sanoo Niilo Rauhala, Kittilässä syntynyt ja nuoruutensa viettänyt runoilija. Nyt hän kuulestelee mieltä ja maismaa Perämeren kaarella Kemissä.

”Lumihiutalet hidastavat putoamistaan/ katujen valossa,/ rukouksen sanat valaistuvat./ Hiljaisuus on lähtenyt liikkeelle/ tätä hetkeä vastaan.” (Niilo Rauhala: *Vedet* puhuvat läpi elämän. Otava 2002)

Kirjoittaja on Suomussalmen kappalainen.

Spiritualiteetti arjen puristuksessa

Kirkon Diakoniatyöntekijöiden Neuvottelupäivät
8. - 10.9.2003 Kuopion musiikkikeskus

Maanantai 8.9.2003

Kontekstuaalisuus - mistä tulemme?

08.30 Ilmoittautuminen

10.00 Avajaiset

Piispa Wille Riekkinen
Kuopion kaupungin tervehdys
Kuopion seurakuntayhtymän tervehdys
Tuomiorovasti Matti Järveläinen
Terveisiä seurakunnista eri puolilta Suomea
Diakoni Sisko Laitinen ja
diakoni Leena Vartiainen
Kuopion Musiikkilukion opiskelijoita

12.00 Lounas

13.00 Mistä tulemme?

Diakonian raamatulliset juuret ja
suuntaviitat, TT, pastori Kari Kuula
Kutsumusväsymys – väsymys
kutsumukseen, YM, sosiaalityöntekijä
Ulla-Maija Kauppinen-Perttula

14.30 Kahvi

15.00 Teematorit

Nuoruus ja hulluus?
Vanhuus ja viisaus?
Alueellinen eriarvoisuus, diakonia ja
hyvinvointivaltio
Diakonian tutkimustori
Kontekstuaalisuus bibliodraaman keinoin

19.00 Kaupungin vastaanotto

Musiikkikeskus

21.00 Iltarukous

Musiikkikeskus

Tiistai 9.9.2003

Diakonian ristipaineet - missä olemme?

09.00 Aamuhartaus 'Diakoniatyöntekijän päiväkirjasta'

09.30 Ammatillisuus – henkilöstön pääoma

Professori Raija Julkunen
Kommenttipuheenvuorot:
Diakoni Kati Turtiainen
Hiippakuntasihteeri Sirpa Juola
Diakoni Reima Hassinen
Kuopion Musiikkilukion opiskelijoita

12.00 Lounas

13.00 Teematorit

Diakonian tutkimustori – tutkiva työote
Avoimella lähteellä – Hengellisen matka-
kumppanuuden voima
Yhdessä vai erikseen - Kansainvälinen
diakonia ja lähetys
Johtajan paikka avoinna - johtajuus
diakoniatyössä
Yksi tehtävä ja tehtävien moninaisuus
- diakonaatti
Tulevaisuuteen katsova diakonia
- diakoniastrategia
Kahvi teematorien välillä

18.30 Konsertti

Pertti ja Ville Rusanen
Vuoden diakoniatyöntekijä, kunnia-
merkkien jako
Buffét-illallinen
Musiikkikeskus

21.00 Ehtoollisen vietto

Emerituspiispa Matti Sihvonen,
diakoniajohtaja Seppo Marjanen
Tuomiokirkko

Keskiviikko 10.9.2003

Spiritualiteetti - mihin olemme menossa?

09.00 Aamuhartaus 'Hiljaisuudesta voimaa'

09.30 Spiritualiteetti arjessa

Rovasti Seppo Häyrynen
Diakonissa Sirkka Ryyänen
Professori Paavo Kettunen
Lähetäminen
Diakoni Sisko Laitinen

12.00 Lounas

Päivien järjestäjinä toimivat Kirkkohallituksen
diakonia- ja yhteiskuntatyö,
Diakoniatyöntekijöiden Liitto,
Suomen Diakonialaitosten Liitto,
Diakonia-ammattikorkeakoulu,
Kuopion hiippakunta,
Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymä ja
Kuopion kaupunki.

Kirkon Diakoniatyöntekijöiden Neuvottelupäivät
8. - 10.9.2003, Kuopio
Ilmoittautumislomake

Sukunimi	Etunimi
Toimipaikka / Työnantaja	
Postitusosoite	
Postinumero	Postitoimipaikka
Laskutusosoite (ellei sama kuin yllä)	
Postinumero	Postitoimipaikka
Puhelinnumero (työ)	GSM
Fax	Sähköposti

Majoitus

Hinnat ovat euroa / huone / vrk sisältäen aamiaisen ja alv:n. Kahden hengen huonetta varattaessa on mainittava myös huonetoverin nimi. Huoneisiin on mahdollista saada lisävuode. Hotellit täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä. Merkitkää hotellivaihtoehtot järjestyksessä 1. 2. 3. jne. Pidätämme oikeuden muutoksiin.

	kpl	1hh	kpl	2hh
___ Sokos Hotel Puijonsarvi	___	☐ 85 € / vrk	___	☐ 110 € / vrk
___ Scandic Hotel Kuopio	___	☐ 94 € / vrk	___	☐ 116 € / vrk
___ Kuopion Keskustahotelli	___	☐ 72 € / vrk	___	☐ 88 € / vrk
___ Best Western Hotel Atlas	___	☐ 70 € / vrk	___	☐ 80 € / vrk
___ Hotelli Cumulus	___	☐ 94 € / vrk	___	☐ 117 € / vrk
___ Best Western Hotel Savonia	___	☐ 74 € / vrk	___	☐ 95 € / vrk
___ Quality Hotel Isovalkeinen	___	☐ 90 € / vrk	___	☐ 112 € / vrk
___ Kylpylä-hotelli Rauhalhti	___	☐ 77 € / vrk	___	☐ 101 € / vrk
___ Kylpylä-hotelli Kunnonpaikka	___	☐ 78 € / vrk	___	☐ 122 € / vrk
___ Finlandia Hotel Jahtihovi	___	☐ 74 € / vrk	___	☐ 86 € / vrk

En tarvitse majoitusta ☐

Saapumispäivä: _____ Lähtöpäivä: _____ Saavun noin klo: _____

Huonetoverin nimi: _____

Erikoistoiveet (esim. allergiahuone): _____

Erikoisruokavalio: _____

Osallistuminen

Ilmoittautuminen viimeistään perjantaina 15.08.2003

	ennen 31.05.2003	01.06.2003 jälkeen
Osallistumismaksu	☐ 255 €	☐ 275 €
Osallistumismaksu opisk./työttömät	☐ 100 €	☐ 120 €

Osallistumismaksu sisältää: ohjelma, lounas ja kahvit kokouspäivinä, sekä tiistai-illan (09.09.) buffet-illallisen.

Huom! Opiskelijoiden tulee liittää ilmoittautumislomakkeeseen voimassa oleva opiskelijatodistus. Työttömien tulee liittää todistus työttömyydestä.

Maksu- ja laskutustiedot

Lähetämme asiakkaalle vahvistuksen osallistumisesta. Osallistumismaksut ja majoitukset laskutetaan etukäteen. Varaus astuu voimaan kun lasku on maksettu.

HUOM! Laskutuksessa perimme varaus/laskutusmaksun, yksittäisissä varauksissa 5,50 € / lasku ja ryhmävarauksissa 10 € / lasku.

Peruutustiedot

Viimeinen kuluton peruutuspäivä on 15.8.2003. Tämän jälkeen tehdyistä peruutuksista peritään 50 % osallistumismaksusta. Majoitusten osalta noudatamme majoitusliikkeiden antamia määräyksiä. Kaikki peruutukset on tehtävä **kirjallisesti!**

Ilmoittautumislomakkeen palautusosoite:

Kuoreen merkintä "Diakonia"

Kuopion Matkailupalvelu Oy
Kokous- ja kongressiyksikkö
Kristiina Lehtonen
Torikatu 18
70110 Kuopio
puh: 017-182 035
fax: 017-262 4004

Ilmoittautumiset myös sähköpostilla, varaukseen tulee liittää kaikki yllä vaaditut tiedot.

Aihe/otsikko: Diakonia

Sähköposti: congress.map@kuopio.fi

Uutta liittojen yhteistoimintaa:

Kutsuisitko Akin vierailulle alaostoon?

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI ry eli SKUL, DTL ja SKPL yhdessä kehittävät alaostojensa yhteistoiminnan ja vuorovaikutuksen mahdollisuuksia. Esimerkiksi uutta kirkon virkaehtosopimusta koskevat informointi- ja koulutustilaisuudet voitaisiin järjestää yhdessä, jos se alaostojen mielestä on mahdollista. Paikalliset pappien, diakoniatyöntekijöiden ja kanttoreiden alaostot voisivat kutsua

jäsenistönsä yhteiseen tilaisuuteen, johon osallistuisi liitoista yksi edustaja koko AKIn nimissä.

Alaostojen toivotaan ottavan tämän mahdollisuuden huomioon suunnitellessaan liiton edustajan kutsumista tilaisuuksiinsa.

Kirkko työnantajana - kysely Suomen evankelis- luterilaisen kirkon työntekijöille

Kirkon alan ammattijärjestöt ovat sopineet yhteisen jäsenkyselyn tekemisestä kevään 2003 aikana. Kyselyn avulla pyritään kartoittamaan erityisesti kirkon työnantaja-asemaa työmarkkinoilla ja työntekijöiden mahdollista halukkuutta siirtyä muiden työnantajien palvelukseen.

Kyselyyn vastataan internetin välityksellä. Ammattiliittojen kotisivuilta löytyy linkki sähköiseen vastauslomakkeeseen. Vastaamisaikaa on 13.4.2003 saakka. Kyselyn keskeiset tulokset julkistetaan toukokuussa Kirkkopäivien yhteydessä.

Kyselyn teknisestä toteutuksesta vastaa Kunnallisvirkamiesliitto KVL ry:n ekonomisti Auno Mäkinen, auno.makinen@kvl.fi.

Kyselyn toteuttavat Kirkon alan ammattiliitot:

AKAVAN-JS R.Y. / AKAVAN
KIRKOLLISET AMMATTILII-
TOT – AKI R.Y.

Suomen kirkon pappisliitto
Diakoniatyöntekijöiden Liitto
Suomen Kanttori-urkuriliitto

KIRKON ALAN UNIONI R.Y.
Kunnallisvirkamiesliitto KVL ry
Kunta-alan ammattiliitto KTV ry

SEURAKUNTIEN VIRAN- JA
TOIMENHALTIJAIN LIITTO
SVTL R.Y.

Diakoniatyöntekijöiden Liiton jäsenmaksut vuonna 2003

Työttömyyskassan jäsenyys

1. Työ- tai virkasuhteessa olevat
 - *työssä oleva*: 1,2% bruttopalkasta
 - *sairaslomalla*: 1,2 % bruttopalkasta palkanmaksuajalta
 - *opinto-, virka- ja vuorotteluvapaalla*: 3,40 euroa/kk
 - *äitiysvapaalla*: 1,2% bruttopalkasta
 - *vanhempainvapaalla ja hoitovapaalla*: 3,40 euroa/kk
 - *isyysvapaalla*: ei maksua
2. Työelämän ulkopuolella
 - *työtön* (voimassa oleva kassan jäsenyys): 3,40 euroa/kk
 - *ei työmarkkinoiden käytössä* (voimassa oleva kassan jäsenyys): 3,40 euroa/kk
 - *alan opiskelija*: ei maksua liittoon; halutessa voi liittyä työttömyyskassaan, jolloin jäsenmaksu 40 euroa/v maksetaan suoraan työttömyyskassaan
 - *perhevapaat* (voimassa oleva kassan jäsenyys): 3,40 euroa/kk
 - *muu kuin alan opiskelija* (voimassa oleva kassan jäsenyys): 3,40 euroa/kk

Ei työttömyyskassan jäsenyyttä:

- *eläkeläinen*: 25,30 euroa/v
- *kaksoisjärjestäytynyt*: 25,30 euroa/v
- *alan opiskelija*: ei maksua
- *perhevapaat*: ei maksua
- *työtön liittoon liittyessä*: ei maksua
- *kunniajäsen*: ei maksua
- *muu kuin alan opiskelija*: 3,40 euroa/kk

Pidäthän liiton toimiston ajan tasalla jäsentietojesi muuttuessa!

Vuoden diakoniatyöntekijän valinta

Diakoniatyöntekijöiden Liiton hallitus on päättänyt, että Vuoden diakoniatyöntekijä tullaan tästä lähtien valitsemaan joka toinen vuosi. Kriteereiksi Vuoden diakoniatyöntekijälle on päätetty seuraavat:

- Diakoniatyöntekijä,
- jonka valinta nostaa esille ajankohtaisen teeman paikallisesti tai valtakunnallisesti
 - joka on kehittänyt itseään, ammattitaitoaan ja diakoniatyötä
 - joka voi olla joko rohkea ja ennakkoluuloton uudistaja tai "arjen ahertaja"
 - joka on ottanut vastuuta yhteisistä asioista
 - joka on Diakoniatyöntekijöiden Liiton jäsen

Ehdotuksia henkilöistä voi lähettää liiton hallitukselle kirjallisesti perusteluineen joko alaosastojen kautta tai liiton hallituksen jäsenten kautta 30.5.2003 mennessä. Vuoden diakoniatyöntekijä julkaistaan Diakoniatyöntekijöiden neuvottelupäivillä Kuopiossa 9.9.2003.

Saarnaprojektin 2003 vetoamus

Eläkkeelle jääneille tai muuten jo vuosikymmeniä saarnanneille papeille ja lehtoreille

Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnan käytännöllisen teologian laitos kerää homiletiikan arkistoonsa jatkuvasti tietoja arkistoiduista maassamme pidetyistä saarnoista ja kasuaalipuheista. Tällä hetkellä luettelossa on 88 888 arkistoitua saarnaa ja vastaavaa puhetta. Saarnaprojekti 2003 jatkaa tähän asti tehtyä työtä. Pyrimme kokoamaan talteen viimeksi kuluneen vuosisadan aikana (erityisesti 1920/1930-luvulta tähän päivään) pidettyjä saarnoja ja kasuaalipuheita (kaste-, vihki- ja hautaansiunaamispuheet, radio- ja televisiohartaudet ym.).

Olemme olleet yhteydessä Kansallisarkiston ja maamme kaikkien Maakunta-arkistojen johtoon. Vetoamme Sinuun, että toimittaisit johonkin alle merkityistä arkistoista tallettaviksi mahdollisimman monta pitämäsi saarnaa ja hartauspuhetta. Mikäli hallussasi on lisäksi jonkun toisen (esim. isäsi, isoisäsi, jonkun muun) pitämiä saarnoja/hartauspuheita, pyydämme, että antaisit myös ne arkistoon. Toivomme Sinun toimivan alla esittämällämme tavalla. Menettelytapaa koskevien ohjeiden laatimiseen ovat vaikuttaneet käytännöllisen teologian professori Markku Heikkilä, Suomen kirkkohistoriallisen seuran sihteeri dosentti Hannu Mustakallio, dosentti Heikki-Tapio Nieminen ja homiletiikan arkistosta huolehtiva TM Arto Kuorikoski.

Liitä kuhunkin saaraan tai puheeseen (erilliselle liuskalle, vaippalehdelle) seuraavat tiedot. Saarnaajan/puhujan nimi. Päivämäärä, jolloin saarna/puhe on pidetty. Kirkko/paikka, jossa saarna/puhe on pidetty. Mahdollinen muu juhlapäivä (esim. XX:n seurakunnan 450-vuotisjumalanpalvelus). Mikäli tilaisuus on radioitu tai televisioitu, mainitse siitä (esim. radiojumalanpalvelus). Saarnoista kerro kirkkovuoden sunnuntai (esim. 1. kjs. tai 2. shel) ja saarnateksti (esim. Mt. 16:24 - 27), muista puheista teksti, jonka pohjalta puhe pidetty.

Painotamme, että mikäli et tiedä/muista jotakin yllä mainituista tiedoista, esim. saarnan/puheen päivämäärää tms., anna asiasta muut tuntemasi tiedot. Pidä kukin puhe lisätietoineen omana kokonaisuutenaan; älä kuitenkaan niittaa sivuja toisiinsa, vaan käytä vaippalehteä. Mikäli Sinulla on radio- tai televisiosaarnastasi/hartaudestasi ääni-

kuvanauha, lähetä käsikirjoituksesi lisäksi myös kasetti (c-kasetti tai äänidisketti tai kuvanauha tai -disketti).

Lähetä siis saarnasi/puheesi/ääni- tai kuvanauhasi tai -diskettisi Sinua lähinnä olevaan Maakunta-arkistoon tai Kansallisarkistoon (yhteystiedot alla). Viittaa arkistoon liittämässäsi saatekirjelmässä tähän Helsingin yliopiston Teologisen tiedekunnan käytännöllisen teologian laitoksen saarnaprojektiin 2003, ja anna omat yhteystietosi (nimesi, osoitteesi ja puhelinnumerosi). Lähettämäsi saarnat ja hartauspuheet arkistoidaan kyseiseen arkistoon.

Kansallisarkiston ja maamme Maakunta-arkistojen osoitteet:

- Kansallisarkisto, PL 258, 00171 Helsinki

- Maakunta-arkistot:

Hämeenlinnan Maakunta-arkisto,
Arvi Kariston katu 2 A, 13100 Hämeenlinna

Joensuun Maakunta-arkisto,
Yliopistokatu 2, 80100 Joensuu

Jyväskylän Maakunta-arkisto,
Pitkäkatu 23, 40700 Jyväskylä

Mikkelin Maakunta-arkisto,
Pirttiniemenkatu 8 A, 50100 Mikkeli

Oulun Maakunta-arkisto,
Arkistokatu 6, 90100 Oulu

Turun Maakunta-arkisto,
Aninkaistenkatu 11, 20110 Turku

Vaasan Maakunta-arkisto,
Sepänkyläntie 2, 65100 Vaasa

Toivomme Sinun toimittavan saarnasi/ puheesi valitsemaasi arkistoon huhtikuun 2003 loppuun mennessä.

Välittömästi sen jälkeen, kun olet toimittanut mainitut saarnat/puheet kyseiseen arkistoon, lähetä sinne toimittamasi aineiston luettelo ja siihen liittämäsi edellä pyydyt tiedot (ei siis itse saarnoja tai puheita!) myös osoitteeseen

Helsingin yliopiston teologinen tiedekunta. Käytännöllisen teologian laitos. Homiletiikan arkisto. TM Arto Kuorikoski. PL 33, 00014 Helsingin yliopisto.

Ilmoituksesi jälkeen tiedot saarnoistasi ja puheistasi liitetään käytännöllisen teologian laitoksen homiletiikan viitetietokantaan. Tähän tehdyn merkinnän jälkeen ne ovat muka-

na kokoelmassa, josta tutkijat saavat tiedon kaikista maassamme arkistoiduista saarnoista ja hartauspuheista.

Lisäksi pyydämme, että mikäli käytät tietokonetta, ja saarnasi/puheesi ovat digitaalisessa muodossa (ts. kovalevyllä tai disketillä), lähetä myös tietokannoissasi olevat saarnasi/puheesi diskettinä Käytännöllisen teologian laitokselle (osoite edellä). Kopioi tällöin kaikkien puheittesi käsikirjoitukset samalle disketille. Oheista tekstinä saarnojesi/puheittesi luettelo ja edellä pyydettyjä vastaavat tiedot. Mikäli et käytä tietokonetta (tai et tiettyjen saarnojen osalta ole sitä käyttänyt), tämä osa asiasta ei koske Sinua.

Mahdollisiin Saarnaprojektia 2003 koskeviin kysymyksiisi vastaavat Homiletiikan arkistosta vastaava TM Arto Kuorikoski (puh. 09-1912 2584; sähköposti: arto.kuorikoski@helsinki.fi) ja dosentti Heikki-Tapio Nieminen (puh. 09-791 728; sähköposti: heikkitapionieminen@hotmail.com).

Kiitämme Sinua osallistumisestasi projektiin. Panoksellasi edistät maassamme suoritettavaa homileettista tutkimusta. Samalla voimme jälkipolville pelastaa arvokasta aineistoa, joka valaisee hengellistä julistusta maassamme.

Kirjoittaja on Helsingin yliopiston käytännöllisen teologian dosentti, TT.

He saavat levätä

Turun Martinseurakunnan eläkkeellä ollut kappalainen
Vilho Mustonen
s. 10.1.1932, k. 1.11.2002.

Hirvensalmen seurakunnan eläkkeellä ollut kirkkoherra, rovasti
Erkki Parikka
s. 1.12.1916, k. 7.1.2003.

Kannonkosken seurakunnan eläkkeellä ollut kirkkoherra, rovasti
Aarto Pirinen

s. 9.2.1920, k. 10.1.2003.
Petäjäveden eläkkeellä ollut kirkkoherra, rovasti
Pentti Hänninen
s. 10.1.1934, k. 12.1.2003.

Länsi-Porin seurakunnan seurakuntapastori
Jarmo Laiho
s. 3.10.1953, k. 13.1.2003.

Ajankohtaista verkossa

Vieraile liittojen kotisivuilla

PAPPISLIITTO
www.pappisliitto.fi
(HUOM! Kotisivuosoite on muuttunut!)

Pappisliiton visio 2003 – 2006.

Liiton toimintasuunnitelma 2003.

Liiton uudet kotisivut avataan huhtikuussa.

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO
www.dtl.fi

Suositus seurakunnan johtavan diakonian viran perustamisesta on uusittu.

Suljetuilla sivuilla herätellään keskustelua **työturvallisuudesta**.

KANTTORI-URKURILIITTO
www.kolumbus.fi/skul

Alustava liittokokousohjelma

Suomen Kanttori-urkuriliiton liittokokous pidetään 2. - 3.6.2003 Kokkolassa. Isäntänä toimii Keski-Pohjanmaan Kanttorit ry. Liittokokouksen aikataulun runko on jo valmiina.

Kanttoreiden valtakunnalliset neuvottelupäivät 2004

Kanttoreiden valtakunnalliset neuvottelupäivät järjestetään Kuopiossa 4. - 6.2.2004. Suunnittelu-työryhmä on käynnistänyt työnsä.

Hiljainen tieto

Tiesinkö, Muistinko, Sainko tietää ajoissa.... Tietoa kulkee suuntaan ja toiseen niin paljon, ettei ehdi kaikkea suodattaa. En aina muista itsekään informoida asioita kaikkiin tarvittaviin suuntiin, silti saatan loukkaantua, jos minulle ei ole tullut tietoa jostain asiasta vaikkapa vain epäolennaisesta. Tiedottaminen on juttu, jossa sattuu ja tapahtuu. Tiedontulvassa ei ole kenelläkään helppoa. Tieto ei anna lepoa. Työterveys ja työturvallisuus -lehden artikkelissa Työterveyslaitoksen tutkijan Tuula Elorannan mukaan tiedonkulun häiriöt aiheuttavat herkästi sekä tuotannollisia häiriöitä että henkistä räsitusta. Tiedonkulku pitäisi jo tästäkin syystä olla kaikessa toiminnassa tarkkaan suunniteltua ja aktiivista. Oikeaa tietoa oikeaan aikaan. Vain tarpeellista tietoa kannattaa lähettää liikkeelle. Kesken prosessin tihkunut tietokin voi suunnata asian sivuraiteelle jo ennen päätöksentekoa. Seurakunnille työyhteisönä sisäinen tiedotus on aika vaikeaa, koska meillä ei välttämättä ole selkeää fyysistä työympäristöä ja näemme toisiamme harvoin. Nykyisin informaatio kulkee paljolti sähköisessä muodossa, se ei kuitenkaan välttämättä ole paras mahdollinen tiedonvälityksen muoto. Sähköposti ei korvaa edes puhelua puhumattakaan kohtaamisesta. Sähköposti voi johtaa työkuultuuriin, jossa sähköposti korvaa askeleet, pahimmillaan ka-

marista toiseen viestit kulkevat sähköpostina. Yllämainitun lehden mukaan sähköinen tiedonvälitys sopii lähinnä neutraalien asioiden välittämiseen. Miettiessäni tiedonkulkua ja sen monia loistavia mahdollisuuksia koko maailman kattavaan nopeaan yhteydenpitoon olen jostain syystä palannut yhä uudestaan miettimään sitä, mitä on tarpeellinen tieto. Paljon on kehittäväää tarpeellista tietoa, mutta vielä enemmän melkein roskapostia tai tyhjänpäiväistä tietoa. Yksilön ongelmaksi jää tämä tiedon suodattaminen ja tiedontulvassa uiminen. Silti päivittäin on hankittava uutta tietoa välttämättömään tarpeeseen jo siksikin kun unohtaa saaneensa tiedot. Tiedontulvassa uituaan ja ympäristöään havainnoituaan työntekijälle tulee vuosien mittaan valtava hiljaisen tiedon arkisto päänsä sisälle. Ei niistä nyt aina ole tiedotettavaakaan kenellekään. Mikä tiedon määrä siitä tulisikaan, jos meistä jokainen kirjaisi vaikka yhden ajatuksen päänsä sisältä yhteiseen jakoon esimerkiksi liiton kotisivuille. Hiljaisessa tiedossa on mittaamaton määrä tarpeellista tietoa, jota ei vain itse ole tullut ajatelleksikaan muiden kanalta. Minulle riittää minun tietoni, en ole tullut ajatelleksikaan jakaa siitä murusta jollekin toiselle tai sitten olen avannut suuni väärässä paikassa ja tietoni on sysätty takaisin syliini.

Hiljainen tieto on arvossa arvaamattomassa diakoniatyön erityistilanteissa. Työntekijävaihdoksen yhteydessä tai äkillisessä sairastumistilanteessa huomaa, että läheisessä tiimissä edes emme tiedä kovin tarkkaan kollegamme hankkiman tietoarkiston sisältöä, tulee lähes avuton olo kun ei osaa vaikkapa oikeastaan pitäisi osata. Usein olen huomannut, että ääneen ajatteleminen on hyödyllistä, kun etsii tapaa hoitaa joku asia. Läheltä löytyy ihminen, joka on joskus jo selvittänyt saman asian kertaalleen. Työn arkirutiineista ei ole monestikaan olemassa minkäänlaisia valmiita listoja tai ohjeita. Kun joutuu yllättäen hoitamaan toisen työntekijän työtehtäviä menee opettelemiseen välillä kohtuuttomasti aikaa ja voimavaroja.

Pitkän työrupeaman jossain vaiheessa on terveellistä pysähtyä miettimään omia hiljaisen tiedon varastojaan. Osa tiedosta on vain paikallisesti hyödynnettävää, mutta paljon on myöskin tietoa, josta kaikki alalla olevat hyötyvät. On lupa arvostaa omaa osaamistaan ja laittaa se liikkeelle. Miten voisin siirtää asioita kauniisti kollegoille tuputtamatta tietoa kuitenkaan liikaa ja liian valmiina. Vuosien mittaan diakoniatyössä tulee hankkineeksi tietoa ja taitoja, joista voi joskus lukea vaikka diakoniatyöntekijän muistelmista, hiljaista tietoa on ainakin kotitarpeiksi, riittäisihän siitä jakoonkin, mutta miten, missä ja milloin ...

Virkarakenneuudistuksesta monipuolista palautetta

Suomen Kanttori-urkuriliiton hallitus oli pyytänyt alaosastoiltaan ja jäseniltään palautetta kirkon virkarakenteen uudistamista koskevasta mietinnöstä ”Palvelijoiksi vihityt”. Hallitus oli laatinut 15 mietinnön perusteluja ja esityksiä koskevaa kysymystä, jotka julkaistiin kotisivulla ja lisäksi lähetettiin postitse alaosastoille. Vastausten pohjalta hallitus valmistelee liiton lausuntoa, joka on jätettävä kirkolliskokouksen perustevaliokunnalle 31.3.2003 mennessä. Liiton puheenjohtaja Marjukka Andersson ei osallistu lausunnon valmisteluun, sillä hänen katsottiin virkarakennekomitean jäsenenä olevan jäävi.

Määräaikaan mennessä vastauksia saatiin kymmeneltä alaosastolta, mikä on puolet alaosastojen lukumäärästä. Lisäksi palautetta antoi kolmetoista jäsentä, joista kolme nimettömänä. Palaute oli muodoltaan hyvin vaihtelevaa: osa palautteista sisältää monisivuiset huolelliset perustelut, osa taas on luonteeltaan hyvin lyhyitä kannanottoja. Jokaiseen kysymykseen on annettu sävyltään sekä myönteisiä, kielteisiä että ehdollisia vastauksia. Yksittäis-

sissäkin palautteissa vastausten linja vaihtelee kysymyksittäin.

Kanttorit eivät tunnu kokeneen tarvetta niin suuriin muutoksiin kuin mietinnössä on esitetty. Merkittävimmiksi huolenaiheiksi palautteessa nousivat kirkkomusiikin ja kanttorikoulutuksen tason säilyminen sekä kanttorin rooli musiikkityöstä vastaavana viranhaltijana. Virkamiesoikeudellisen aseman heikennykset halutaan torjua.

Kanttorin identiteettiä ja sitoutuneisuutta kirkon hengelliseen työhön pidetään hyvin vahvana. Vihkimyksen merkityksestä kanttorille ja kanttorin viran asemalle ollaan monta mieltä. Uudistusten pelätään entisestään vähentävän hakeutumista kirkkomuusikon koulutukseen ja kanttorin virkaan. Palautteessa korostetaan kanttorin tehtävien olevan jumalanpalveluselämän ytimessä, ja kanttorin viran selkeästi kuuluvan hengellisen työn kokonaisuuteen.

Liiton hallitus kiittää kaikkia kyselyyn vastanneita!

LIITTOJEN UUDET JÄSENET

Pappisliitto

Varsinaiset jäsenet:

Bucht, Riku, Muuramen srk
Hägglund-Viljanen, Ilona, Turun srky/Martti
Kalliomäki, Marjo, Kirkkohallitus
Koivurova, Maarit, Keuruun srk
Korpi, Katja, Sibbo kyrkl.samf/Sibbo sv.förs
Koskimäki, Eva, Nokian srk
Kukkonen, Leena, Lahden srky/Laune
Kyönsaari, Anita, Espoon srky/Kanta-Espoo
Leppänen, Risto, Liedon srk
Luukkonen, Iiris, Kaksoisjäsen
Määttä, Veikko, Raahen srky/Raah
Pokka, Tapio, Kylväjä
Wittaniemi, Mia, Turun ja Kaarinan srky

Maisterijäsenet:

Liikanen, Mirja, Mäntän srk
Rilasmaa, Kimmo, kaksoisjäsen

Opiskelijajäsenet:

Aitolehti-Kapanen, Tuuli, Helsingin yliopisto
Hägerström, Leena, Helsingin yliopisto
Kalpio, Tero, Joensuun yliopisto
Pöllänen, Kaarlo, Helsingin yliopisto

Kanttori-urkuriliitto

Varsinaiset jäsenet:

Danielsson, Marjo, Vantaan srky/Tikkurila
Kupari, Marko, Lemin srk
Maunula, Jouni, Nummen srk
Paaso, Raimo, Oulun srky/Tuomiokirkko
Semlek, Kylli, Helsingin srky/Pitäjänmäki
Sivula, Henna-Mari, Kuopion srky/
Tuomiokirkko
Tapio, Leena, Porin srky/Teljä ja Länsi-Pori

Opiskelijajäsenet:

Kangas, Maria, Helsingin Sibelius-Akatemia
Koistinaho, Marja-Leena, Oulun konservatorio
Koivisto, Riitta, Turun konservatorio
Penttinen, Hanna, Kuopion Sibelius-Akatemia
Rantala, Kirsi, Kuopion Sibelius-Akatemia
Välimäki, Johanna, Turun konservatorio

Lukkari-urkuri-kanttori

Paljon on vettä virrannut joissamme sitten niiden aikojen, kun lukkarin ja urkurin virrat vuoden 1686 kirkkolaissa tehtiin tunnetuksi papinviran ohessa. Muita kirkon virkoja ei kirkkolakimme maininnutkaan. Kirkkolain 24. luvussa ”Pispoist / Superindenteist / Provasteist / Kirckoherroist / Cappalaisist / ja muista Kirconpalvelioist” oli loppupuoella säädökset ensin urkurista ja sitten lukkarista. Urkurista säädettiin vain hänen valitsemisestaan, mutta lukkarista sen lisäksi myös hänen taidoistaan, tehtävistään, rankaisemisestaan sekä oikeusturvastaan.

Keskiajalla Suomeen periytynyt lukkari oli aluksi ensisijaisesti papin liturginen avustaja, jonka keskeisiä tehtäviä oli kellojen soittaminen - siitä nimitys lukkari, klockare.

Keskiajan loppupuoella lukkari muuttui korostetusti papin henkilökohtaiseksi palvelijaksi, jolle kuului mm. saunan lämmittäminen, eläinten teurastaminen ja viljan kokoaminen aittoihin. 1600-luvulla lukkarin arvo ja sosiaalinen asema kohosi, kun hänelle uskottiin kaksi luterilaisen kirkon tärkeää tehtävää: lasten opettaminen ja virsilaulun johtaminen jumalanpalveluksissa. Papin yksityis palvelijan toimet poistettiin. Samalla pyrittiin myös parantamaan lukkarin palkkausta. Lukkari toimi lisäksi haavuriina, ja rokottajana, sekä papiston kirkollisena palvelijana, jolle kuuluivat virkapostin kuljettaminen, kellojensoitto, kirkon vahtimestarin tehtävät ja eräät muut palvelutoimet.

Autonomian ajan Suomessa laulun johtaminen ju-

malanpalveluksissa ja tarpeen mukaan muissa toimituksissa nähtiin lukkarin päätehtävänä. Urkurin virka oli kehittynyt lukkarinviran ohella niin, että hänen päätehtäväkseen katsottiin tässä vaiheessa ”urkujen soitolla säestää laulua julkisissa jumalanpalveluksissa ja muissa toimituksissa, joita kirkossa pidettiin.”

Yllä oleva teksti on lainattu Kaarlo Jalkasen mainioista kirjoista: Lukkarin- ja urkurinvirka Suomessa 1809 - 1870 ja 1870 - 1918.

Lähes satavuotias Kanttori-urkuriliitto sai alkunsa toimeliiden lukkareiden aloitteesta, he kun huomasivat jo silloin, että asioiden hoito sujuu paremmin yhdessä kuin yksittäisin äänin. Lukkarit alkoivat heti ajaa mm. palkkausasioita ja erityisesti he pyrkivät saamaan viran ulkomusiikilliset tehtävät pois, jotta voitaisi yhä paremmin keskittyä musiikin harjoittamiseen.

Nykyinen kanttorinvirka on hieno virka. Kanttorin tehtävät on tänäänkin ilmaistu kirkkolaissa. Virantäyttöä koskevat pykälät löytyvät laista ja on mielenkiintoista huomata, kuinka lähellä kappalaisen virkaa kanttorin virka on lain pykälien valossa. Molemmat virat ovat vakinaisia, virantäyttöprosessi on samanlainen, tuomiokapituli antaa molempiin valtakirjan. Määräaikaaisuutta ei tunneta ja viraltapano on lähes teoreettinen mahdollisuus.

Näinä patkätyön ja epävarman työllisyyden aikoina on terveellistä pysähtyä arvioimaan omaa virkaansa, tutustua siihen, sen oikeuksiin ja velvollisuuksiin, pysyvyyteen, miettiä, mitä minun virkani oikeastaan on, mitä kirkon virka ylipäätään on, ketä varten ja miksi sitä teen.

Vuoden 1686 kirkkolain luonnehdinta lukkarin asemasta, sen 32 pykälässä kuuluu: ”lukkarin tulee olla uskollinen kirkolle sekä kuulainen kirkkoherralle ja seurakunnalle”. Mitä se tarkoittaisi tänä päivänä? Onko tässä kohdin jotain oleellista muuttunut aikojen saatossa?

marjukka.andersson@kolumbus.fi

Charta Oecumenican lopullinen merkitys punnitaan siinä, kuinka kirkot ja kristilliset yhteisöt ottavat sen vastaan ja alkavat soveltaa sitä ekumeenisissa kanssakäymisissään. Suomen ekumeenisen neuvoston paneelissa Suomen eri kirkkokuntien edustajat toivoivat asiakirjan juurtumista paikalliseen seurakuntatyöhön.

HEIDI RAUTIONMAA

Charta Oecumenica

Suomen ekumeeninen kartta sinne, missä ihmiset kohtaavat

Charta Oecumenica -asiakirja on otettu vastaan hyvin ympäri Eurooppaa. Tämän vajaan kahden vuoden aikana se on ehditty kääntää yli 30 kielelle. Siitä, miten asiakirjaa sovelletaan kirkkojen yhteistyössä Suomessa, pohdittiin Kristittyjen ykseyden rukousviikon jatkeeksi olevassa seminaarissa. Katolisen kirkon Pyhän Henrikin kirkossa oltiin yksimielisiä asiakirjan antamista lähtökohdista ja suuntaviivoista. Seminaarin järjesti Suomen ekumeeninen neuvosto.

”Tavoitteena on käynnistää jatkuva prosessi kaikkialla Euroopassa. Tämän yhteisen kiintopisteen kautta voimme vertailla Euroopan eri tuloksia ja hyödyntää kokemuksia siitä, mitä muualla tapahtuu”, kertoo SEN:n opillisten kysymysten jaos-

ton sihteeri Ari Ojell. Charta Oecumenican perusvire on sitoutuminen. Tämä tarkoittaa vapaaehtoista sitoutumista jatkuviin ponnisteluihin näkyvän ykseyden saavuttamiseksi siellä, missä ihmiset kohtaavat.

Asiakirja ei ole virallisesti velvoittava eikä dogmaattinen eikä sillä ole kirkkolain sitovuutta. Sen auktoriteetti perustuu vapaaehtoiseen ja moraaliin sitoutumiseen. Charta Oecumenican lopullisen arvon ratkaisee sen toimivuus paikallisesti.

”Se koskee suoraan tai välillisesti kaikkia Euroopan kristillisiä kirkkoja ja yhteisöjä. Sen merkitys nähdään siinä, miten kirkot ottavat sen vastaan käytännön tasolla sitoutuessaan vuoropuheluun ja yhteistyöhön”, muistuttaa tämä mäntsäläläinen tutkija. Ojellin mielestä on olennaista miettiä, miten asiakirja löytää kansallisen ja paikallisen uomansa. Meillä kansallisena lisänä ovat Suomen ekumeenisen neuvoston viime syksynä hyväksytyt Ekumenian hyvät tavat -suositukset.

PERUSTETAAN PAIKALLISESTI YHTEISIÄ RUKOUSPIIREJÄ

Katolisen kirkon Pyhän Marian kirkon pappi Teemu Sippo näkee, että näkyvää ykseyttä on vaikea tavoittaa ilman vuoropuhelua, rukousta ja paikallista yhteistyötä. Paikallisia sovellutuksia käsittelevässä puheenvuorossaan hän ehdotti ideapankkia, josta saa aineksia yhteydenpitämiseen paikallisella tasolla.

”Kristittyjen välinen kohtaaminen on paras tapa hoitaa jakaantumisen aiheutuvia haavoja. Esimerkiksi naapuriseurakuntien työntekijät voisivat viettää yhteisen illan, missä miettivät yhteistyötä”, isä Sippo ideoi ja näkee, että Charta Oecumenica antaa haasteen yhteistoimintaan.

Hänen mielestään luterilainen kirkko on toiminut hyvänä ekumeenisena isäntänä. Se on tiedostanut vähemmistön aseman ja roolin. Kiitosta saa myös kristittyjen ykseyden rukousviikon toimivuus. Teemu Sippo kuitenkin näkee, että rukousviikko ei toimi vielä riittävän laajasti. Sen ympärille voisi hänen mielestään perustaa eri paikkakunnille säännöllisiä rukousryhmiä, jotka toimivat ykseyden puolesta muulloinkin kuin vuosittaisena rukousviikkona.

Teemu Sipon puheenvuorossa ja sen jälkeen syntyneessä keskustelussa vielä harmiteltiin sitä, ettei Isä meidän -rukouksen yhteisesti hyväksytty sanamuoto ole käytössä luterilaisessa kirkossa. Muutoinkin nousi toiveita siitä, että kristillisestä perinteestä nousevia liturgisia tekstejä ja lauluja tulisi lausua ja laulaa yhdessä samoin sanoin.

KESKUSTELLAAN YHDESSÄ EVANKELIOIMISUUNNITELMISTA

Kirkkojen yhteistyön periaatteena on, että evankeliumia julistetaan yhdessä rinnakkain, eikä kilpailun tai käännynnän. Adventtikirkon pastori Aimo Helminen antoi SEN:n Lähetys- ja evankelioimistyönjaoston mielipiteen asiakirjasta. ”Asiakirja ei tuo ehkä sisällöllisesti uutta ekumeniaan, mutta se edistää yhteistyön kulttuuria ja antaa sille yhteisesti sovitut kriteerit. Kirkkojen välisen tasa-arvon kannalta se on myönteinen”, kertoo Aimo Helminen. Asiakirjassa sitoudutaan muun muassa keskustelemaan toisten kirkkojen kanssa evankelioimis suunnitelmista.

”Vahingolliset kilpailut ja vääriin tietoihin perustuva mustamaalaus kun synnyttävät uutta jakautumista”, muistuttaa Helminen ja kehottaaakin sitoutumaan totuudenmukaisen kuvan antamiseen toisesta. Yleisössä keskustelua herättivät muun muassa uskonnonopetus kouluissa, Venäjälle suuntautuvan avustus- ja lähetystyön säännöt ja Venäjän ortodoksisen kirkon kanssa tehtävä yhteistyö.

Charta Oecumenica -asiakirjan teologinen lähtökohta on Jeesuksen ylimmäisäpäallinen rukous Jo-

hanneksen evankeliumissa. Jumalan tahtona on näkyvä ykseys ja tämä on lopullinen päämäärä. Eurooppalainen asiakirja lähtee siitä, että ekumeeniset ponnistelut tapahtuvat Kristuksessa jo yhteen kuuluvien kristittyjen toimesta kolmiyhteisen Jumalan kunniaksi.

Ekumeenisilla ponnistuksilla on myös missiönäärinen ulottuvuus, että maailma uskoisi. ”Asiakirjan lähtökohtiin kuuluu myös katumus. Ekumenian lähtökohta on kristittyjen sydämen uudistuminen ja valmius katumukseen ja parannukseen. Tässä riittää kaikilla kirkkoilla tehtävää”, kertoo Ari Ojell, joka piti seminaarissa puheenvuoron asiakirjan teologisista erityispiirteistä. Asiakirjassa todetaan, että hajaannus on ihmisten tekoa ja että kannamme tästä kollektiivisesti syyllisyyttä. Jokainen kirkko on kutsuttu itsetutkisteluun.

Suomen ekumeenisen neuvoston seminaarissa oli mukana Suomen kirkkokuntien ylintä johtoa. Tilaisuudessa oli paneelikeskustelu asiakirjan reseptiosta. Kirkkoneuvos Risto Cantellin mielestä seminaari oli osoitus hyvästä ekumenian ilmapiiristä. Charta Oecumenica -asiakirja on hänen mielestään oivallinen muistutus siitä, miten Euroopan eri kirkkoilla on ekumenian saralla meneillään eri vaiheita. Suomi on ekumenian mallimaa ja Cantell toivoo, että tulevaisuudessa Suomi olisi entistä enemmän esimerkkinä kristittyjen ykseydestä: Se olisi valtava uskon todistus tässä maassa, kun kristittyjen kesken olisi alkukirkon tavoin näkyvää rakkautta.

POISTETAAN ITSERIIHTOISUUS JA AJATUS PAREMMUUDESTA

Suomen hyvää ekumeenista henkeä kiitti myös ortodoksisen kirkon metropoliitta Ambrosius. Hänen mielestään Charta Oecumenica -asiakirjaa voi lukea turvallisella mielellä. Suomen kirkkojen yhteistyöhön asiakirja ei tuo paljoakaan uutta. Metropoliitta Ambrosius pitää asiakirjaa näin ollen jopa vanhentuneena Suomea ajatellen. Asiakirja antaa kuitenkin metropoliitan mukaan kaksi selkeää haastetta. Toinen haaste on poistaa itseriittoisuuden tunne suhteessa toisiin ja toinen on oppia tuntemaan sekä arvostamaan muiden kirkkojen jumalanpalvelusta.

Katolisen kirkon piispa Józef Wróbel SCJ on myös tyytyväinen asiakirjaan. Piispa Wróbel ehdotti muun muassa pohdittavaksi mahdollisuutta käyttää samaa Raamatun käännöstä. Hän myös toivoi, että mietimme yhdessä moraalien lähtökohtia ja että toimimme näiden moraalisten asioiden hyväksi yhteiskunnassamme. Hän otti kantaa myös ennakkoluulojen poistamiseen.

”Ekumenia ja veljellisyys toteutuu myös tiedotusvälineissä. Kun meillä on ennakkoluuloja, niin emmekö voi yksinkertaisesti kysyä niistä ensin toisiltamme?”, ehdottaa piispa Wróbel.

Adventtikirkon esimies Erkki Haa-

pasalo toi myös esille valistamisen tärkeyden, jotta hyväksymisen ilmapiiriä olisi laajasti myös paikallisella tasolla. Hän arveli, että osalle ihmisistä toisina ajattelevien kunnioittaminen ja hyväksyminen on vielä vierasta. Chartaa ehdotettiinkin ekumenian oppikirjaksi seurakuntien opintopiireihin.

Paneelikeskustelussa olivat lisäksi mukana vaapaakirkosta kirkkokunnanjohtaja Olavi Rintala, metodistikirkosta pastori Hans Växby ja helluntaiherätyksestä seurakunnanjohtaja Klaus Korhonen. Paneelia johti dosentti Simo Peura.

Puheissa nähtiin myönteisenä se, että asiakirjassa on läsnä hengellistä lämpöä ja että se kutsuu sitoutumaan ruohonjuuritason ekumeniaan.

Kirkkojen yhteisenä haasteena todettiin maalistuminen, johon asiakirjakin kiinnittää huomiota. Asiakirjan kolmas osa-alue käsittelee juuri yhteistä vastuuta Euroopassa. Siinä muun muassa korostetaan rakentavaa dialogia myös muiden uskontojen kuten juutalaisuuden ja islamin kanssa. Uskontojen välinen vuoropuhelu nähtiinkin seminaarissa alueeksi, mihin ei paikallisella tasolla ole kunnolla vielä astuttu. Maailman turvallisuuteen ja rauhaan liittyvät kysymykset nähtiin myös yhteisenä työsarana. Seminaarissa tuotiin esille myös luomakunnan

turvaamiseen liittyvä ekumeeninen yhteistyö.

SUUNTAVIIVAT LAAJEMPAAN YHTEISTYÖHÖN EUROOPASSA

Charta Oecumenica on syntynyt Euroopan kirkkojen konferenssin ja Euroopan katolisten piispainkokousten neuvoston yhteistyönä. Se allekirjoitettiin 22.4.2001 Strasbourgissa pidetyn eurooppalaisen ekumeenisen jumalanpalveluksen jälkeen. Allekirjoittajina olivat Euroopan kirkkojen konferenssin puheenjohtaja metropoliitta Jeremias ja Euroopan katolisten piispainkokousten neuvoston johtaja kardinaali Miloslav Vlk.

Euroopan kirkkojen konferenssiin kuuluu 126 ortodoksista, luterilaista, protestanttista, anglikaanista ja vanhakatolista kirkkoa kaikista Euroopan maista sekä 43 eri ekumeenista järjestöä. Euroopan katolisten piispainkokousten neuvosto puolestaan edustaa katolista kirkkoa Euroopan maissa. Charta Oecumenica on asiakirja, joka luo kirkkojen yhteiset suuntalinjat työlle ja toiminnalle.

Kirjoittaja on vapaa toimittaja.

MARJA PEJU, ANNA-KAISA SYRJÄLÄ JA TEIJA TUOMELA

Yksintyöskentelevän diakoniatyöntekijän työssä jaksaminen

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli selvittää yksintyöskentelevien diakoniatyöntekijöiden niitä voimavaroja, joiden avulla he jaksavat tehdä työtään. Aineisto kerättiin postikyselyillä keväällä 2002. Kyselyt lähetettiin kaikille 239:lle kokopäiväisesti vain diakoniatyötä tekeväälle yksintyöskentelevälle diakoniatyöntekijälle Suomessa. Vastauksia määräaikaan mennessä saatiin 170. Vastausprosentti oli näin ollen 71 %.

KUTSUMUS ANTAA VOIMAVAROJA TYÖHÖN

Tämän tutkimuksen mukaan yksintyöskentelevän diakoniatyöntekijän työssä jaksamista lisääviä henkilökohtaisia voimavaroja ovat kutsumus, työnilo, usko Jumalaan ja Hänen johdatukseensa, tyytyväisyys omaan elämään, itsensä hyväksyminen ja oman hengellisen elämän hoitaminen. Hengellisiä voimavaroja saatiin luonnosta (77 %), päivittäisestä hartauselämästä (74 %), ystäväpiiristä (72 %) ja ehtoollisesta (69 %). Muita tärkeitä jaksamiseen vaikuttavia tekijöitä olivat riittävästä unesta huolehtiminen, vapaa-aika, harrastukset, luonto ja lemmikkieläimet. Diakoniatyöntekijät kokivat fyysisellä

Työparin ja vertaistuen puute sekä töiden kasaantuminen lomien jälkeen tulivat esille monessa vastauksessa voimavaroja heikentävinä tekijöinä.

iällä olevan merkitystä joko erittäin paljon tai melko paljon työssä jaksamiselle. Iän mukanaan tuoma elämäkokemus tuki työssä jaksamista.

Sosiaalisista voimavaroista lisäävinä tekijöinä nousivat esille perhe, muut ihmissuhteet ja vapaaehtoistyöntekijät. Työpaikan hyvä ilmapiiri ja työtovereilta saatu palaute ilmenivät sosiaalisten kontaktien kautta ja lisäsivät vastaajien voimavaroja.

Työhön liittyvistä voimavaroja lisäävistä tekijöistä esille nousivat työn haasteellisuus, mielekkyys, mielenkiintoisuus ja monipuolisuus sekä työn ihmisläheisyys ja kristillisiin arvoihin perustuva työ. Yhteistyö muiden ammattiauttajien ja rosvastikunnan muiden diakoniatyöntekijöiden kanssa lisäsivät yksinytöskentelevien diakoniatyöntekijöiden työssä jaksamista. Lisäksi työssä jaksamista tukivat mahdollisuus toteuttaa omaa työnäkyä, työnohjaus ja asiakkaat. Kysyttäessä työnohjaukseen osallistumista ja sen vaikutusta vastaajien voimavaroihin selvisi, että työnohjaukseen vastaajista

on osallistunut 69 %.

Yllättävää oli, että työyhteisöistä 80 %:ssa ei koskaan kokoonnuttu lukemaan yhdessä Raamatua tai viettämään ehtoollista. Työyhteisöistä 65 %:ssa rukoiltiin joskus yhdessä, 27 %:ssa ei rukoiltu koskaan yhdessä. Vastaajista 66 % ilmoitti keskustelewansa joskus hengellisen elämänsä asioista työtovereidensa kanssa.

Vastaajista yli puolet kertoi saavansa palautetta esimieheltä, työtovereilta, asiakkailta, läheisiltä, vapaaehtoistyöntekijöiltä tai luottamusmiehiltä. Eniten palautetta saatiin asiakkailta ja vähiten luottamusmiehiltä.

Pitääkseen voimavaroja yllä, yksinytöskentelevän on osattava rajata sekä työaikaansa että työtään. Tässä auttoivat terve itsekkyys, luottaminen Jumalan johdatukseen ja kutsumukseen, oman rajallisuuden tunnustaminen sekä tieto siitä, että tekee hyvää työtä omien voimavarojensa rajoissa.

Yksinytöskentely on välillä raskasta, kun on paljon vastuualueita. Pitäisi osata rajata pois "vähemmän tärkeät" työalat. Tällä hetkellä en kerkeä kuin antaa "ensiapua" eri työmuodoille, kehittämiseen ym. ei riitä aikaa.

Diakoniatyöntekijät kokivat työn itsenäisyyden ja vapauden voimia lisääviksi. He pystyivät melko itsenäisesti suunnittelemaan työnsä sisällön ja aikataulun. Työajattomuus toi liikkumavaraa, jota he olivat oppineet arvostamaan.

Saan aika hyvin toimia mieleni mukaan. Jos en jaksakotikäyntejä, voin olla käymättä.

VERTAISTUEN PUUTE UUVUTTA

Voimavaroja vähentävät tekijät jaettiin kolmeen luokkaan, jotka ovat 1) työhön ja työyhteisöön liittyvät, 2) omaan elämään liittyvät, ja 3) muut voimavaroja vähentävät tekijät. Selkeästi eniten vähentäviä tekijöitä oli työhön ja työyhteisöön liittyvässä luokassa. Näitä tekijöitä olivat muun muassa työparin puute, työyhteisön huono ilmapiiri, tekemättömät työt, työnohjauksen puute, työn arvostuksen puuttuminen sekä työnäyn toteuttamisen mahdottomuus. Yhteiskunnan muutosten mukanaan tuomat asiakkaiden vaikeat elämäntilanteet ja uhkaavat asiakastilanteet vähensivät vastaajien voimavaroja. Seurakunnan huono taloudellinen tilanne toi joidenkin vastaajien työhön epävarmuutta.

Koska yksinytöskentelevät diakoniatyöntekijät joutuvat työssään toimimaan monissa erilaisissa tehtävissä, he kokivat toisinaan työnsä liian haasteelliseksi. Työparin ja vertaistuen puute sekä töiden kasaantuminen lomien jälkeen tulivat esille monessa vastauksessa voimavaroja heikentävinä tekijöinä.

Päällimmäisenä nousee juuri yksinytöskentely, lähinnä sen työparin puute. Nyt lähimmät

työtoverini ovat kanttori ja taloudenhoitaja. Aina ei koe saavansa heiltä diakonista ymmärrystä asioihin, vaikka pystymme puhumaan asioista.

Ei voi keskittyä vaativampiin ja ammattitaitoa vastaaviin tehtäviin riittävästi, ei pitkäjänteistä, syventävää auttamismahdollisuutta, kun on niin monenlaista tehtävää. Se turhauttaa.

Osalla vastaajista voimavaroja vähensivät esimiehen tuen puute ja huono työyhteisö. Osassa seurakunnista esimiehellä ei vastaajien mielestä ollut riittäviä esimies- ja ihmissuhdetaitoja. Esimiehellä saattoi myös olla erilainen näkemys työntekijän kanssa tämän työalasta. Tulehtuneet työyhteisöt sisälsivät kateutta, riitaa, välinpitämättömyyttä ja kiusaamista, jotka kuluttavat joidenkin vastaajien voimavaroja.

Omaan elämään liittyvissä voimavaroja vähentävissä tekijöissä eniten esiintyivät hengellisen tuen puute, sairaudet sekä se, ettei työtä koettu kutsumukseksi. Osasta vastauksista voi lukea voimavarojen vähentymisestä aina työuupumiseen asti. Vastauksista ilmeni myös se, ettei omaa työuupumusta ole helppo huomata. Oma loppuunpalaminen ja siitä selviytyminen oli antanut joillekin työntekijöille voimavaroja kohdata asiakkaiden vaikeita elämäntilanteita.

Olin ihan täydellisesti uupunut, sen huomasiin vasta, kun olin päässyt kuntoutukseen noin viisi vuotta sitten. Se auttoi minua niin paljon, etten valinnut alhaisempaa eläkeikää, vaan tavoitteenaani on olla työssä 63 v 4 kk saakka ja jos Jumala suo terveyttä.

VAHVA AMMATTI-IDENTITEETTI ANTAA VOIMIA

Kyselyyn vastanneista 71 % oli 40 vuotta täyttäneitä. Voiko tämä selittyä sillä, että nuorilla vasta valmistuneilla diakoniatyöntekijöillä ei ole rohkeutta tai valmiuksia ottaa yksinytöskenteleyn vastuullista haastetta vastaan? Vai mahdollatko pienehköjen seurakuntien kirkkoneuvostot viranhaltijoita valitessaan arvostaa enemmän työ- ja elämäkokemusta kuin nuoruutta ja tuoretta tietoa?

Koulutuksensa koki ammattikorkeakoulusta valmistuneista diakonisoista 38 % ja diakoneista 9 % huonosti työnkuvaansa vastaavaksi. Opistossa tai ammattikorkeakoulussa diakonin tutkinnon suorittaneista ja opistossa diakonisoiksi valmistuneista yli 70 % koki koulutuksen vastaavan hyvin heidän työnkuvaansa. Ammattikorkeakoulussa valmistuneista diakonisoista 54 % koki koulutuksen vastaavan hyvin heidän työnkuvaansa.

Ammatti-identiteetti tuki 87 %:n vastaajan työssä jaksamista erittäin tai melko paljon. Tämä kertoo siitä, että diakoniatyöntekijöillä on hyvä ammatti-identiteetti, joka antaa heille voimavaroja.

Tämän tutkimuksen tuloksista selviää, että ehtoollinen ja luonto antavat diakoniatyöntekijöille enemmän hengellisiä voimavaroja kuin esimerkiksi jumalanpalvelus. Koetaanko Jumala enemmän läsnä olevaksi ehtoollisella ja luonnossa? Vai ovatko pienten seurakuntien diakoniatyöntekijät velvoitetuista olemaan usein töissä jumalanpalveluksissa, jolloin sitä ei välttämättä koeta hengellisiä voimavaroja lisääväksi? Millaisia jumalanpalvelusten pitäisi olla, että diakoniatyöntekijät saisivat niistä voimavaroja?

Hengellisyys koetaan tärkeäksi voimavaratekijäksi tässä tutkimuksessa. Tämän vuoksi kirkon työntekijöiden koulutuksessa tulisi kiinnittää nykyistä enemmän huomiota opiskelijoiden spiriualiteettiin.

Hengellinen yhteys lisää selvästi voimavaroja, jos sitä seurakunnasta löytyy.

Jos ei lueta Raamattua, ei keskustella Jeesuksesta, ei rukoilla säännöllisesti yhdessä, niin kyllä se ihmetyttää ainakin minua tässä paikassa.

Opiskeluaikana olemme kokeneet, ettei opiskelijoiden hengelliselle pohdinnalle ole tarpeeksi tilaa eikä aikaa. Hengellisyteen ei kiinnitetä koulutuksessa riittävästi huomiota, vaan sitä pidetään liiaksi jokaisen omana asiana. Mielämme askarruttaa, miten hengelliset kysymykset ja epäselvyydet vaikuttavat työssä jaksamiseen, jos niitä ei käsitellä. Onko diakoniatyöntekijöiden ja nuorisotyönohjaajien koulutus ”maallistunut” kaksoispätevyyden myötä? Miten työntekijät voivat vastata asiakkaidensa hengelliseen hätään jos ja kun koulutuksessa ei kiinnitetä riittävästi huomiota työntekijöiden omaan hengelliseen kasvuun?

Diakoniatyö on uudistumassa tulevan diakonaattiuudistuksen myötä. Jatkossa voitaisiin tutkia sitä, millaisia vaikutuksia sillä on yksinytöskentelevien diakoniatyöntekijöiden voimavaroihin. Antaako uudistus mahdollisesti enemmän mahdollisuuksia toteuttaa työnäkyä ja elää kutsumuksensa mukaisesti? Vai tuoko uudistus tullessaan lisää töitä yksinytöskenteleville diakoniatyöntekijöille?

Palautteen antaminen pienissä seurakunnissa on asia, johon mielestämme pitäisi jatkossa puuttua enemmän, jotta yksinytöskentelevät diakoniatyöntekijät jaksaisivat paremmin ja jatkossakin pieniin seurakuntiin saataisiin ammattitaitoisia työntekijöitä. Pienissä seurakunnissa työhajautukseen pitäisi panostaa, jotta yksin omasta työalastaan vastuussa olevat työntekijät jaksaisivat työssään.

Pitkään samaa työtä yksin tehneet työntekijät saattavat sokeutua omalle työlleen. Työharjoittelemaan tulevat opiskelijat voivat toimia ”silmien avajina” ja olla arvioinnin ja palautteen antajia. He voivat kyseenalaistaa työntekijän työskentelytapoja, auttaa näkemään hänen työryhtinejaan ja tuoda hänen työhönsä uusia näkemyksiä. Opiskelijat

voivat toimia näiden avulla työntekijöiden voimavarojen lisäajina.

Kyllä se (yksintyöskentely) vähentää (voimavaroja). Kaksipiippuinen juttu, mutta kun on ollut DIAkin opiskelijaharjoittelijoita ja työharjoittelijoita, joskus olen saanut paljonkin tukea ja puhtia työhön lisää. Joskus taas en ollenkaan.

Kirjoittajat valmistuivat sosionomi (AMK)/ diakoneiksi joulukuussa 2002. Tutkimus on tehty opinnäytetyönä Diakonia-ammattikorkeakoulussa Pieksämäen yksikössä. Tulevaisuudessa työ on luettavissa kokonaisuudessaan internetissä Diakonia-ammattikorkeakoulun sivujen kautta (www.diak.fi).

TAPIO SARANEVA

Miksi köyhien kärsimys ei kiinnosta?

Maailma, josta emme halua kuulla

Kirkon työntekijöinä olemme tietoisia maailman köyhyyden ja kärsimyksen synkistä tosiasioista. Kroonisesti nälkäänäkeviä on yli 800 miljoonaa. Niitä, jotka ansaitsevat alle euron päivässä, on yli 1200 miljoonaa. Köyhyydessä elää yli puolet ihmiskunnasta. HIV/aidsiin sairastuneita arvioidaan nykyaikana olevan lähes 40 miljoonaa, ja näistä noin viidesosa on lapsia. Suurin osa sairastuneista on köyhien maiden väestöä. Synkkiä tilastoja voisi helposti luetella lisää.

Ei voi sanoa, että nämä asiat olisivat kirkossa kokonaan unohtuneet. Lähetystyön ja esimerkiksi Yhteisvastuukeräyksen yhteydessä niille suodaan monta suopeaa ajatusta. Mutta arvioitaessa, mihin seurakunnissa ja kokonaiskirkossa varsinaisesti käytetään henkistä ja teologista energiaa, maailman satojen miljoonien ihmisten kärsimys on marginaalissa. Kun verrataan kansainvälisen diakonian kysymyksiin käytettyä aikaa esimerkiksi jumalanpalvelusdistuksen saamaan huomioon, otaksun, että suhde on vähintään 1:100. Seurakuntien ja koko kirkon päähuomio on muualla kuin ihmiskunnan enemmistön elämäntilanteen kohtaamisessa.

VÄLINPITÄMÄTTÖMYYDEN SYITÄ

Olen miettinyt paljon, mistä tämä johtuu. Yleisin syy ehkä on se, että maailman köyhyydestä ja epäoikeudenmukaisuudesta puhuminen ei ole muotia. Uusliberalistisessa ajattelussa ei ole sijaa solidaarisuudelle, oikeudenmukaisuudelle, yhteisvastuulle. Hoitakoon jokainen omat asiansa. Ja aina löytyy yksittäisiä tapauksia, joilla todistetaan, ettei kehitysyhteistyö kannatakaan. Kehityskaavastuun ottaminen vaaliteemaksi tämän päivän Suomessa merkit-

sisi todennäköisesti poliittista itsemurhaa.

Kirkollinen keskustelu heijastaa valitettavan usein sitä, mitä yhteiskunnassa tapahtuu. Jos yhteiskuntaa eivät kehitysyhteistyökysymykset kiinnosta, ne jätetään helposti kirkossakin taka-alalle.

Uskon myös, että televisiolla, radiolla ja lehdistöllä on kokonaisuudessaan turruttava vaikutus. Ihmisten todellisista kärsimyksistä kertovat viestit sekoittuvat viihteen, urheilun ja kaiken muun joukkoon. Elämmekö tunteettomuuden, apatian, kulttuurissa, josta vain suuret äkkikatastrofit havahduttavat meidät hetkeksi?

Yhtenä syynä välinpitämättömyyteen kaukaisien lähimmäisten kärsimyksistä on tuo usein kuultu oman maan köyhät. On hyvä, että kirkko on tässä asiassa selvästi korottanut profiiliaan ruokapankkeineen, nälkärhymineen ja hyvinvointivaltiota tukevine kannanottoineen. Kirkossa vetoaminen oman maan köyhiin voi kyllä olla perusteltua diakoniatyöntekijöiden työmäärän näkökulmasta. Mutta muuten argumentti ontuu pahasti. Lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun työn ansiosta meillä on kirkossa enemmän tietoa köyhien maiden elämästä kuin suomalaisilla keskimäärin. Tiedämme, ettei kehitysmaiden köyhien tilannetta voi verrata meidän maamme köyhiin, joilla sentään on yhä sosiaalihuolto tukeaan eikä kukaan kuole nälkään.

ONGELMALLINEN TEOLOGISEN AJATTELUN VALTAVIRTA

Pohdinnoissani olen tullut siihen tulokseen, että syvemmät syyt löytyvät teologisesta ajattelustamme ja spiritualiteetistamme.

Teologista ajattelua näyttää vaivaavan usein toivoton abstraktisuus ja haluttomuus tehdä abstrakteista määritelmistä konkreettisia johtopäätöksiä.

Ajatelkaamme esimerkiksi, miten usein kirkollisissa dokumenteissa puhutaan uskosta kolmiyhteiseen Jumalaan. Ilmaisua on teologisesti korrekti. Kolminaisuusoppi ilmaisee uskomme ydinasioita. Mutta milloin on tästä uskosta tehty myös sellaisia konkreettisia johtopäätöksiä, jotka osoittavat, mitä meidän tulee ajatella ihmiskunnan nykytilasta? Jos esimerkiksi uskomme Jumalaan Luojana, uskomme kaikkien ihmisten veljeyteen ja sisaruuteen, siihen että kaikille ihmisille tässä maailmassa on taattava mahdollisuus elää. En voi välttää vaikutelmaa, että Jumalan kolmiyhteisyyden hokeminen on usein eräänlaista verbaalimagiaa, jonka ei ole tarkoituskaan muuttua käytännön toiminnaksi.

Usein puhutaan Kristuksen universaalista kirkosta. Mutta vain harvoin kuulee puhuttavan siitä, minkälaista solidaarisuutta maailman köyhiin kirkkojen kanssa kuuluminen Kristuksen universaaliin kirkkoon edellyttää. Meidän tulisi esimerkiksi kuunnella kristikunnan köyhän enemmistön eli köyhien maiden kirkkojen ääntä, kun teemme kokonaiskirkon tai seurakuntatason toimintasuunnitelmia.

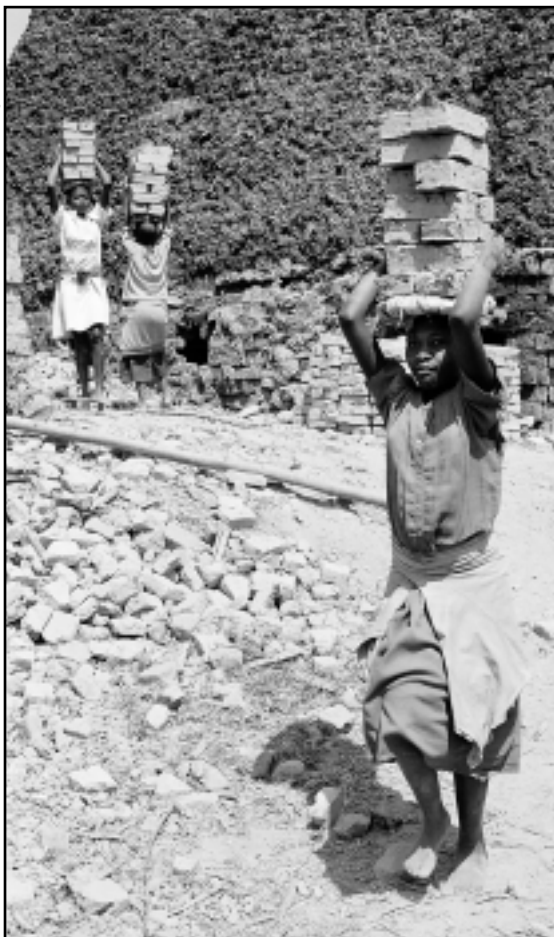
Monissa dokumenteissa ja keskusteluissa kirkon tehtäväksi määritellään evankeliumin julistaminen ja sakramenttien hoitaminen. Näin halutaan kirkon säilyttävän oikean olemuksensa. Määritelmä on jälleen korrekti, mutta abstrakti. Mutta kun tätä abstraktia määritelmää käytetään, muka ilman muuta kaikille selvänä teknisenä terminä, yleensä unohdetaan, että evankeliumin ja sakramenttien sisältö on Jeesus Kristus, täällä elänyt Jeesus Nasaretilainen, kärsinyt, kuollut ja ylösnoussut Vapahtaja. Tämän Kristuksen yhteydessä elämisestä, hänen julistamisestaan ja seuraamisestaan on kysymys. Kun tätä mietitään, joudutaan pohtimaan myös konkreettisia kysymyksiä.

Kun on abstrakti, ei tarvitse ottaa kantaa. Voi kuvitella puhuvansa kaikille, vaikkei tosiasiaa puhu kenellekään.

Vain abstraktisti määritellyt päämäärät eivät myöskään innosta edes kirkon ydinjoukkoa. Kirkollisissa kokouksissa uskon antamia päämääriä käsitellään usein vain hartauspuheissa. Kokousten varsinainen esityslista keskittyy taloudenpitoon, hallintoon, lainsäädäntöön ja muihin konkreettisiin asioihin, joiden yhteys kirkon työn ydinkysymyksiin on usein varsin etäinen.

Toinen yleinen syy, johon olen pohdinnoissani päätenyt, on eräänlainen yksilökeskeinen, lapsenomainen käsitys totuudellisuudesta. Minun on hiegan vaikea määritellä ilmiötä, jota yritän tavoittaa. Tarkoitin tällä asennetta, jossa totuudellisuuskysymyksessä keskitytään oman mielen puhtauteen.

Jukka Male

Ruandalaiset opetteleva rauhanomaista rinnakkaisloia rakentamalla yhdessä mm. kouluja.

Mieli on kirkas ja puhdas niin kuin nuoren partio-pojan tai -tytön: en ole valehdellut, en ole varastanut, pinnannut, sen sijaan olen ollut reilu ja auttavainen. Nämä ovat tietysti hienoja hyveitä myös kenelle tahansa aikuiselle. Mutta lapsenomaisuudesta on kysymys silloin, jos tässä on totuudellisuuden pääasia. Totuudellisuus laajemmassa, aikuisemmassa mielessä tarkoittaa esimerkiksi painiskelua sen kanssa, näenkö maailman ja siinä olevat ihmiset totuudellisesti. Ovatko esimerkiksi maailman kärsivät ihmiset mukana todellisuuden kuvassa? Olenko tehnyt työtä sen puolesta, että myös tässä todellisuuden kuvassa uskon antamat vastaukset ovat mielekkäitä.

Kysymys totuudellisuudesta liittyy laajemmin uskomme ja teologiamme perusteisiin. Missä määrin ylipäänsä olemme kohdanneet aidosti sen maailman, jossa meidän on tänä päivänä toimittava? Olemmeko kenties rakentaneet ja rakentamassa sellaista ghetto-kirkkoa, joka on näennäisen moderni mutta joka ajattelussaan on jäänyt kiinni jonnekin 1500 – 1600 -luvulle?

Kolmas syy, johon olen pohdinnoissani pääty-
nyt, liittyy osittain teologian abstraktisuuteen, ja se
on epähistoriallinen, vain Kristuksen sovitustyöhön
keskittyvä kristologia. Tällä tarkoitin sitä, että in-
karnaation merkitys on kaventunut vain Kristuk-
sen ristillä näkyvään anteeksiantamukseen ja kuo-
leman voittamiseen ylösnousemuksessa. Kaikki muu
Jeesuksen elämässä on vain ikään kuin rekvisiittaa
tämän toteuttamiseksi.

Kuitenkin kristinuskon perusasioita on esimer-
kiksi se, että Kristus ilmoittaa meille Isän. Vaikka
yleisen ilmoituksen ja Vanhan testamentin perus-
teella voimme tietää jotakin Jumalasta Isänä, vasta
Kristuksen kautta opimme tuntemaan Isän todellisen
olemuksen. Tästä seuraa, että niin kuin Jee-
sus toimii maailmassa, niin toimii myös Isä. Juma-
la itse on esimerkiksi halveksittujen, sorrettujen ja
nälkäisten puolella, niin kuin Jeesuksesta näemme.
Tietenkin ensimmäinen uskonkappale pysyy voi-
massa, mutta kristinuskossa se avataan meille Jee-
suksen kautta.

Samoin on jäänyt taka-alalle, että Jeesus ilmoit-
taa meille synnin olemuksen. Nomadiyhteiskunnas-
sa syntyneet kymmenen käskyä heijastavat varmas-
ti myös Jumalan tahtoa, mutta Jeesuksen elämässä
ja toiminnassa tämä tahto on saanut meitä lähem-
pänä olevan historiallisen hahmon. Pahimmillaan
synti ilmenee silloin Jeesuksen opetusten ja esimer-
kin kieltämisenä, evankeliumeissa erityisesti siinä,
miten Jeesuksen vastustajat toimivat: he halveksi-
vat köyhiä ja syntisiä, kielsivät näiltä luottamuk-
sen Isään ja hänen hyvytyensä ja lopulta tappoi-
vat Jeesuksen itsensä, totuuden ja Jumalan rakkau-
den julistajan.

Kolmas esimerkki kristologiamme kapeutumi-
sesta on Jeesuksen esikuvallisuuden jättäminen ta-
ka-alalle kristillisen elämän ohjenuorana. Evan-
keliumeissa Jeesuksen seuraaminen, opetuslapsena
oleminen, on kristillisen elämän avainkäsite. Lähe-
tyskäskyn mukaan kaikki kansat on tehtävä Jeesuk-
sen opetuslapsiksi, ja metodeina ovat kaste ja opet-
taminen. Kirkon ja yksittäisten kristittyjen ydinky-
symyksenä tulee aina olla: miten me omana aika-
namme seuraisimme Jeesusta. Esimerkiksi Uudesta
Katekismuksesta ja siitä käydystä keskustelusta jää
väkisinikin vaikutelma, ettei kristityn päätehtävä
ole Jeesuksen seuraaminen vaan kilvoittelu kym-
menen käskyn noudattamisen kanssa. Nämä eivät
tietenkään ole vastakohtia, mutta Uuden testamen-
tin mukaan on aivan selvää, että perusperspektii-
vi, horisontti, jossa kristityn elämä tapahtuu, ei ole
kymmenen käskyä, vaan Jeesuksen seuraaminen ja
uusi elämä Kristuksessa.

"Kristinuskolla ei ole ajatonta ydintä, vaan ydin
ajassa" (J. B. Metz). Inkarnaation, historiallisen Jee-
suksen, jättäminen taka-alalle tekee kristinuskosta
helposti eräänlaista modernia gnostilaisuutta.

LUTERILAINEN TEOLOGIA EI OLE ESTE

Aiemmin olin sitä mieltä, että luterilainen teo-
loginen ajattelu kahden regimentin oppeineen on
este sille, ettei kirkkomme kokonaisuudessaan ky-
kene toimimaan voimakkaammin maailman köy-
hyyskandaalin lieventämiseksi. Olen muuttanut
käsityksiäni. Esimerkiksi Antti Raunio kirjoittaa:
Puheessa hyvistä teoista Luther osoittaa, kuinka
hänen ajattelussaan teologinen ja sosiaalinen ulot-
tuvuus liittyvät yhteen... Köyhyyttä Luther tarkas-
telee ensiksi toisen käskyn selityksessä. Hänen mu-
kaansa Jumalan nimen turhan lausumisen kääntö-
puoli on Jumalan kunnioittaminen. Jumalan kun-
nioittaminen tarkoittaa kaiken hyvän odottamista
Jumalalta ja taistelua hyvien asioiden puolesta. Tä-
hän sisältyy taistelu Jumalan nimen väärinkäyttöä
vastaan sekä Jumalan nimen tunnetuksi tekemi-
nen ihmisten keskuudessa. 'Jumalan nimi' tarkoit-
taa tässä yhteydessä kaikkien hyvien asioiden ni-
miä. Esimerkkeinä mainittakoon 'totuus' ja 'oikeu-
denmukaisuus'. (Ks. Virpi Mäkinen (toim.), Lasar-
uksesta leipäjonoihin, s. 140 - 141. Atena Kustan-
nus Oy 2002).

Sen sijaan olen vielä enemmän ymmälläni
omasta luterilaisesta perinteestämme. Miten Lut-
herin nimeä kantava kirkko voi Jumalan nimen
tunnetuksi tekemisessä panna energiansa niin yk-
sipuolisesti kirkon sisäisiin, liturgisiin uudistuksiin?
Missä näkyy selkeästi se Jumalan nimen tunnetuk-
si tekeminen, josta Luther puhuu?

Valitettavasti näiden isojen teologisten teemojen
käsitteily tässä yhteydessä jää viitteelliseksi. Olen
halunnut vain sanoa, että kasvaaksemme kirkkona,
joka Jeesuksen esimerkin mukaisesti tuntisi enem-
män köyhien kärsimykset omanaan, meidän on tar-
kistettava myös teologista ajatteluamme.

JEEСУKSEN KÄRSIMYSTIEN JA IHMISKUNNAN KÄRSIMYSHISTORIAN YHTEYDET

Syvempi solidarisoituminen kärsivän ihmiskun-
nan kanssa edellyttää Kristuksen kärsimyksen ja ih-
miskunnan kärsimyshistorian välisten yhteyksien
pohtimista. Ihmiskunnan kärsimyshistorian unoh-
taminen ja köyhien nykyisten kärsimysten huomiot-
ta jättäminen kulkevat käsi kädessä.

Historia on täynnä massiivista, viatonta kärsi-
mystä, julmaa tappamista, kidutusta, kansanmur-
hia. Viime vuosisadan massiivisia inhimillisiä mur-
henäytelmiä ovat kahden maailmansodan ohella ol-
leet juutalaisten joukkotuhoaminen Auschwitzissa,
Stalinin puhdistukset ja vankileirien saaristot, Ki-
inan kulttuurivallankumous, Itä-Timorin kansan-
murha, Pol-Potin Kambodža, Entisen Jugoslavian
tapahtumat, Ruanda ja monet muut pienemmän
tragediat. Viime vuosisata on ollut ihmiskunnan
historian julmin vuosisata (Hannah Arendt).

Kirkon historiaan kuuluu marttyyrihistori-

an ohella myös se, että kirkko on ollut myötäsyylinen julmuuksiin, kidutuksiin ja kokonaisesti kansanmurhiin. Tämä ulottuu aina meidän aikaamme saakka, kun ajattelemme esimerkiksi erityisesti katolista, mutta myös muita kirkkoja Ruandassa tai Serbian ortodoksikirkon eräiden piispojen ja pappien roolia Bosnian julmuuksissa, puhumattakaan sekä protestanttien että katolisten enemmistön roolia juutalaisten joukkotuhoon Natsi-Saksassa. Kirkon myötäsyyllisyys ei yleensä ole johtunut aktiivisista teoista. Kirkon synnit ovat olleet vaikenemisen syntejä.

Kysymykseni kuuluu: mikä on ihmiskunnan kärsimyshistorian osuus teologisessa ajattelussamme ja tajunnassamme? Sivuuttammeko mekin tämän vain olankohautuksella, ehkä ajatellen että Jumalan tiet ovat meille tuntemattomat? Vai otammeko Kristuksen kärsimyksen valoksemme ja lähdemme kohtamaan myös tätä puolta inhimillisestä historiasta?

JEEBUS JA AIKAMME VOITTAJAMYTOLOGIA

Jotenkin meiltä on unohtunut, ettei Kristuksen risti julista vain Jumalan anteeksiantavaa rakkautta, vaan myös sitä, että Jumala itse on läsnä kärsivissä ihmisissä keskellä ihmiskunnan kauheita katastrofeja. Teodikean ongelmaa emme voi ratkaista; jos voisimme, asettuisimme Jumalan yläpuolelle. Mutta voimme olla läsnä siellä, missä Jumala on itse sanonut olevansa läsnä.

Meidän kulttuurimme on täynnä erilaisia voittamismyyttejä. Talouselämässä koko ajan kilpaillaan ja kilpailumentaliteetti alkaa läpäistä lähes kaikki

elämänalueet. Urheilu, tämän yhteiskunnan todellinen uskonto, ja sen ytimenä oleva muiden voittamisen ideologia tunkee koteihimme joka mediasta.

On ilmeistä, että huomaamatta tulkitsemme Jeesusta Kristustakin tämän voittajamytologian mukaan. Puhumme Jeesuksesta yksipuolisesti vain synnin ja kuoleman voittajana. Täällä elänyt, kärsinyt ja ristiinnaulittu Jeesus on saanut jäädä takalalle. Tietysti Jeesus on myös voittaja. Mutta Jeesuksen voitto oli luonteeltaan juuri päinvastainen mitä voitoilla tässä maailmassa ymmärretään: voitto häpeässä, alennuksessa, viimeiseksi tulemisessa.

Jeesuksen ylösnousemuksen sanoma ei ole se, että nyt kaikki kärsimys voidaan ikään kuin näennäisenä unohtaa. Ylösnousemus julistaa ennen muuta, että ristiinnaulittu, heikko, köyhien kanssa solidaarisoitunut Jeesus Nasaretilainen, joka tämän maailman silmissä oli häväistynyt nolla ja joka ei käyttänyt voimakeinoja asiansa ajamiseen, että tämä Jeesus oli oikeassa ja hänen vastustajansa olivat väärässä. Matteuksen mukaan sama Jeesus itse sanoi, että hän on läsnä aina viimeiselle tuomiolle saakka kärsivissä ja syrjäytyneissä ja on tunteva ne, jotka myös elämänsä aikana tunnistivat hänet näissä ihmisissä.

Jeesuksen elämän, ristin ja ylösnousemuksen valossa kirkon tien suunta on tämän päivän maailmassa selvä. Kirkon ydinkysymys on kaikkina aikoina, haluaako se seurata Herraansa vai kulkea muita, mukavampia mutta lopulta tyhjiä ja ilottomia polkuja.

Kirjoittaja on Kirkon Ulkomaanavun johtaja.

Edunvalvonnan ABC

HEIKKI LIEDE

Vuorotteluvapaa jatkuu sittenkin

Vuorotteluvapaalle on mahdollisuus lähteä muutettiin ehdoin vuoden 2008 loppuun mennessä. Työhistorialle ja vuorottelusijaiselle asetettavat ehdot ovat aiempaa tiukemmat ja ne saattavat jossakin määrin karsia lähtijöitä. Vanhempien lähtijöiden vuorottelukorvausta on toisaalta nostettu ja heidän mahdollisuutensa vuorotteluun saattavat suhteellisesti parantua. Vuorottelu on joka tapauksessa käytännön syistä mahdollista vain rajalliselle työntekijäjoukolle.

Vuorotteluvapaakokeilu oli vaarassa loppua

työnantajien jyrkän vastustuksen takia. Palkansääjäjärjestöjen, julkisen mielipiteen, työministeriön ja kansanedustajien yhteisin ponnistuksin vuorotteluvapaa saatiin jatkumaan ennen tulopoliittista neuvottelukierrosta tehdyllä sopimuksella. Päätöksellä oli erityistä merkitystä AKAVAlle, onhan järjestö ollut aktiivisesti kehittelemässä vuorotteluvapaata jo 1980-luvulta asti. Vuorotteluvapaa on osoittautunut erittäin suosituksi akavalaisten keskuudessa ja tarjonnut pysyvää työllistymistä edistävää työkokemusta tuhansille vastavalmistuneille.

KYMMENEN VUODEN TYÖHISTORIAEDELLYTYS

Vuorotteluvapaan edellytyksenä on vähintään kymmenen vuoden työskentely työ- tai virkasuhteessa, jolta ajalta lähtijälle on kertynyt eläkettä. Jos haluaa vuorotteluvapaalle uudelleen, työhistoriaa vaaditaan viiden vuoden ajalta.

Työssäolon ja palvelussuhteen on kestettävä vähintään vuoden ajan välittömästi ennen vuorotteluvapaan alkamista. Vuorotteluvapaan kesto on vähintään 90 päivää yhdenjaksoisesti ja yhteensä enintään 359 kalenteripäivää. Vuorotteluvapaan jaksottamisesta ja enimmäisajan puitteissa tapahtuvasta pidentämisestä voidaan sopia tietyin edellytyksin vuorottelusopimuksen jälkeenkin.

Työnantajan on laadittava vuorottelijan kanssa kirjallinen vuorottelusopimus, jossa työnantaja sitoutuu palkkaamaan sijaisen. Selvitys sijaisen palkkaamisesta on toimitettava työvoimatoimistoon.

SIJAISILLA ETUSIJA

Sijaisia palkattaessa on etusija annettava nuorille, pitkäaikaistyöttömille tai korkeakoulu- tai ammattitutkinnon äskettäin suorittaneille, joiden ammattitaito arvioidaan riittäväksi haettuun tehtävään. Arvioinnin suorittavat työvoimaviranomainen ja työnantaja yhteistyössä. Jos haettuun tehtävään ei ole sopivaa edellä tarkoitettua työtöntä työnhakijaa, vuorotteluvapaasijaiseksi on mahdollisuuksien mukaan palkattava sijainen, jonka työnsaannin tarve on suurin ja jonka työllistymisedellytyksien voidaan arvioida parantuvan määräaikaisen työn avulla. Sijaiseksi voidaan palkata myös osa-aikainen työntekijä, joka on saman työnantajan palveluksessa. Sijaista ei tarvitse palkata samoihin tehtäviin, joista vuorottelija on lähtenyt.

Vuorottelijalla on oikeus vuorotteluvapaan päätyttyä palata ensisijaisesti aikaisempaan työhönsä. Muussa tapauksessa hänelle on tarjottava aikaisempaa työtä vastaavaa työtä. Jos sekään ei ole mahdollista, työnantajan on tarjottava muuta sopimuksen mukaista työtä.

PITKÄLLÄ TYÖHISTORIAALLA SUUREMPI KORVAUS

Vuorottelukorvauksen täysi määrä on 70 prosenttia siitä työttömyyspäivärahasta, johon henkilöllä olisi oikeus työttömänä ollessaan. Korvaus nousee 80 prosenttiin työttömyyspäivärahasta, jos vuorottelijalla on vähintään 25 vuoden työhistoria.

Vuorottelukorvaus pienenee, jos henkilö saa työnantajaltaan palkkaa tai muita korvauksia. Palkkana ei kuitenkaan pidetä työnantajan kustantamaa koulutusta, jos tällaista etua ei lueta työntekijän veronalaiseksi tuloksi. Palkaksi ei liioin lueta

luontaisetuja, joiden saaminen vuorottelusopimuksen mukaan jatkuu vuorotteluvapaan aikana. Vuorottelukorvausta haetaan Kansaneläkelaitokselta tai asianomaiselta työttömyyskassalta.

Vuorotteluvapaan tarkoitusta on vuoden 1996 työttömyysvuosiin ajoittuneesta lähtöasetelmasta muutettu työssä jaksamista edistävään suuntaan. Siksi työhistorian kesto on pidennetty kymmeneksi vuodeksi ja uudelleen lähtevälle viideksi vuodeksi. Vapaata pyritään suuntaamaan pidempään työelämässä oleville, minkä takia vuorottelukorvaus on korkeampi 25 vuoden työhistorian omaaville.

Vuorottelija ei voi enää saada osittaista ammattikoulutusrahaa, mutta työnantajan maksamat koulutuskustannukset hyväksytään, jos niitä ei lueta veronalaiseksi tuloksi. Laki luo tällaisenaankin merkittävällä tavalla mahdollisuuksia osallistua sellaiseen koulutukseen, johon ei voisi saada muuta tukea.

VUOROTTELUVAPAALLA VIRKISTYY

Vuorotteluvapaan toteutumista ja siitä saatua kokemuksia on tutkittu poikkeuksellisen paljon. Opettajien kokemuksia kartoittaneen tutkimuksen mukaan 85 prosenttia tunsikin itsensä virkeämmäksi, 70 prosenttia katsoi vapaan auttaneen työuupumukseen, 64 prosentilla parani työmotivaatio ja 50 prosentilla fyysinen kunto.

Työnantajat näkivät hyviksi puoliksi henkilöstön uupumisen ehkäisyn sekä uusien tuulien saamisen organisaatioon vuorottelusiaisten myötä sekä mahdollisuuden heidän perehdyttämiseensä. Työttömät ovat saaneet mahdollisuuden työttömyyden katkaisuun, ammattitaidon ylläpitämiseen ja itse-tunnon kohoamiseen ja usein myös vakituisen työpaikan. Vastavalmistuneille sijaisuus on antanut tilaisuuden hankkia työkoke-musta ja pereh-tyä työ-elämään vaativis-sa tehtä-vissä.

Kirjoittaja on AKA-VAn kou-lutus- ja työvoima-poliittinen sihteeri.

Pappisliiton visio 2003 – 2006 (osa II)

Pappisliiton visio 2003 - 2006 hyväksyt- tiin valtuuston syyskokouksessa 2002.

Kokonaisuudessaan visiomateriaali koostuu viidestä kohdasta:

1. Pappisliiton perustehtävä ja arvot sekä visio-
kauden 2003 - 2006 tavoitteet ja painopisteet toi-
minnan eri alueilla. Nämä sisällytetään jokaiseen
visiokauden toimintasuunnitelmaan ja -kertomuk-
seen. 2. Visioinnin taustaa ja lähtökohtia. 3. Pap-
pisiin toimintaympäristö ja sisäinen rakenne.
4. Papiston tilanne ja odotukset eri ikävaiheissa.
5. Muut näkökulmat: jäsenistön sukupuoliraken-
teen tasapainottuminen; syrjäseutu – kasvukeskus
– näkökulma; papin työ toisena elämänurana; joh-
tajuudessa kasvamisen näkökulma.

Tässä Cruxin numerossa esitellään lyhenne-
tyssä muodossa kohdat 3 - 5. Kohtia 1 - 2 on käsi-
teltä edellisessä Cruxissa.

PAPPISLIITON TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SISÄINEN RAKENNE

Kirkon tilanne ja talous

Kirkon asemassa, taloudessa ja julkisuuskuvaa-
sa tapahtuvat muutokset heijastuvat suoraan jokai-
sen liiton jäsenen tilanteeseen. Suurin osa papeista
myös vaikuttaa työnsä kautta siihen, miten kirkon
paikka yhteiskunnassa määräytyy.

Keskeinen seikka kirkon kannalta on se, et-
tä se kykenee säilyttämään jäsenpohjansa vahva-
na. Kirkko säilyttäneen julkisoikeudellisen aseman-
sa ja siihen liittyvän verotusoikeuden. Kirkossa kun-
ten muuallakin on syytä varautua myös taloudellisen
tilanteen huononemiseen. Kirkolla ja papistol-
la saattaa olla hyvinkin merkittävä rooli yhteiskun-
nan arvokeskustelussa ja maailmankatsomukselli-
sessa pohdinnassa. Kirkon yhteiskunnallista sano-
maa kuunnellaan varsin tarkasti.

Kirkon toiminnalliset vahvuusalueet säilynevät
visiokaudella nykyisinä. Kirkon rooli ja painoarvo
määräytyy osaltaan sen mukaan, kehittykö yhteis-
öllinen ajattelu keskeiseksi. Asutuksen keskittymi-
nen aiheuttaa ongelmia ja haasteita kaikille alueil-

le. Moniarvoisuus ja monikulttuurisuus lisääntyvät
ja tuovat uusia haasteita papin työhön. Myös kysy-
mys henkilöstöresursseista tulee esille monelta kan-
nalta.

Jäsenistön ikärakenne

Historiallisista syistä johtuen papiston ikäraken-
ne ei ole sama kuin kansalaisten yleensä. Pappistar-
peen ja pappisuralle hakeutumisen vaihtelut ovat
johtaneet siihen, että pappisikäluokat ovat hyvin
erisuuruisia. Visiokauden aikana on teologien eläke-
keelle siirtymistä odotettavissa seuraavasti: v. 2003
119 hlöä, v. 2004 133 hlöä, v. 2005 204 hlöä. ja v.
2006 140 hlöä.

Voidaan toivoa ja olettaa, että kirkko pyrkii
täyttämään kaikki vapautuvat papin paikat uu-
della työvoimalla. Tämä merkitsee seuraavanlaisia
asioita koko ammattikuntaa ajatellen: eläkeläisten
osuus koko papistosta nousee merkittävästi, virka-
kierto nuorena ja keski-ikäisessä papistossa kiihtyy,
valmistuvilla avautuvat laajat työmarkkinat ja pap-
pispulaa ei voitane välttää.

Pitkästä aikaa visio siis laaditaan tilanteeseen,
jossa asioita joudutaan tarkastelemaan myös pap-
pispulan näkökulmasta. Papiston sukupuoliraken-
teen muuttuminen heijastunee sekin työvoimati-
lanteeseen (äitiys- ja hoitovapaat). Pula vaikuttaa
”kielteisesti” siten, että virassa olevan papiston työ-
määrä lisääntyy. ”Myönteisesti” pappispula saattaa
vaikuttaa siten, että liiton asema palkkaneuvotte-
luissa paranee.

Liiton organisaatio, henkilöstö ja talous

Jotta liiton toiminta voisi olla asianmukaista ja
vastata jäsenten odotuksia, myös puitteiden ja edel-
lytysten täytyy olla kunnossa. Visiossa on lähdet-
ty siitä, että rakenteet ovat kunnossa: sääntöjä ei
ole tarpeen muuttaa, hallinnollinen rakenne säi-
lytetään entisellään, henkilöstö pidetään vuoden
2002 tasolla, jäsenmaksun taso on pakko ottaa pu-
heeksi tai vaihtoehtoisesti tehokkaammin keskitet-
tävä toimintaa ja Akavan kirkolliset ammattiliitot
AKI ry -järjestöjen yhteistyön syveneminen saat-
taa aiheuttaa harmonisointipaineita henkilöstös-
sä ja taloudessa.

PAPISTON TILANNE JA ODOTUKSET ERI IKÄVAIHEISSA

Tämän vision yhtenä lähtökohtana on se, että liiton toiminnan on määrädyttävä jäsenistön tilanteesta ja odotuksista käsin. Tätä keskeistä ajatusta ei muuta se, että osa jäsenistöstä on passiivista eikä omista aikaansa tai energiaansa ammattikunnan yhteisten asioiden pohtimiseen. Samalla lienee selvää, että jäsenkunnan odotus ei ole yksi eikä sama, vaan vaihtelee yksilöstä toiseen, samoin papin ikäkausien ja muiden elämäntilanteiden mukaan.

Tässä vision keskeisessä kohdassa papin/teologin ikä ja ura on jaettu tiettyihin kausiin: opiskelija, valmistuminen ja ensimmäiset pappisvuodet (n. 30: een ikävuoteen), myöhäisnuoruus (v. 30 – 40), keski-ikä (v. 40 – 50), myöhempi keski-ikä (v. 50 – 60) ja eläkeläinen. Sen jälkeen on lyhyesti pohdittu sen ikävaiheen tilannetta yleensä ihmiselämässä Tony Dunderfelin Elämäkaaripsykologia –teokseen pohjautuen. Sitten on hahmotettu papin/teologin ”keskimääräistä” työtä ja sen kehittymistä. Tässä on kyse paljolti papin ammatillisen identiteetin kehittymisestä ja syvenemisestä. Sen jälkeen on arvioitu, mitä pappi tässä vaiheessa odottaa liitolta ja lopuksi pohdittu, miten liitto parhaiten voisi tukea pappia/teologia kussakin elämän- ja uran vaiheessa.

MUUT NÄKÖKULMAT

Jäsenistön sukupuolirakenteen tasapainottuminen

Työikäisestä papistosta on tällä hetkellä naisia n. 38 %, samoin liiton aktiivijäsenistöstä. Tässä visiossa on lähdetty siitä, että miesvaltaisen ammattikunnan voimakas ja nopea naisistuminen heijastuu monin tavoin sen identiteettiin, tapaan tehdä työtä ja reagoida työn esille tuomiin ongelmiin ja kysymyksiin. Visiossa on otettu esille sukupuolirakenteen muuttumisen sisältämiä mahdollisuuksia ja myönteisiä näkökohtia sekä virkakunnalle aiheuttavia ongelmia ja kysymyksiä. Visiokauden alussa asetetaan työryhmä valmistelevaan edellä hahmotellun kokonaisuuden pohjalta liiton toimenpideohjelmaksi.

Syrjäseutu – kasvukeskus –näkökulma

Papisto on aina sijoittunut ainakin viiveellä sinne, missä seurakuntalaisetkin ovat. Viime vuosikymmeninä tämä on merkinnyt pappien lisääntyvää hakeutumista kasvukeskuksiin. Liiton näkökulmasta tilanne merkitsee ainakin seuraavien kysymysten käsittelyä: suhtautuminen seurakuntien yhteistoiminnan lisääntymiseen esim. yhteisten virkojen muodossa, suhtautuminen seurakuntien yhdistämiseen, kirkon keskusrahaston tasaamispo-

liitiikan seuranta ja siihen vaikuttaminen, palkkapoliittikka: pyritäänkö vanhaa syrjäseutulisää muistuttavalla järjestelmällä houkuttelevaan papistoa hakeutumaan tai jäämään syrjäseurakuntiin, ja liiton hallintorakenteen säilyttäminen syrjäseutuja suosivana siten, että jatkossakin hallituksessa on tasasuuruinen edustus kaikista hiippakunnista.

Papin työ toisena elämänurana

Visiossa lähdetään siitä, että toisen elämänuran pappeus lisääntyy pappispulasta ja yleisistä työmarkkinoista johtuen. Liitolla ei ole syytä vastustaa tätä kehityssuuntaa ja liiton erityisiä toimia ei tarvittane toisen elämänuran pappeudessa. Vasta jos toisen uran pappien määrä oleellisesti lisääntyy tai heidän työmarkkinoille sijoittumisensa aiheuttaa muusta papistosta poikkeavia ongelmia, liitto palaa visiokauden aikana heidän tilanteeseensa.

Johtajuudessa kasvamisen näkökulma

Pappisliiton eettisten ohjeiden mukaan jokainen pappi on pappeutensa nojalla johtajan asemassa. Valtaosa papeista on itsenäisessä ja johtavassa asemassa ainakin sikäli, että hän tekee monia työtään koskevia ratkaisuja itse (ja liian usein yksin), myös koko työyhteisöön vaikuttavia linjauksia.

Kirkkoherran tehtäviin johtajuus kuuluu olennaisena osana: hallinnollinen johtajuus ja ihmisten johtaminen, mutta myös eräänlainen mielipidejohtaminen sekä hengellinen johtajuus.

Muilla papeilla on hallinnollista ja henkilöstöjohtamista seuraavasti: työalajohtajuus, mahdollinen varakirkkoherra- järjestelmä/joku muista papeista toimii kirkkoherran sijaisena oli varajärjestelmää tai ei, alueen tai piirin johtaminen (pienoiskirkkoherra), esittelyvastuu hallinnossa (perustuu kirkkoherran delegointiin tai hallintoelimen päätökseen), ja projektijohtaminen.

Liitolla saattaa olla paljonkin mahdollisuuksia tehdä johtamisen parantamiseksi: asian esillä pito papiston keskuudessa ja muutenkin, ammatillinen ja taloudellinen edunvalvonta suhteessa johtamiskoulutukseen, varakirkkoherra –järjestelmän tukeminen, papin virkojen riittävä määrä, johtajan tehtäviin liittyvä konsultointi, työnohjaus yms., kirkkoherran vaali –järjestelmän uudelleenarviointi, sekä liiton kannan muotoileminen hankkeeseen, että virkaansa sopimaton kirkkoherra siirrettäisiin disponibiliateettiin (tuomiokapitulin/piispan käyttöön).

Visioasiakirja löytyy kokonaisuudessaan Pappisliiton kotisivuilta www.pappisliitto.fi, ajankoh-
taista-valikosta.

Digitaalisia ihmeitä, high-tech kohtaamisia

Kirkon verkkoportaali viestintästrategisena ratkaisuna

VUOROPUHELUN KIRKKO

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon valmisteilla oleva viestintästrategia Vuoropuhelun kirkko toteaa, että kirkko on olemukseltaan, tehtävältään ja toiminnaltaan viestivä yhteisö. Vuoropuhelun kulttuuriaan vahvistava kirkko osaa kuunnella ihmistä ja aikaansa. Joustava viestintä muuttuu ja mukautuu keskustelijoiden ja käytettyjen välineiden mukaan. Sanan mahti on tuttu kirkon viestijöille ja työntekijöille, kirkon toiminnan perusleipää. Kirkko on osaava viestijä työnsä ytimessä kohdatessaan jäsenensä kirkoissa ja seurakunnissa. Mutta miten ihmistä kunnioittava keskustelu ja kuuleminen siirtyy viestintävälineisiin, etenkin niistä vuorovaikutteisiin, verkkoon?

Aikakaudessaamme viestintävälineiden ja -teknologioiden merkitys on poikkeuksellisen suuri. Maamme rankattiin vastikään maailman ykköseksi tutkimuksessa, jossa mitattiin maiden kykyä hyötyä informaatioteknologiasta. Elämme digitaalista arkaamme verkoissa ja verkostoissa. Toisaalta Suomessa viestintätuotteita kulutetaan peräti kahdeksan tuntia päivässä. Identiteettejä ja toimintatapoja rakennetaan informaatiovirroissa ja pirstaleisessa maailmassa. Mutta samalla kun digitaalinen maailma irtautuu ajasta, paikasta ja kollektiivisista kokemuksista, yhteisten ja tunnistettavien kiinnekehien (liike-elämässä brandien) merkitys voimistuu.

Kun kirkon jäsenet viettävät aikaansa television, radion ja Internetin pariin, myös kirkon on oltava niissä läsnä. Voimakkaalla, tunnistettavalla äänellään.

Viestintästrategian kenties merkittävin ja kokein strateginen tavoite on kirkon jäsenyyden vahvistaminen. Kirkon yhteiselle verkkoportaalille on annettu tässä tehtävässä keskeinen sija.

Kirkkoa voi syystä kutsua kokeneeksi verkko- viestijäksi: ennakkoluulottomimmat ottivat verkon omakseen jo 1980-luvulla ja kirkkohallituksen ylläpitämä evl.fi -sivusto avattiin vuonna 1995. Vuonna 2002 seurakunnista yli 40 % oli avannut omat verkkosivunsa ja kirkollisia sivustoja on nykyisellään satoja. Kymmenet tuhannet kirkosta ja sen toiminnasta kiinnostuneet ovat verkossakin kirkon löytäneet.

Verkkoviestinnän kehitystarina on noudatellut tuttua polkua: alkuinnostusta, toiveiden kirjoa, väsymystä ja resurssien vähyyttä. Verkkoon ei viestintävälineenä ole toistaiseksi resursoitu voimakkaasti, tosin erinomaisiakin palveluja joukkoon mahtuu. Kaikkineen kirkon verkkosisältö on vielä kovin hajallaan ja laadultaan vaihtelevaa. Myös yhteinen tietoa kokoava ja kirkon jäseniä palveleva verkkosivusto on toistaiseksi puuttunut.

EVl.FI - TIETOA, ELÄMYKSIÄ JA PALVELUJA

Vuonna 2000 valmistui kirkkohallituksen, seurakuntien ja järjestöjen yhteinen hankemääritys, jossa määritetty verkkoportaali rakennetaan vuosien 2003 - 2004 aikana. Todennäköisimmin osoitteeseen www.evl.fi sijoittuva portaali on kaiken kirkon kansalaisverkkoviestinnän kokoava palvelu, joka tarjoaa kävijälle tietoa kirkosta ja uskosta, elämyksiä, ajatuksia ja vuorovaikutteisia palveluja.

Ensimmäisessä vaiheessaan vuoden 2003 lopulla portaali sisältää mm. yhteystietoja, kirkon toiminnan esittelyä sekä linkityksiä kirkon eri sivustoihin. Perustietojen lisäksi viestimen vuorovaikutteisuutta hyödynnetään luonteissa yhteyksissä ja valtakunnallisia jäsenpalveluita kehitetään. Mm. valtakunnallista verkkoauttamispalvelua pohtiva työryhmä työstää kuluvan kevään aikana eri palvelumallia. Portaali on viestinnän kokoaja ja prosessi, joka kehittää kirkkoa verkkoviestijänä kokemusten ja opin ohjaamana.

Tavoitteena on, että portaalista tulee luonteva jäsenverkkoviestinnän yhteinen kanava, joka palvelee niin jäseniä kuin työntekijöitä. Verkkoportaalilla on se digitaalinen ovi, jonka kirkon jäsen voi varmuudella olettaa aina olevan avoimena.

Digitaaliset viestimet ovat erinomaisia välineitä kun haemme yhteyttä kansainvälistyvän, monikasvoisen ja moniarvoisen maamme mediakansalaisiin. Viestintästrategia nimeää useita kohderyhmiä, joiden tavoittamisessa uusia viestimiä voidaan sujuvasti hyödyntää. Päähaasteina nimetään mm. maassa tapahtuva muuttoliike ja seurakuntayhteyksien katkeaminen, ulkosuomalaisten kasvava joukko ja muut etäviestinnällä tavoitettavat kirkon jäsenet. Väline tulee jälleen valita huolella kohderyhmän

mukaan: verkko tavoittaa osan, mutta esimerkiksi ikääntyvien palveluja mietittäessä digiTV saattaa osoittautua luontevimmaksi viestimeksi. Portaali luo näillekin palveluille teknologisen alustan, jonka avulla tieto on helppo tuottaa ja hallita.

HIGH-TECH KOHTAAMISEEN

Kirkkohallitus toimii niin, että viimeisimmätkin seurakunnat ovat mukana vuonna 2004 KIRKO-verkon piirissä. Suurin osa kirkon sisäisestä viestinnästä siirretään intranettiin. Kirkon verkko-viestinnän voi sanoa saavuttaneen kypsän aseman, kun se on muuttunut aidoksi sisäisen ja ulkoisen viestinnän välineeksi. Luontevaksi kuin ääneen sanottu sana, monipuoliseksi ja luotettavaksi työvälineeksi ja työntueksi, ajasta ja paikasta riippumattomaksi kanavaksi kirkon työntekijöiden ja kirkon jäsenten välillä.

Jotta onnistuneeseen verkkoviestintään päästään, tulee viestinnän virtoihin heittäytyä ja hyödyntää teknologiaa sen omilla pelisäännöillä. Hyvä verkkoviestintä ei synny sattumalta eikä verkkoon ole sovellettavissa yhtä voittoisaa mallia. Kirkon on löydettävä ne oman viestintänsä vahvuudet, jotka ovat sovellettavissa verkkoon.

Kirkon kyky saattaa ihmisiä yhteyteen ja luoda yhteisöjä on kultaakin arvokkaampi taito myös verkkoviestinnässä. Yhteisöjä voi olla useita erilaisia: raamattupiiri voi syventää kokemuksiaan verkossa, rippileiri jakaa leirielämyksiään. Kirkko ja uskonto voi yhdistää paikallisesti ja ajallisesti tai niistä riippumatta. Kiinnostukset, harrastukset, ammatilliset intressit, yhteiskunnalliset kysymykset – kirkko voi luoda ihmisille luotettavan ja arvopohjaisen verkkoympäristön tutustua ja jakaa ajatuksia. Saattaa jäsenet keskenään yhteyteen.

Verkkoportaali tarjoaa teknologian ja ympäristön, jossa yhteisöjä luodaan, mutta mikään teknologia - Internet, mobiili, digiTV - ei yksin synnytä viestintää. Parhaat asiat ja toimivin viestintä syntyy ihmisistä, viestijöistä - vahvasta viestistä, yksinkertaisista oivalluksista ja omien vahvuuksien ymmärtämisestä.

DIGITAALISIA IHMEITÄ?

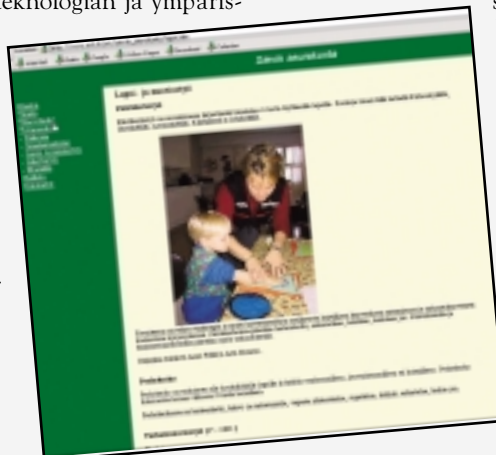
Kirkon syvintä taitoa olla läsnä ja puhutella sielä, missä sanoja ei voida käyttää, ei voida koskaan korvata. Verkko on pelkkä työväline. Mutta voimakas sellainen! Ihmiset rakastuvat, surevat, etsivät ystävää, purkavat ikäväänsä ja jakavat ilonsa verkossa. Sähköpostiviesteistä koskettavimmat tallennetaan turvaan siinä missä rakkaimmat kirjeet. Verkko helpottaa elämäämme. Yli miljoona suomalaista ei enää jonota pankkineidin puheille. Vieras katuosoite löytyy nopeasti virtuaalikartasta, nuoli johtaa perille.

Kuulun itse niihin, jotka saivat tiedon Twin Towersin sortumisesta tekstiviestinä ja seurasi tapahtumaa verkkouutisista. Tunnistan itsessäni ärtymisen tunteen, kun hakemani tieto löytyy verkosta kehnosti esitettynä, vaikeasti pääteltävänä tai – mikä pahinta – ei lainkaan!

Miten paljon olen oppinutkaan uutta, kiitos verkon. Olen oppinut hakemaan vastauksia kysymyksiin, joita aiemmin olisin pitänyt turhan työläinä selvittää. Minulle verkko on luotettava, aito, ärsyttäväkin, mutta korvaamaton väline. Sen rooli voi olla toinen kuin painetulla sanalla, mutta ei missään nimessä vähäisempi.

Verkossa on edelleen kirkon mentävä aukko. Portaali ja portaalin muassa koko kirkko täyttää tätä tyhjötä.

Kirjoittaja työskentelee kirkkohallituksessa verkkoportaalien hankepäällikkönä.

Pappisliiton uudet kotisivut eKirkko-ratkaisun pohjalta

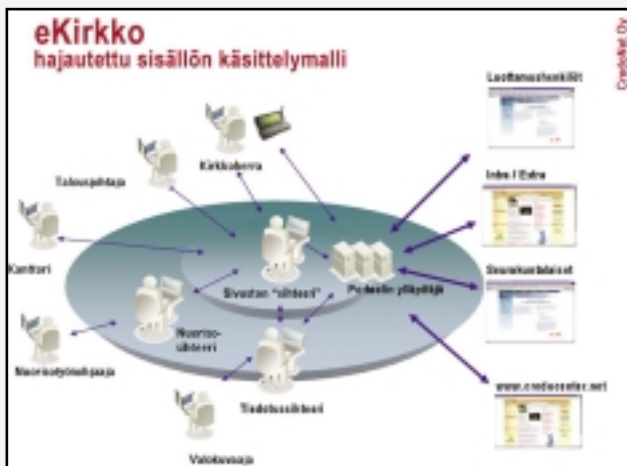
Pappisliiton nykyiset internet-kotisivut avattiin Papiston päivillä vuonna 1998. Se, mikä tuolloin oli uutta ja tuoretta, on nyt tullut tiesä päähän. Tästä johtuen liitossa on meneillään kotisivujen uudistamisprojekti, minkä puitteissa on tarkoitus rakentaa sisällöllisesti ja teknisesti selkeät, helppokäyttöiset ja nykyaikaiset kotisivut.

TAVOITTEENA HAJAUTETTU SISÄLLÖNTUOTANTO

Huhtikuussa eKirkko-seminaarin yhteydessä avattavat, uudella domain-osoitteella www.pappisliitto.fi varustetut, kotisivut rakennetaan täysin uudelta pohjalta. Tavoitteena on, että niiden avulla voidaan enentistään parantaa Pappisliiton palvelutarjontaa jäsenistölle ja muille liiton toiminnasta kiinnostuneille.

Koko kirkollisessa toimintakentässä kotisivujen uudistamistarve näyttää olevan melko ajankohtainen. Uusien sivujen tekemisessä on monia huomioitavia asioita, joista eräs keskeisimmistä on pyrkimys hajautettuun sisällöntuotantoon. Sen perusideana on, että hän, joka asiasta tietää ja vastaa, laittaa tarvittavan informaation myös kotisivuille, vailla välitäksiä ja viivytyksiä.

Tämä edellyttää hyvää käyttäjähallintaa. Esimerkiksi seurakunnan toiminnassa tämä tarkoittaa sitä, että ylläpito-oikeudet jaetaan mm. eri työmuotojen vastuuhenkilöille, jotka ovat saaneet järjestelmän käyttökoulutuksen. Koska Pappisliiton omassa kotisivuprojektissa olemme pitäneet tätä näkökulmaa alusta lähtien hyvin tärkeänä, lopullisessa järjestelmän valinnassa päädyimme eKirkko-konseptiin, joka on selkeä hajautetun mutta hallitun sisällöntuotannon työkalu. Siinä valtuutettu sisällöntuottaja laittaa asiansa suoraan kotisivuille oikeaan paikkaan, ja mikä on myös tähdellistä, hän voi määritellä, milloin se poistuu sieltä. Tämä estää sivujen sisällön vanhenemisen, joka näyttää vaivaavan lukuisia kotisivuja ja turhauttaa tuoretta informaatiota etsiviä käyttäjiä.

VUOROPUHELU OSANA KIRKON
UUTTA VIESTINTÄÄ

Kirkkohallituksen viestintästrategiatyöryhmän mietintö ”Vuoropuhelun kirkko” on parhaillaan laajalla palautteenantamiskierroksella. Mietinnössä todetaan, että ”koska resurssit eivät riitä kaikkeen, on keskityttävä strategisesti keskeisimpiin haasteisiin”. Haasteita mainitaan kolme: ensinnäkin tulee saada aikaan vuoropuhelun kulttuurin mukaista viestintäosaamista, toisena painopistealueena mainitaan lapset, nuoret ja nuoret aikuiset, ja kolmanneksi painopistealueeksi ehdotetaan verkkoviestintää.

Kotisivujen suhteen nämä kaikki edellyttävät nopeaa ja helppoa päivitysmahdollisuutta sekä hyvää keskustelukulttuuria. Myös Pappisliiton projektissa tavoitteena on, että uusien kotisivujemme keskustelufoorumilla käytäisiin nykyistä paljon aktiivisempaa debattia. Tämän keskustelupalvelun tekninen toteutus on mielestäni otettu hyvin huomioon eKirkko-konseptissa, liittämällä siihen joustava keskusteluosio, jota ns. moderaattorin on kätevä hallita, (ja jolta esimerkiksi häirikköviestit on helppo poistaa, mitä ongelmaa tuskin liiton sivuilla esiintyy, mutta mikä avoimilla keskustelufoorumeilla voi olla todellinen ongelma).

HALLITUN JULKAISEMISEN TYÖKALU

Ratkaisuna eKirkko ei edellytä käyttäjiltään html-kielen osaamista tai internet-sivujen ohjelmoin-

tivalmiuksia. Sen sijaan se tarjoaa valmiit välineet seurakunnan, kristillisen yhteisön, organisaation, järjestön tai oppilaitoksen internet-palvelujen tuottamiseen. Sitä käyttävä sisällöntuottaja voi keskittyä perustoimintoihinsa, jolloin eKirkko-palvelut ovat vain väline täydentämään ja kohdentamaan viestintää. Tuotepaketti on täysin valmis, eikä se vaadi muita laiteinvestointeja kuin tietokoneen ja nettiyhteyden – jollaiset useimmissa seurakunnissa jo on.

eKirkko-mallin edellyttämät ohjelmat on kehittänyt Kotimaa-yhtiöihin kuuluva CredoNet, ja se vastaa myös niiden jatkokehityksestä samoin kuin koulutuksesta ja asiakasneuvonnasta. Sonera puolestaan vastaa palvelun toimivuudesta vuorokauden ja vuoden ympäri, sekä sisällön tietoturvasta ja varmistuksista Web Server-palvelun mukaisesti. Soneran mukanaolo ei vaikuta mitenkään siihen, että kirkkoverkko on toisen operaattorin hoidossa.

SIVUSTOPOHJAN SELKEÄT PERUSVALINNAT

Valittaessa eKirkko-internetsivuston työkaluksi, pääsee asiakas hyödyntämään monia valmiita osia kuten ulkoasupohjia, valmiita painike-ehdotuksia, kuvitusmalleja, värikarttoja jne. Niinpä si-

vuston perusvalinnat voidaan tehdä yhtenä kokonaisuutena, jolloin myös aikaa ja rahaa säästyy.

Erilaiset valmiit sivustopohjat eivät merkitse kuitenkaan sitä, että sivuista tulisi toistensa kopioita, vaan kukin eKirkon asiakastaho saa valinnoillaan aikaiseksi haluamansa persoonalliset sivut.

Sivuston kehittämisellä ei myöskään ole rajoituksia, sillä ne ovat dynaamisia, jolloin niiden sisältöä

voidaan käyttää mitä moninaisimmissa ympäristöissä, kuten jatkossa mobiilituotannossakin. Tämä monikäyttöisyys ja hyvät hakuominaisuudet johtuvat mm. käytettävästä XML-tekniikasta.

Voit halutessasi tutustua ja hankkia eKirkko-järjestelmän Pappisliiton neuvotteleman kampanjatarjouksen kautta. Tätä tarjousta voivat hyödyntää liiton jäsenet ja ne seurakunnat ja yhteisöt, missä Pappisliiton jäseniä on töissä. Lisätietoa asiasta voit tiedustella suoraan CredoNet Oy:n kehitysjohtaja Thorleif Johanssonilta, puh. 040-502 2651. Muista mainita kampanjatarjouksen tunnusnimi eKirkko/Pappisliitto.

Kirjoittaja on Pappisliiton apulaistoiminnanjohtaja ja vastaa liiton projektin toteutuksesta.

ARI TAMMI

Voiko pyhä välittyä verkon kautta?

Maunulan Kotikirkko www.kotikirkko.com - esimerkki kirkon mahdollisuuksista viestintäyhteiskunnassa

Taloustutkimus Oy:n tutkimuksen mukaan joskus internetiä käyttäneiden määrä ylitti viime vuonna 2,5 miljoonan suomalaisen rajan. Vähintään kerran viikossa internetiä käyttää tänä vuonna yli kaksi miljoonaa ja päivittäin 1,4 miljoonaa suomalaista. Verkko- ja mobiilikulttuuri on nuorten arkea, työikäiset kokevat tietokoneet, matkapuhelimet ja verkon työelämässä arkipäivän välttämättömyydeksi. Mitä tämä hurja muutos merkitsee kirkolle, kirkon

työtavoille ja kirkon viestinnälle?

Informaation ja palveluiden - kuten virkatodistuksen tilaamisen - lisäksi on tullut aika pohtia miten kirkon opetus, viestintä, julistus tai diakonia sopivat verkkoon ja saavuttavat tavallisen ihmisen ajasta ja paikasta huolimatta. Yksi kiinnostavimmista kokeilusta on Maunulan kirkkoon rakennettu alueyhteisön oma digitaalinen studio.

Haluaisitko kuulla virttä tai Raamatun kertomuksia muulloinkin kuin sunnuntaisin kello 10 tai iltaisin klo 19.30? Maunulan kotikirkko tarjoaa sanaa ja veisuuta ympäri vuorokauden. Turhaa hommaa vai seurakuntalaisen palvelemista?

Helsingin Maunulan kaupunginosassa on paikalliseen kirkkoon rakennettu verkkostudio. Maunulan kotikirkosta on vuoden 2002 kuluessa lähetetty jo 217 erilaista ohjelmaa internetin avulla ympäri maailmaa. Suoran lähetysten lisäksi ohjelmat - yhteensä 116 tuntia - on tallennettu kotikirkon arkistoon. Nämä lähetykset palvelevat seurakuntalaisia 24 tuntia vuorokaudessa. Vajaassa vuodessa katsojia on ollut 25 600, ulkosuomalaisia näistä oli pari sataa 18 eri maassa. Luku on sikäli kiinnostava, että fyysisesti kirkossa vieraillee vuodessa noin 6 000 kävijää.

Paikallista ohjelmaa ovat tuottaneet Maunulan koululaiset, päiväkotien lapset, asukasyhdistys, alueen seurat, seurakunnan työntekijät ja harrastuspiirit - sanalla sanoen Maunulan alueyhteisö. Ohjelmaformaatteja löytyy monenlaisia; iltahartaus, jumalanpalvelus, Viikon maunulalainen, järjestön kokous, konsertti, lasten juhlrat, koulun esiintymiset ja kokoukset.

Kirkossa järjestettiin viime vuonna kastetoimitus, jota toinen kummeista seurasi suorana Australiasta. Helsingin kaupungin suunnitteluvirasto järjesti Maunulan uutta ostoskeskusta koskevan kansalaisten kuulemistilaisuuden kirkkosalissa. Lähetys meni suorana nettiin ja lisäksi virkamiesten kommentit ja lupaukset ovat edelleen Kotikirkon arkistossa kiinnostuneiden katsottavana.

Alkuvuoden tekninen uudistus mahdollistaa DVD-tasoisien liikkuvan kuvan ja äänen. Vihkitoimitus voidaan siten tallentaa DVD-levylle ja on hääparin ja sukulaisten katsottavissa myöhemmin. Vihkitoimitus voidaan tallentaa myös verkkoon salasanalla taakse sukulaisten katsottavaksi.

LIIKKUVA KUVA JA ÄÄNI KULKEVAT HYVIN LAAJAKAISTAVERKOSSA

Liikkuva kuva ja ääni takkuu verkossa tavallisella modeemiyhteydellä. Sen sijaa ISDN- tai ADSL-yhteydellä lähetys sujuu mainiosti. Laajakaistaverkon yleistessä kuva ja ääni välittyvät verkossa liki television tasoisena. Verkon nopeus on tietysti kustannuskysymys, mutta aina tämä lysti ei ole kovin kallista.

Maunulassa eräs taloyhtiö tilasi jokaiseen osakeeseensa laajakaistaverkon ja sisällytti kustannukset taloyhtiön ja osakkeenomistajien maksettavaksi.

Ari Tammi

Studioisäntä Harri Lamminsalo vastaa kotikirkon lähetyksistä.

Yhtiöön riitti yksi laajakaistayhteys, jota talon kaikki osakkaat voivat hyödyntää. Asukkaalle laajakaistayhteys maksaa 7 - 14 euroa kuussa, kun tavallinen operaattoreiden tarjoama ADSL-verkkoyhteys maksaa noin 50 euroa kuussa. Tämä "Maunulan malli" aiheuttaa ymmärrettävästi huolta verkkoyhteisillä rikastumaan pyrkiville operaattoreille.

Maunulan taloyhtiöistä joka neljäs on tilannut toistaiseksi tämän palvelun asukkailleen.

Maunulan kotikirkon ohjelmatarjonta on osa taloyhteisön verkkotarjontaa asukkailleen. Sama pätee alueella sijaitsevaan eläkeläisten Helander-hoitokotiin. Tosin sinne Maunulan kotikirkon tarjonta tulee Digitan avustuksella suoraan eläkeläisten televisiovastaanottimiin. Maunulassa kokeillaan tänä keväänä Kotikirkon lähetysä myös paikalliseen sairaalaan ja sen osastoille.

VERKKO JA KIRKON PERUSOLEMUS SOPUSOINNUSSA?

Maunulan kirkko on avannut ovensa kaikille alueensa kansalaisille, järjestöille, kouluille, eläkeläisille ja asukasyhdistyksille. Tämän vuoksi kotikirkon ohjelmatuotannosta noin puolet on kirkon omaa "hengellistä" ohjelmaa, ja puolet alueyhteisön "profaania" ohjelmatuotantoa. Oulunkylän kirkkoherra Heikki K. Järvinen pitää tätä kehitystä terveenä ja seurakunnan perusolemuksen mukaisena. Seurakunta on yhteisöllinen suure. Kirkko on kreikan kielellä ekkleesia - koolle tullut kansa. Kirkkoisat sekä Luther käyttivät kirkosta sanaa "communio sanctorum" - pyhien yhteisö.

Kaupungeissa ei monikaan koe oloaan "yhteisölliseksi". Tavallista on, että kukaan ei sano edes päivää, vaikka asuttaisiin samassa rapussa. Uusi viestintäteknologia on johtanut kahdenlaiseen ilmiöön - globaali ja lokaali voimistuvat yhtä aikaa. Viestintäyhteiskunnassa arvioidaan paikallisten ilmiöiden korostuvan. Yhteisöllisyys kuuluu kirkon perusolemukseseen. Maunulan alueyhteisökoikeilu saattaa antaa eväitä kehit-

tää uudenlaista yhteisöllisyyttä myös kaupungissa.

TEKNIikka PALVELEE JA LUO UUSIA MAHDOLLISUUKSIA?

Maunulan kirkkoon vuokrattiin aluksi digitaalinen studiotekniikka. Tämän vuoden tammikuussa Helsingin seurakuntayhtymä asensi kirkkoon kiinteät kaapeloidut laitteet.

Uusi tekniikka sisältää viisi automaattiohjattua sisäkameraa, yhden ulkokameran, lähetysohjattua näyttöineen, tasokkaan äänijärjestelmän, yhden PC:n sekä 2MB verkkoyhteyden internetiin. Lähetykset toimivat vielä kokeiluvaiheessa ainoastaan Internet Explorer -selaimella sekä RealPlayer -soittimella. Laitteiden kustannusarvio oli noin 50.000 euroa, lopullinen laatuhanke tuplasi hinnan.

Silti voidaan sanoa, että uusi digitaalinen tekniikka on huomattavasti vanhempaa televisiotekniikkaa halvempaa. Kun vastaavanlaiseen suoraan lähetystoimintaan tarvittiin vielä 10 vuotta sitten noin 20 miljoonaa markkaa maksava tv-laitteisto, niin nykyään kustannukset ovat pudonneet noin 5 - 10 prosenttiin.

Lähivuosina näitä alueyhteisön studioita perustetaan todennäköisesti ympäri Suomea. Kirkon oman digitaaliviestinnän kehittämisen kannalta olisi hyvä jos suuret seurakuntayhtymän satsaisivat tämän kaltaiseen toimintaan. Toistaiseksi asiaa pohditaan tietävästi Tampereen, Turun ja Mikkelin tienoilla. Viiden tai kuuden paikkakunnan tuotannosta voitaisiin helposti koota säännöllistä kirkon ohjelmaa uusiin mediaympäristöihin, myös vanhaan tuttuun televisioon esimerkiksi digikanaville. Käytännössä kirkko voisi jo nyt toteuttaa monien kaipaaman palvelun, joka sunnuntainen messu sekä aamu- ja iltahartaudet verkkoon ja televisioon. Raha tai tekniikka ei ole enää este. Kysymys on kirkon ihmisten näystä ja halusta.

Mitä tämä tarkoittaa kirkon digitaaliviestinnän kannalta tai kirkon oman digity -kanavan tai tuotantokeskuksen kannalta - sen aika näyttää. Lopulta kirkon toiminnan ja sisältöjen siirtäminen verkkoon riippuu paljolti vastauksesta kysymykseen, voiko Pyhän tunto, Pyhä asia välittyä verkon kautta? Voiko synninpäästö toimia tietokoneen ruudulla tai sana sattua nettimessun kautta?

PALKITTU KOKEILU

Maunulan Kotikirkko-kokeilu alkoi vuoden 2002 tammikuussa. Kokeilu päättyi heinäkuussa 2003. Yhteisökokeilun rahoittavat Helsingin seurakuntayhtymä sekä Sitran OSKU-projekti. Oulunkylän seurakunta kantaa päävastuun hankkeen sisällöstä. Kotikirkko-kokeilun koko kustannusarvio on noin 200.000 euroa, minkä päälle tulevat seurakunnan henkilöstökulut. Lisäksi mukana on suuri joukko vapaaehtoisia työntekijöitä.

Kotikirkon suunnittelussa ovat alusta lähtien mukana olleet tuottaja Eero Ahonala, Old Town Interactive Oy, kirkkoherra Heikki K. Järvinen ja pastori Petu Tapio Oulunkylän seurakunnasta, projektin vetäjä Heli Rantanen OSKU-projektista sekä allekirjoittanut. Projektia valvoo oma johtoryhmä, jossa mukana mm. Taideteollisen korkeakoulun hallintojohtaja Ilkka Huovio. Käytännön työtä vetää "apostolinen" 12-hengen projektiryhmä. Maunulan Kotikirkko toimii käsi kädessä Sitran Nettimaunula -projektin kanssa, jonka tarkoituksena on rakentaa paikallista ja alueellista tietoyhteiskuntaa.

Mainittakoon, että Maunulan Kotikirkko palkittiin internetin kehitystä seuraavan Tampereen MindTrek kilpailun pääpalkinnolla. Kotikirkko oli myös yleisön suosikki. Kilpailun tuomariston mukaan "Teos vahvistaa kaupunginosan asukkaiden yhteenkuuluvaisuuden tunnetta. Maunulan Kotikirkossa on häivähdys menneiden aikojen kyläyhteisöä. Teos aktivoi väestöä, myös varttuneita. Kirkko saa uusia ystäviä uusien kanavien kautta, jumalansanaa myös niille, jotka kaipaavat lohtua, mutta eivät kehtaa kirkossa näyttäytyä. Tuo kirkon vakioasiakkaat verkkopalveluiden käyttäjiksi. Yksinkertainen tekniikka toimii, helppoa ja hauskaa, helppous kannustaa tekemään sisältöä."

MUMMOT JA VAARIT PÄÄOSAAN

Maunulan vanhusten Helander-kodissa vietettiin viime syyskuussa juhlaa katsomalla asukkaiden itse tekemä 23 minuutin laulu-, runo- ja näytelmäesitys Kotikirkosta. Internetin asemasta Kotikirkon ohjelmat on saatu näkymään Helander-kodin kaapeliverkossa. Mummot ja vaarit näkevät siis Kotikirkon verkko-ohjelmat suoraan omasta televisiostaan. Ensimmäisenä katsottiin 91-vuotiaan Sara Majorinin Kotikirkossa lausuma runo vangitusta kotkasta. Helander-kodin johtaja, Irma Saarela oli mukana studioissa: "Meillä oli valtavan hauskaa ja innostavaa." Helander-säätiön johtaja Pentti Hölsän mukaan kokeilu on "innostanut ja kiinnostanut asukkaita. Kokeilu merkitsee virikkeitä ja hyvää mieltä. Lisäksi vanhuk-silla on edelleen paikka yhteiskunnassa."

Faktisesti kokeilu on nostanut myös Maunulan kirkon saarnojen ja musiikin tasoa - ja toisaalta lisännyt jonkin verran suorituspainetta. Seurakuntayhtymän viestintäjohtaja Seppo Simolan mukaan "Helsingin seurakuntayhtymälle Maunulan projekti on kokeilua siitä, miten voimme välittää kirkon sanomaa uuden tekniikan avulla."

Kevään 2003 aikana Maunulan kotikirkon ohjelmat kytketään nähtäväksi paikallisiin sairaaloihin ja vanhainkoteihin, missä kirkon sanoma toivon mukaan voi tuoda pienen pientä lohtua.

Kirjoittaja on Helsingin seurakuntayhtymän verkko-tuottaja.

ASPC: Church and new information technology

Det var Finlands tur att stå värd för det redan väl etablerade samarbetet mellan präster på gräsrotsnivå i Skandinavien, England och de baltiska länderna inom ramen för Anglo-Scandinavian Pastoral Conference (ASPC). Vid motsvarande konferens två år tidigare i Danmark beslöts att temat skulle beröra kyrkan och den nya informationstekniken. Finlands kyrkas prästförbund stod värd och totalt 16 präster från England (5), Sverige (3), Norge (1), Danmark (3), Estland (1) och Litauen (3) kom till "Nokia-land" för att under några dagar bekanta sig med de utmaningar den nya informationstekniken ställer kyrkorna, dess anställda och medlemmar inför.

Programmet under dagarna var uppbyggt så att deltagarna fick en inblick i hur den lutherska kyrkan fungerar i stort, hur några större samfälligheter har byggt upp sin IT-strategi, hur de stora bolagen och deras samarbetspartner fungerar samt sist men inte minst fanns det rum för det viktiga sociala utbytet "man och man" emellan. Bland de utländska gästerna fanns det nämligen bara två kvinnor. Man kan undra om det berodde på temat eller något annat ...

Man kunde genomgående konstatera att förhållandena i de olika länderna varierar i fråga om det mesta vad gäller IT-frågor. Resurserna är olika, men även kyrkornas struktur och sätt att fungera skiljer sig åt. Den lutherska kyrkan i Litauen, med totalt 20 präster, klarar sig med betydligt enklare system än vad t.ex. Svenska kyrkan har. Norden överlag verkar satsa betydligt mera än de anglikanska församlingarna. Bland anglikanerna fanns det sådana som aldrig eller mycket sällan använder t.ex. e-post medan en av de danska prästerna publicerar alla sina predikningar på sin hemsida och har en fungerande frågelåda i anslutning till den.

Konferensen besökte Esbo och Tammerfors

kyrkliga samfälligheter som utgör exempel på två olika strategier. Esbo fungerar i mycket decentraliserat medan Tammerfors har många verksamheter centraliserade även inom verksamheter som ansluter sig till informationsteknologin. De satsningar som görs inom detta område är dock i bägge fall stora och t.ex. i Esbo byts årligen flera datorer än vad som finns i hela den lutherska kyrkan i Litauen!

Presentationen av IT-strategierna för kyrkan som helhet i Finland ingick även i programmet, men presentationen på kyrkostyrelsen led onekligen av att personalen var rätt ny i sin uppgift. Med tanke på deltagarna kompenserades detta dock mer än väl av den gedigna information som CredoNet gav. Flera av deltagarna var imponerade av helheten och framförallt de sidor som ger möjlighet till interaktivitet t.ex. för barn.

IT-strategier och visioner i stort presenterades vid besök på Nokia, Sonera och Codetoys. Samtliga företag måste ges en erkänsla för visat intresse för en trots allt ganska liten grupp av gäster utan direkta möjligheter av avgöra de stora strategiska frågorna i sina kyrkor.

Till den sociala samvaron hörde bl.a. en uppskattad kväll med präster i Esbo. En fascinerande guide som var med hela dagen på utfärden till Tammerfors gav en mångsidig information om Finland och livet här. Sist men inte minst skall noteras att konferensens deltagare deltog i prästdagarna på Finlandiahuset. För samtliga var det en upplevelse utöver det vanliga att få dela gemenskapen med en så stor del av prästerskapet i Finland.

Preliminärt beslöts att nästa konferens hålls i Norge, med ett nytt aktuellt tema, som dock inte ännu är fastslaget.

Skribenten är kaplan i Hangö svenska församling.

**Cruxin internetversio on osoitteessa
www.pappisliitto.fi**

Nettidiakoniaa – Diakoniatyötä virtuaalitodellisuudessa

Nettidiakonia sai alkunsa SITRAn ottaessa yhteyttä Helsingin hiippakuntaan vuonna 2001 tarjoten mahdollisuutta kehittää diakoniatyötä tietotekniikan keinoin.

Sitralla on meneillään tietoyhteiskunnan kehittämisprojekti, Oppivat seutukunnat, joka tuo tietoyhteiskunnan eri puolille Suomea paikallisten asukkaiden omilla ehdoilla. Kirkko haluttiin mukaan yhdeksi toimijaksi muiden yhteistyökumppaneiden lisäksi, jotka tekevät työtä myös eriarvoisuuden poistamiseksi ja huonompiosaisten auttamiseksi yhteiskunnassa.

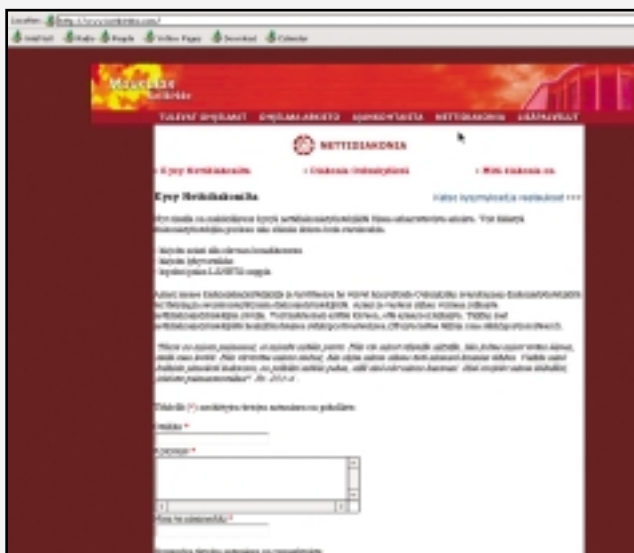
Hiippakunnassa kiinnostuttiin hankkeesta ja otettiin yhteyttä Oulunkylän seurakuntaan, joka on yksi Helsingin 30 seurakunnasta. Seurakunnan valintaan vaikutti siellä jo suunniteltu Kotikirkko-projekti. Nettdiakonian kehittäminen katsottiin soveltuvan osaksi projektia. Kotikirkko-projektin tavoitteena on ottaa käyttöön uudenlainen, paikallinen yhteisöviestinnän malli, internet, jonka avulla alueen asukkaat voivat viestiä keskenään.

OPINNÄYTETYÖN AIHE TYÖELÄMÄSTÄ

Sain mahdollisuuden olla mukana Kotikirkko-projektissa Hanna Boatengin kanssa nettidiakonian suunnittelussa ja kehittämisessä. Pääsimme mukaan projektiin tehdessämme kahdeksan viikon työharjoittelun Oulunkylän seurakunnassa keväällä 2002. Harjoittelun kautta saimme opinnäytetyön aiheen, jossa tutkimme ja kartoitimme ”Mitä nettidiakonia voisi olla?” ja ”Millä tavalla internet voisi palvella diakoniatyötä?”

Tutkimuksen tekovaiheen aikana avattiin Kotikirkon internetsivuille nettidiakoniasivut (www.kotikirkko.com). Sivuille avattiin ”Kysy nettidiakoniatyöntekijältä” -palvelu 9.7.2002. Se on muunnelmä nettipalvelusta, joka löytyy Helsingin seurakuntayhtymän internetsivuilta (www.helsinginseurakuntayhtyma.fi).

Tutkimuksen ohella osallistuimme nettidiakoniasivujen sisällön suunnitteluun ja kysymyksiin vas-

taamiseen vuoden 2002 loppuun saakka. Kysymykset ovat koskeneet enimmäkseen toimeentuloon liittyviä asioita ja lisäksi erilaisia henkilökohtaiseen elämään liittyviä kysymyksiä. Kysymysten lähettäjät ovat myös esittäneet toiveita seurakuntien ohjelmatarjontaan sekä nettidiakoniasivujen sisältöön ja toimintaperiaatteisiin. Palvelua voi käyttää nimettömänä tai nimimerkillä.

Nettdiakoniasivujen tarkoituksena oli ensisijaisesti palvella Oulunkylän seurakunnan alueella asuvia asukkaita, jotka voivat ottaa yhteyttä diakoniatyöntekijään internetin välityksellä. Palvelua ei olla ainakaan toistaiseksi rajattu vain Oulunkylän alueella toimivaksi vaan yhteydenotto on mahdollista mistä päin maailmaa tahansa. Näin ollen kysymyksistä ei paljastu lähettäjien olinpaikkaa, ellei hän sitä erikseen mainitse. Ihmiset voivat kääntyä työntekijän puoleen elämän moninaisissa vaiheissa, niin illoissa kuin suruissakin. Nettdiakoniasivuilta saa myös tietoa siitä, mitä diakonia Oulunkylän seurakunnassa on ja sivulta löytyy Oulunkylän seurakunnan diakoniatyötä ja työntekijöitä koskevat tiedot.

Vuoden 2003 alusta Oulunkylän seurakuntaan saatiin Helsingin seurakuntayhtymän rahoittamana kaksivuotinen (50 %) projektityöntekijä, jonka yhtenä työalueena on nettidiakonian kehittäminen. Tällä hetkellä nettidiakoniaa ollaan siirtämässä Maunulan asuinalueen omaksi palveluksi, sen sisäiseen intra-verkkoon (www.nettimaunula.net), jo-

ka aukeaa lähiaikoina. Koska nettidiakoniatyö on yksi uusi seurakunnan diakoniatyön muoto, on nähty tarpeelliseksi kokeilla nettidiakoniaa paikallisseurakuntatasolla Maunulassa, joka kuuluu Oulunkylän seurakuntaan.

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli tutkia ja kartoittaa, millä tavalla internet voi palvella diakoniatyötä. Tutkimusmenetelmämme oli kvalitatiivinen. Teemahaastatteluiden avulla kartoitimme ideoita internetissä toteutettavasta diakoniatyöstä. Näkökulmaksi valitsimme palvelun tarjoajan näkökulman, koska halusimme nimenomaan kartoittaa millaisia ideoita ja ajatuksia työntekijöillä nettidiakoniasta on. Keskityimme työntekijähaastatteluilla (10) kartoittamaan työntekijän näkökulmasta mahdollisia keinoja käyttää internetiä uutena väylänä ihmisiä kohdattaessa.

Tärkeimpiä kysymyksiä tutkimuksemme kannalta olivat ”Mitä hyötyä internetistä voisi olla diakonialle?” sekä ”Mitä nettidiakonia voisi olla?” Toiseksi tutkimustehtäväksi opinnäytetyötä tehdessämme muotoutui diakonian periaatteiden toteutuminen ”Kysy nettidiakonilta” –palvelussa, koska halusimme peilata käytännön kokemustemme kautta saatua tietoa osaan opinnäytetyömme teoriaa.

TUTKIMUKSEN TULOKSIA

Suuri enemmistö haastateltavista katsoi internetin tuovan enemmän hyötyjä kuin haittoja diakoniatyölle. Internetin uskottiin madaltavan kynnystä ottaa yhteyttä työntekijään, erityisesti sen antaessa mahdollisuuden anonymiteettiin. Sen nähtiin palvelevan niin työntekijöitä kuin asiakkaitakin. Internetin tuloa diakoniatyöhön ei pidetty perinteistä työtä kumoavana vaan se koettiin vain uutena työvälineenä muiden työmuotojen rinnalla. Diakoniatyön laajeneminen internetiin tuo samalla sille lisää tunnettavuutta ja on hyvä, että se on mukana myös tässä uudessa toimintaympäristössä.

Suurin osa haastateltavista piti diakonian toteuttamista internetissä realistisena ja he toivatkin esiin lukuisia käytännön ehdotuksia työn toteuttamiseksi. Enemmistö ei pitänyt tarpeellisena eikä edes realistisena saavuttaa kaikkia asiakasryhmiä internetin kautta, mutta he uskoivat sitä kautta tavoitettavan ryhmiä, joita ei perinteisin keinoin saavuteta. Moni vastaajista arveli asiakkuuden mahdollistuvan internetin kautta parhaiten silloin, kun asiakkaalla on yhteys kotonaan. He arvelivat nuorison, lapsiperheiden, kiireisten ihmisten sekä työikäisten hyötyvän nettidiakoniasta eniten. Vastaavasti suuri osa haastateltavista arveli palvelun ulkopuolelle jäävän vanhusten ja syrjäytyneiden, joilla ei oletettu olevan tietokonetta eikä taitoa käyttää sitä.

Lähes puolet haastateltavista uskoi internetin helpottavan työntekijöiden tiedotustyötä ja yhteydenpitoa seurakuntalaisiin ja muihin yhteistyökumppaneihin. Internetin käyttö kuitenkin vaatii työntekijältä

positiivista asennetta ja ennakkoluulottomuutta tietotekniikkaa kohtaan. Suurin osa vastaajista nosti myös koulutuksen tärkeyden esiin. Nettidiakoniasta tiedottaminen toteutuu haastateltavien mielestä tehokkaimmin lehti-ilmoituksilla, ihmiseltä ihmiselle ja paikallisseurakuntien internetsivuilla tiedottamalla. Suurimpina vaaroina nettidiakonian toteuttamisessa nähtiin tietoturvaan liittyvät riskit, erityisesti hakkereiden mahdollisuuden murtautua tietokantoihin. Puolet kokivat riskinä sen, että erityisesti internetissä eri henkilönä esiintyminen ja muu huijaaminen on mahdollista.

INTERNET TYÖVÄLINEENÄ

Tutkimuksen tehtyämme olemme tulleet yhä vakuuttuneemmiksi internetin hyödynnettävyydestä diakoniatyössä. Uskomme, että internetin merkitys diakonian työvälineenä tulee vielä lähitulevaisuudessa kasvamaan palvelujen siirtyessä enenevässä määrin myös internetissä toimiviksi. Vaikkei nettidiakonia palvelisikaan kaikkein heikoimmassa asemassa olevia ihmisiä, voi se kuitenkin toimia ennaltaehkäisevänä työmuotona joidenkin ihmisten kohdalla. Tällä hetkellä ensisijaisia käyttäjiä oletamme olevan nuorien ja työikäisten. Tutkimusta tehdessämme ajattelimme internetin soveltuvan myös seurakunnan nuorisotyön työmuodoksi. Ajan kuluessa internetin käyttäjien määrä tulee lisääntymään, sillä tällä hetkellä jo ala-asteella käytetään tietokoneita.

TULEVAISUUDENNÄKYMİÄ

Tällä hetkellä nettidiakoniapalvelu toimii edelleen myös Kotikirkko-projektiin internetsivulla. Mikäli paikallisseurakuntatasolla nettidiakonia vastaa alueen asukkaiden tarpeeseen, nettidiakoniapalvelu mahdollisesti siirtyy kokonaisuudessaan Nettimaunulan sisäiseen verkkoon.

Diakonia-ammattikorkeakoulun Helsingin yksikön tehdyn opinnäytetyön pohjalta ko. ammattikorkeakoulu lähti tukemaan Helsingin hiippakunnan ja Helsingin seurakuntayhtymän kanssa nettidiakoniatyömuodon kehittämistä tarjoamalla koulutusmahdollisuutta. Tämä pilottikoulutus on suunniteltu 3 - 5 opintoviikon mittaiseksi, ja se palvelee ensisijaisesti diakoniatyöntekijöitä sekä nettidiakoniasta kiinnostuneita opiskelijoita. Tulevasta koulutuksesta vastaavat Esa Konttinen (esa.konttinen@diak.fi) sekä Tuire Kontula (tuire.kontula@diak.fi).

*Kirjoittaja työskentelee Oulunkylän seurakunnan vs. diakoniatyöntekijänä.
tytti.kohonen@evl.fi*

Diakonian ATK-ohjelmat ja muuttuvan työn haasteet

Useissa seurakunnissa on käytössä diakoniatyöhön kehitettyjä ATK-ohjelmia. Ne helpottavat asiakastietojen käsittelyä, mutta eivät ole täysin ongelmattomia. Kehitystyö vaatii yhteistyötä ja kärsivällisyyttä.

OHJELMISSA VALINNAN VARAA

TietoEnator tarjoaa diakoniatyön asiakaskontaktien avuksi ohjelmistokokonaisuutta **TietoSirius Diakonia**, joka käsittää kolme osaa: Diakonia, Vapaaehtoistyö ja Palvelevapuhelin. Toimialapäällikkö Ismo Rapp kertoo, että koska kyseessä on erittäin arkaluontoisten tietojen käsittely, ohjelmiston tietosuojaan on kiinnitetty erityistä huomiota ja se on hyväksytetty tietosuojavaltuutetulla.

TietoSirius Diakonia käsittää kaikki tarvittavat perustiedot asiakkaasta samoin kuin hänen taloustilanteestaan, käyntihistoriastaan, käyntien aiheista, päätöksistä ja toimenpiteistä. Ohjelmalla voidaan myös tulostaa ostoluvat, ruokapankin nostokortit, avustusanomukset, valtuutuslomakkeet ja erilaiset tilastot. Se auttaa myös seurakunnan diakoniatyötä sekä toiminnan että talouden suunnittelussa ja seurannassa sekä kirkon vuositilastojen laadinnassa.

Vapaaehtoistyön osiolla voidaan hallita vapaaehtoistyöntekijöiden tietoja, päivystysaikoja, ryhmiä, ryhmien jäseniä ja työntekijöiden asiakaskäyntejä. ”Näin helpotetaan mm. postitusta ja ollaan paremmin selvillä, minkälaisia tehtäviä kukin on halukas tekemään”, kertoo Rapp.

Palveleva puhelin -osio on tehty päivystäjän käyttöön soittojen rekisteröintiä ja tilastointia varten. Tilastot tehdään numeerisesti keskustelujen aikana esille tulleista tilanteista kuten elämäntilanteesta, keskustelun aiheista ja päivystäjän arviosta.

Kirkkohallituksen antamia tilastointiohjeita pitää vielä selkiyttää. Tältä pohjalta, ohjeiden täsmennyttä, TietoSirius Diakonian tilastointia kehitetään tämän kevään aikana.

Status-ohjelmisto on Novobit Oy:n valmistama ohjelmisto, jonka seurakuntaversio sisältää Taloudenohjaus-, Henkilöstöhallinto- ja Seurakuntatoimi-osiot, jotka ovat toisiinsa integroituja, sovelluksittain käyttöön otettavissa olevia ohjelmia. Rauhala Yhtiöt Oy toimii Status-ohjelmiston jälleenmyyjä-

nä, kouluttajana ja sovellustukipalveluiden tuottajana seurakunta-asiakkaille.

Rauhala Yhtiöt Oy:n sovellusasiantuntija Ilona Rouvali on ollut mukana Työkirja-sovelluksen kehittämistyössä kouluttajana alusta alkaen ja toimii edelleen sovelluksen kouluttajana. Hän kertoo, että ohjelman kehittäminen alkoi syksyllä

1999 Helsingin seurakuntayhtymän tarpeesta saada asiakasrekisteriohjelma seurakuntatoimen työalojen käyttöön. Projektin määrittely- ja suunnittelutyön edetessä tehtiin Helsingissä päätös rakentaa ohjelma osaksi Status-järjestelmää, joka muilta osin oli jo käytössä seurakuntayhtymässä.

Ohjelmaa voivat käyttää niin yhtymät kuin yksittäiset seurakunnat ja siihen on Rouvalin mukaan mahdollista helposti rakentaa esimerkiksi diakoniatyön eri työmuotoja palvelevia ns. omia asiakasrekistereitä, esimerkiksi vammaistyön ja perhetyön asiakasrekisterit. Ohjelman sisäisillä suojauksilla saadaan määriteltyä se, kenellä käyttäjällä on oikeudet mihinkin työmuotoon.

Ohjelmassa on valmiina tällä hetkellä diakoniatyön, lapsi- ja nuorisotyön sekä palvelevan puhelimen kattavat ominaisuudet. Suunnittelun ja ohjelmoinnin alla on mm. Perheneuvonta-osuus. Ohjelmaa pystytään soveltamaan myös muille työaloille.

Ohjelman yhtenä tarkoituksena on tuottaa seurakunnan ja työntekijän vuositilastotiedot kirkkohallituksen tilastojen täyttämiseksi. Toisaalta ohjelmasta on mahdollista saada myös tietoa asiakaskunnasta seurakunnan omiin tarpeisiin, muun muassa tietyllä alueella asuvat tietynikäiset yksinasuvat henkilöt.

Työkirja-ohjelmasta nähdään helposti myös, paljonko asiakas on jo saanut kuluvana vuonna avustusta, paljonko edellisenä, paljonko kukin työntekijä on erilaisia avustuksia antanut. Siitä saadaan nopeasti tulostettua osto-osoitus asiakkaan ollessa vastaanotolla, voidaan tallentaa asiakkaan talous selvitys avustuspäätösten perusteluiksi, voidaan tallentaa kertomustekstiä. ”Näin tiedot ovat helposti myös seurakunnan muiden diakoniatyöntekijöiden käytettävissä, kun asiakas tulee vastaanotolle”, Rouvali kertoo.

KÄYTTÖÖNOTTO VAATII KÄRSIVÄLLISYYTTÄ

Uuden ohjelman käyttöönotto vaatii kär-

sivällisyyttä. Vaasan seurakuntien diakoniatyöntekijät kertovat, että Status -ohjelman mahdollisuudet on suuret, jos sitä osaa käyttää. Ohjelma on auttanut kehittämään diakoniatyötä. Kun asiakkaan tiedot ja käynnit ovat kaikkien työntekijöiden nähtävissä, se auttaa hahmottamaan asiakkaan kokonaistilanteen ja asiakas saa näin ollen parempaa palvelua.

Ohjelman käyttöönottoavaiheessa työtä kuitenkin hankaloittavat päällekkäisyydet. Työntekijä joutuu tilastoimaan sekä käsin että koneelle. Alkuvaiheessa vaaditaan myös kärsivällisyyttä. Tietojen syöttäminen vie aluksi aikaa ja virheitä sattuu.

Diakoniajohtaja Sirpa Pitkänen kertoo, että ohjelmaa tulisi käyttää jatkuvasti, jotta tuntuma pysyisi. Työntekijät kokevat saaneensa liian vähän koulutusta ja ohjausta, sillä käyttökoulutus on kallista. Vaasassa ohjelman hyödyntämistä on myös vaikeutanut se, että etäyhteyksiä on ollut vaikea saada seurakuntaan. Diakoniatyöntekijät kertovat, että ohjelma toimii yleisesti ottaen loogisesti. Toisinaan ohjelma tuntuu kuitenkin liian suurelta ja monipuoliselta, kaikkea ei tarvita käytännön työssä.

Hämeenlinnan-Vanajan seurakunnan diakoniatyöllä on käytössään TietoSirius Diakonia -ohjelma, jota käytetään mm. diakoniatyön asiakkaiden asiakastietojen kirjaamiseen, diakoniatyön avustamäärärahojen kirjaamiseen ja seurantaan, vapaaehtoistyön käytössä sekä Palvelevan Puhelimen toiminnassa.

"ATK-ohjelma on tätä päivää – se nopeuttaa ja helpottaa asiakaspalvelua sekä diakoniatyöntekijöiden arjen työtä", kertoo vt. diakoniasihtööri Tuija Mattila. Ongelmaksi on koettu Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan diakoniatyössä se, että ohjelman rakenne ei kaikilta osin ole ollut vuorovaikutuksessa kirkkohallituksen direktiivien kanssa ja tämä on vaikeuttanut mm. toimintakertomusten ja tilastojen laatimista.

"ATK-ohjelmien kehittämiseksi olemme aktiivisesti yhteydessä TietoEnatoriin, jotta ongelmakohtat saataisiin asiakkoista selvitettyä", Mattila kertoo. Hän toteaa, että kirkkohallituksen, TietoEnatorin ja käytännön diakoniatyön yhteinen neuvottelu ongelmien kartoittamiseksi saman pöydän ääressä olisi yksi ATK:n kehitystyötä eteenpäin vievä vaihtoehto.

LAHDESSA MYÖNTEISIÄ KOKEMUKSIA

Lahden seurakuntayhtymässä diakoniatyön käyttöön hankittiin ASSI-asiakashallintaohjelma vuonna 1996. Käyttöön otettu ohjelma oli suunniteltu yksittäisten työasemien asiakashallintaohjelmaksi ja varsin pian käynnistyi suunnittelu uudesta ohjelmaversiosta, joka mahdollistaisi ohjelman käytön ver-

kossa. Useilla seurakunnilla oli kirkkoverkon kautta ISDN-yhteydet.

Verkkoyhteydessä toimiva ohjelma mahdollisti yhteisen tietokannan asiakkaista. Lahdessa otettiin syyskuussa 2001 käyttöön uusi ohjelmaversio. Kaikille ohjelman käyttäjille mahdollistui eri vastaanottopisteissä käsitellä samaa asiakastietokantaa, mikä on ollut merkityksellistä kaupungin sisäisen muuttoliikkeen vuoksi ja väärinkäytösten estämiseksi. Tällä hetkellä tietokannassa on 8 657 eri asiakkaan tiedot.

Asiakasohjelmaan tallennetut tiedot muodostavat seurakuntien yhteisen asiakasrekisterin, jolle on laadittu henkilötietolain mukainen rekisteriseloste. Suuressa seurakuntayhtymässä on merkityksellistä, että ohjelmasta saa tietoja seurakuntayhtymätasolla, yhteisen diakoniatyön tasolla, paikallisseurakuntatasolla (kunkin paikallisseurakunnan tiedot erikseen) ja tilastoaluetasolla esimerkiksi kaupunginosittain. Työntekijöiden tilastoista voidaan muodostaa erilaisia kokonaisuuksia, kuten päihdetyö, vammaistyö, maahanmuuttajatyö jne.

Lahden seurakuntayhtymän diakoniajohtaja Teuvo Siivonen toteaa, että ohjelman kehittäminen ja käyttöönotto tapahtui vuosina, jolloin asiakastyö lamavuosien jälkimainingeissa oli laajimmillaan ja ruuhkautunutta. Myös valuutan vaihdos markoista euroiksi ja henkilötietolain voimaantulo kesäkuussa 1999 on merkinnyt myös työtä ohjelman tekijöille ja edellyttänyt myös muutosalttiutta asiakasohjelman käyttäjiltä. Siivonen kertoo, että asiakasohjelman kehittäminen on ollut usean vuoden työ.

TietoSirius Diakonia -ohjelman kehittämistyön rinnalla on tullut esiin niitä puutteita, joita seurakuntien ATK-toimintaympäristössä on ollut. "Laaja ja monipuolinen asiakasohjelma edellyttää huoneisiimme tehokkaita työasemia, ISDN-yhteyden varaan rakentuva verkko on aikansa elänyt", toteaa Siivonen. Aikamääreinen yhteys ei sovi asiakastyöhön, jos yhteys esimerkiksi katkeaa 10 minuutin kuluessa ja kaataa koko asiakasohjelman.

Lahdessa diakoniatyön verkkoyhteys onkin rakennettu lähiviikkojen kuluessa kokonaisuudessaan ADSL-liittymän varaan. Tämä on tuonut tehokkuutta vastaanottopisteiden väliseen tietoliikenteeseen ja tietojärjestelmien käyttöön. Suuremmissa seurakunnissa tai seurakuntayhtymissä tietojärjestel-

mä on rakennettu palvelimien eli palvelintietokoneiden varaan.

Laajan asiakasohjelman toimivuuteen vaikuttaa myös palvelintietokoneilla olevien tiedostojen määrä. Myös asennusympäristö pitää olla kunnossa, jotta uudet päivitykset saadaan toimimaan yksinkertaisella tiedostojen kopioinnilla. "Olemme Lahdessa myös omassa toimintaympäristössä tehneet paljon muutoksia ja

*"Lahdessa tuskin enää
valitaan vakinaista
viranhaltijaa, joka ei osaa
käyttää tietotekniikkaa ja
erilaisia ohjelmia
viranhoidossaan,"
Lahden seurakuntayhtymän
diakoniajohtaja
Teuvo Siivonen ennustaa.*

muutokset ovat vaatineet myös merkittäviä talousarviovaroja”, Siivonen kertoo.

Lahdessa ihmetystä näiden vuosien ajan on herättänyt kirkkohallituksen vähäinen kiinnostus siitä, mitä tietoja diakonia- ja yhteiskuntatyössä olisi tarpeenmukaista kerätä tulevina vuosina valtakunnallisesti, ja mitä tietoja voitaisiin kerätä vain paikallisiin tarpeisiin diakoniatyön kehittämiseksi. Diakoniatyön asiakasohjelmien kehittämiseen ei myöskään ole osoitettu riittävästi voimavaroja.

Vaikka ohjelma vaatii edelleen kehittämistä, voidaan vuodenvaihteen kokemuksella todeta, että vuositilastot tulivat nopeasti ja toimintakertomukset valmistuivat edellisiä vuosia aikaisemmin. Asiakastilastoja voi seurata päivittäin ja kuukausittain. Työmme ei ole vain vuositilastojen varassa. Asiakasohjelma on yhdenmukaistamassa osaltaan myös kaupunkimme diakoniatyöntekijöiden kesken vallitsevia käytäntöjä.

Tietotekniikan avulla voidaan helpottaa rutiineja ja vapautuva aika käyttää ihmisten kohtaamiseen ja tukemiseen. Tietotekniikka tuo myös viranhaltijoiden valintatilanteisiin ammatillisen odotuksen valmiudesta käyttäjä asiakasohjelmia. ”Lahdessa tuskin enää valitaan vakinaista viranhaltijaa, joka ei osaa käyttää tietotekniikkaa ja erilaisia ohjelmia viranhoidossaan”, Siivonen ennustaa.

Lisätietoja:

TietoSirius Diakoniasta TietoEnator Oyj, Ismo Rapp, puh. (03) 5540 555 tai 0400 612 112, s-posti ismo.rapp@tietoenator.com

Status-ohjelmistosta Rauhala Yhtiöt Oy:stä, vaihde 0201 210 200. Osoite: Kauppaneliö 1, 60120 Seinäjoki.

Kirjoittaja on Diakoniatyöntekijöiden Liiton järjestösihteeri.

Työn muutos toi haasteita kirjanpitoon

”Vielä 1990-luvun alkupuolella pärjäilin vanhoilla kortisto- yms. systeemeillä. Silloin ei ollut avustusiakkaita omassa työssäni juuri lainkaan. Kotikäyntiasiakkaat olivat vuosia melko samoja. Yhdeksänkymmentä luvulla avustustoiminnan lisääntyessä kirjanpito vaikeutui. Ei kerta kaikkiaan ollut mahdollista pitää entiseen tapaan kortistoa. Uusia asiakkaita tuli jatkuvasti lisää ja monet heistä kävivät kerran tai pari. Ei ollut aikaa tehdä korttia jokaisesta eikä ne enää mahtuneet mihinkään. Avustustoiminnan monipuolistuminen vielä vaikeutti entisestään kirjanpitoa valtavan työpaineen alla.

Lopulta kehittelemme itse ”exelillä” systeemin, jolla sain tarkasti kirjattua jokaisen asiakaskontaktin tilastointia varten. Avustuksista piti kuitenkin olla kustakin lajista oma taulukkonsa erikseen. Vaikeutena oli myös se, että osan vastaanotosta pidin paikassa, jossa ei ollut tietokonetta. Systeemi antoi kaikesta tarkat tiedot, mutta se oli kuitenkin työläs ja hankala. Siksi otin riemulla vastaan tiedon oman ohjelman kehittämisestä diakonian käyttöön.

Status-ohjelman kehittämisessä on ollut erittäin tärkeää, että siinä on ollut mukana koko ajan muutamia käytännön diakoniatyötä tekeviä ja samalla ohjelmaa kokeilevia työntekijöitä. Ohjelman kehittämisestä on vaikeuttanut hyvin erilaiset tarpeet eri työntekijöillä. Työmme on tavattoman monimuotoista ja hyvin erilaista eri alueilla. Ongelmiin on kuitenkin löydetty yleensä ratkaisu. Suurin hyöty on se, että samaan tiedostoon saa talletettua kaikki asiakasta koskevat asiat. Asiakkaan tullessa esimerkiksi vastaanotolle muutamalla napin painalluksella saa esille kaikki käynnit, kaikenlaiset avustukset yms. jos ne on kunnolla tallentanut. Tilastojen teko on koettu helpottuneen huomattavasti. Varsinkin asiakkaiden lukumäärän ja ikäryhmäjakau-

man luvut eivät tuota enää päänvaivaa.

Ennakkoluuloja on ollut paljon. Yksi syy on ollut se, että ensin olisi pitänyt opettaa kaikille tavalliset tietokoneen käytön perusteet. Toisaalta on ollut vaikea hyväksyä, että uuden ohjelman omaksuminen vaatii aina aikaa ja vaivannäköä. Itsekin tulin monina aamuina aikaisemmin työhön opetellakseni ohjelmaa, kun päivällä asiakkaiden paljouden vuoksi ei ehtinyt. Toiset ovat antaneet avustuksiakin kirjaamatta henkilötunnuksia yms. On tuntunut vaikealta ”udella” näitä asioita, jotka olisi pitänyt aina kysyä. On ollut vaikea oppia luotamaan ohjelman turvallisuuteen. Nyt jokainen asiakas täytyy olla oikeasti olemassa ja oikeasti tavata hänet ennen kuin siitä saa merkinnän tilastoa varten. Tämä on ollut ehkä yksi osin tiedostamatonkin tietokoneen käytön vastustuksen syy.

Ahdistusta tuotti alussa isoissa seurakunnissa myös se, että toinen työntekijä näkee miten paljon minä teen työtä. Meillä on ainakin nähty erittäin hyvänä toista tuuratessa, että on omalla työpaikallaan nähnyt toisen työntekijän asiakkaalle antamat avustukset jne. Se auttaa työntekijää ja asiakasta. Siirryttäessä tietokoneen käyttöön työn kirjaamisessa törmättiin ehkä entistä selvemmin siihen, että työajastamme menee paljon sellaiseen tärkeään tekemiseen, jota ei kirjata mihinkään tilastoihin. On välttämätöntä muistaa, ettei tietokoneelle kirjatut tekemiset ole koko totuus työn määrästä ja laadusta.

Olemme kokeneet Status-ohjelman erittäin hyödyllisenä ja tarpeellisenä ja työtä auttavana kun olemme jaksaneet sen opetella kunnolla. Minusta on ollut myös mielenkiintoista uutta oppimalla saada helpotusta työhönsä. Oppimisen ilo on antanut välillä intoa muutenkin työhön.”

LabOra Jumalanpalvelusohjelma

LabOra-ohjelma on syntynyt Norjan luterilaisen kirkon piirissä ja on saavuttanut siellä vankan jalansijan seurakunnissa. Sitä käytetään myös ympäri maailmaa eri kirkoissa. Vastikään on saatua valmiiksi ohjelma USA:n katolista kirkkoa varten ja tekeillä on anglikaanisen kirkon versio.

MIKÄ SITTEEN TEKEE LABORASTA NIIN SUOSITUN?

LabOran idea on ensiksikin tarjota jumalanpalveluksen toimittajalle käytettäväksi liturgian koko rikkaus. Jumalanpalvelusten kirjassa on paljon aineistoa, jota harvoin käytetään. Kirjaa on vaikea selata, eri vaihtoehtoihin viittaavat nauhat ja lappuset menevät helposti sekaisin, ja kopioiden ottaminen, leikkaaminen ja liimaaminen on työlästä. Tässä kaikessa LabOra helpottaa liturgin työtä.

Kun seurakuntaa varten on yhdessä työstetty jumalanpalveluksen peruskaava, LabOra tarjoaa siihen kunkin pyhän tekstit ja rukoukset oikeille paikoilleen. Virsiehdotukset ovat hiiren painikkeen takana. Muut vaihtoehdot löytyvät siirryttäessä jumalanpalveluksen kaavassa kohta kohdalta eteenpäin.

Peruskaavaan voidaan lisätä haluttuja kohtia. Jos haluaa laulaa jumalanpalveluksen osia, niiden nuotit voi lisätä oikeaan kohtaan kaavassa. Samoin kaikki esirukouksen mahdollisuudet ovat helposti käytettävissä. Kun laatii etukäteen LabOralla esirukouksen jumalanpalvelusten kirjan esirukousaiheista, ei tarvitse alttarilla selailla kirjaa, jossa aiheet täyttävät 20 sivua.

Kun jumalanpalveluksen kaava kaikkine teksteineen ja nuotteineen on valittu, se siirretään tekstinkäsittelyyn, jossa sitä vielä voi muokata. Tämän jälkeen kaava tulostetaan paperille halutun kokoisena. Kaikki jumalanpalveluksen kohdat ovat siististi järjestyksessä eikä enää tarvitse hermoilla kirjojen selaamisen kanssa. Nyt voi keskittyä itse jumalanpalvelukseen.

LABORAN MUUT KÄYTTÖMAHDOLLISUUDET

LabOra on paljon muutakin kuin jumalanpalvelusohjelma. Kausisuunnitelman teko onnistuu tuossa tuo-

kiossa. Kun seurakunnan perustiedot, jumalanpalveluspaikat ja henkilöstö, on syötetty ohjelmaan, voidaan laadittu seurakunnan peruskaava kopioida vaikkapa kevätkaudeksi. Vaihtoehtoja on useita. Uutuutena on mahdollisuus laatia jumalanpalvelukset kirkkovuoden mukaisina sunnuntai- ja pyhäpäivinä.

Kun toimintakaudelle on laadittu perussuunnitelma, siihen vaihdetaan kuhunkin tilaisuuteen sovitut henkilöt alusvetovalikoilla. Listasta voi ottaa tulosteet kutsu- ja työntekijää varten erikseen tai kaikille yhteisesti.

Jokainen LabOralla laadittu saarna sijoitetaan kyseisen pyhäpäivän kohdalle arkistoon. Myös aikaisemmin laaditut saarnat voi siirtää LabOran resurssienhallintaan. Näin koko saarna-arkisto on helposti käytettävissä. Samoin raamattutunnit tai kasuaalipuheet voi sijoittaa omiin kansioihinsa.

LABORAN AINEISTOIKKUNA

LabOran aineistoikkunaa on kehitetty uusinta versiota varten. Siinä on jo perinteisesti ollut käytettävissä kaikki aineistot. Sieltä löytyvät kaikki aineistot, myös virsien nuotit. Uutena toimintona on oman laulukokoelman laatiminen.

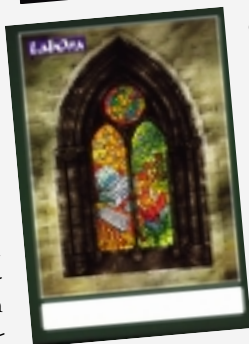
CAPELLA

Suomenkielinen nuotinkirjoitusohjelma Capella on helppokäyttöinen. Se on kehitetty sekä musiikin harrastajille että ammattimuusikoille. Asentamisen jälkeen pääsee heti kirjoittamaan nuotteja - hiirellä, näppäimistöllä tai MIDI-soittimella. Kirjoitettu tai tiedostosta ladattu sävellys voidaan kuunnella tietokoneella yksi- tai moniäänisenä. Se voidaan tallentaa joko Capellan omana tai MIDI-tiedostona. Myös transponointi on helppoa.

Capellan perustoiminnot oppii nopeasti. Selkeät kuvakkeet ja suomenkielinen ohjekirja antavat mahdollisuuden tuottaa tasokkaita nuotteja. Laulujen sanat sijoittuvat helposti paikoilleen nuottien kohdalle. Lisäksi ohjelmassa on mukana harjoitustehtäviä, joiden avulla voi tutustua ohjelman monipuolisiin ominaisuuksiin.

Lisätietoja osoitteesta:

CredoNet Oy, Pohjoiskaari 15, 00200 Helsinki
p. 09-4155 2260, asiakaspalvelu@credo.fi

Uuden ajan jumalanpalvelusohjelma

SePtem JumalanPalvelus on ohjelma, jonka avulla valmistellaan jumalanpalvelusta alusta loppuun ja tulostetaan toimittamista varten tarvittavat paperit toimittajia ja seurakuntaa varten. Ohjelma tarjoaa valmisteluun helppokäyttöiset ja tehokkaat työkalut säästämällä käyttäjän aikaa olennaisimpiin vaiheisiin.

HELPPOKÄYTTÖINEN JA HAVAINNOLLINEN

SePtem JumalanPalvelus muistuttaa paljon tekstin-käsittelyohjelmaa, minkä vuoksi ohjelman käyttö on helppo oppia. Ohjelman suunnittelussa on keskitytty käyttäjäystävällisyyteen ja toiminnoista on pyritty karsimaan pois turha monimutkaisuus.

Ohjelman havainnollisuuteen on myös kiinnitetty huomiota. Kaikki käyttäjän valitsemat tekstit ja virret tulevat ruudulle näkyviin sellaisinaan, joten näytöllä on aina vain se aineisto joka valmisteltavaan työhön liittyy. Ruudulla olevat liikennevalot havainnollistavat työn valmiusastetta ja muistuttavat käyttäjää kesken-eräisistä kohdista. Näin pienetkään yksityiskohdat eivät valmistelun aikana unohdu.

Valmistelu aloitetaan valitsemalla toimituskaava ja kirkkopyhä, jonka jälkeen ohjelma rakentaa näytölle vaiheista koostuvan toimituksen rungon. Toimituksen vaiheisiin voidaan valita valmiita tekstejä ohjelman materiaalipankista, kirjoittaa omia tai vaikkapa kopiaamalla tuoda tekstejä muista ohjelmista. Tekstejä voi vielä ruudulla muokata.

TARVITTAVA MATERIAALI HELPOSTI KÄSILLÄ

SePtem JumalanPalvelukseen on kerätty valmistelussa tarvittava keskeinen materiaali: Raamattu, virsikirja, evankeliumikirja sekä jumalanpalvelusten kirja. Käyttäjä voi tallettaa myös omia tekstejään ohjelman materiaalipankkiin.

Aineiston hakeminen materiaalipankista onnistuu monella eri tavalla. Yleisin tapa on valinta ehdotustekstien joukosta. Ehdotustekstit koostuvat pääasiassa evankeliumikirjan virsi- ja raamatunkohtaehdotuksista, mutta myös jumalanpalvelusten kirjan vaihtoehtoisista teksteistä, kuten esimerkiksi johdantosanoista tai synnintunnustuksista.

Usein ehdotuksista löytyy sopiva materiaali, mutta aineistoja voi selata myös käsikirjojen sisällysluetteloiden avulla. Huomattavaa on, että sisällysluetteloita on useita erilaisia, esimerkiksi virsikirja voidaan esittää

paitsi perinteisen osastojaon mukaisesti myös vaikkapa teemoittain tai hakusanoittain.

KÄYTTÄJÄYSTÄVÄLLISYYYS

Ohjelmassa on useita käyttöä helpottavia toimintoja kuten ensimmäisellä käyttökerralla näkyvä tervehdysopaste, hiiren osoittimen kohdalla näkyvät paikallisopasteet sekä käyttöohjeet, joissa kuvataan ohjelman jokainen ruutu. Lisäksi harvinaisemmille toiminnoille kuten tuoteaktivoinnille on omat askeleittain etenevät opastetut näyttönsä.

SePtem JumalanPalvelus –ohjelman käyttökoulutus järjestetään saman käyttäjäystävällisyysperiaatteen mukaisesti kuin mitä ohjelman toteutuksessa on noudatettu. Tämä tarkoittaa kouluttajan saapumista seurakuntaan. Tällainen asiakaskohtainen koulutus ei ole sen kalliimpaa kuin erilliset koulutustilaisuudetkaan mutta pienen ryhmäkoon ja tutun ympäristön vuoksi se on paljon tehokkaampaa.

KOKEILE VAPAASTI

SepTem JumalanPalveluksen saa kokeiltavaksi joko internetin kautta imuroimalla tai tilaamalla CD-levyn. Kokeiluversiossa tallettaminen ja tulostaminen on esitetty, mutta muuten ohjelma on täysin toimiva. Joustavuutta tuo myös se, että kokeiluversion voi aktivoida ja saada käyttöönsä ohjelman täydet ominaisuudet, uutta asennusta ei siis enää tarvita.

SePtem JumalanPalvelus on täysin kotimaista tuotantoa. Tämän ansiosta käyttäjäpalaute ja kehitysehdotukset voidaan nopeasti huomioida tulevissa versioissa. Esimerkiksi uusi kirkollisten toimitusten kirja liitetään ohjelmaan komiteaehdotuksen tultua vahvistetuksi. Samoin vuosittaiset kalenteripäivitykset saa hyvissä ajoin ennen uuden kirkkovuoden alkua.

TUTUSTUMISTARJOUS PAPPSLIITON JÄSENI LLE

Tutustumistarjouksena Cat-So Oy myöntää Pappisliiton jäsenille 10% alennuksen SePtem JumalanPalvelus-ohjelmasta. Lisätietoa ja tilausohjeet löydät osoitteesta www.cat-so.fi/pappisliitto. Tarjous on voimassa rajoitetun ajan.

Yhteystiedot

Cat-So Oy, toimitusjohtaja Jouni Tikkanen,
puhelin 050-5700 181, kotisivut www.cat-so.fi.

Virtuaalikatedraali avaa ikkunan Suomen urkuhistoriaan

Virtuaalikatedraali on Internet-verkossa toimiva tietopaketti, joka tuo Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin osaston asiantuntijatiedon aikaisempaa laajempien piirien ulottuville. Se tekee tutuksi rikasta ja monipuolista kirkkomusiikkia ja sen historiaa, ja esittelee soittimista suurimman - urut. Virtuaalikatedraali palvelee paitsi kirkkomusikoita ja kirkon työntekijöitä myös muita asiasta kiinnostuneita.

Verkkopalvelu tulee sisältämään kolme osiota: Suomen historialliset urut, Urkutieto ja Kirkkovuosi soi!

SUOMEN HISTORIALLISET URUT

Virtuaalikatedraalin Suomen historiallisia urkuja esittelevä osio on julkistettiin 24. helmikuuta 2003 Helsingissä, Sibelius-Akatemian R-talon urkusalissa. Julkistamistilaisuudessa professori (emeritus) Pentti Peltö kertoi tutkimustyöstään, johon historiallisten urkujen tietokanta perustuu. Verkkosivujen tekninen suunnittelija hiippakuntakanttori Timo Lehtonen esitteli sivuston rakennetta ja toimintaa. Suomen historialliset urut esittelee 139 ennen vuotta 1917 rakennettua soitinta. Kirkkourkujen lisäksi mukana on kamari- ja koulu-urkuja sekä museoissa sijaitsevia soittimia, kuten tietokannan vanhin soitin Nauvon positiivi Suomen kansallismuseossa. Rakentajat vaihtelevat Thulé-suvun rakentajadynastiasta yksityisiin harrastajiin.

Jokaisesta urusta on verkossa soittimen musiikillisia ja teknisiä ominaisuuksia kuvaileva esittelyteksti kuviin. Soittimia on mahdollista hakea tietokannasta esimerkiksi rakennusvuoden, rakentajan, paikkakunnan, äänikertamäärän ja koneistotyyppin mukaan. Palvelua täydentävät rakentajamatrikkelit, Suomen urkuhistorian tiivistelmä ja terminologiaa selventävä urkusanasto. Urkusanaston yhteyteen kehitetään urkujen rakennetta ja toimintaa esittelevä piirroskuvi. Valikoima urkuesittelyistä on luettavissa myös englannin kielellä.

Urkutietokanta on suunnattu jokaiselle uruista ja Suomen urkuhistoriasta kiinnostuneelle. Koska urkuhistoriallista tietoa on tähän asti ollut vähän saatavilla, tarjoaa tietokanta arvokasta tietoa myös alan ammattilaisille - urkureille, rakentajille, omistajille ja museo- ja muille viranomaisille.

Suomen historiallisiin urkuihin voi tutustua osoitteessa www.siba.fi/shu.

URKUTieto JA KIRKKOVUODEN MUSIIKKI

Virtuaalikatedraali-verkkopalvelu tulee jatkossa sisältämään myös osiot urkujen toimintaperiaatteista sekä kirkkovuoden musiikista. Urkutieto tarjoaa kuvitettua tietoa siitä, kuinka ääni uruissa syntyy ja mm. ääni-

kertanäytteitä. Kirkkovuosi-osio kokoaa yhteen eri juhlapyhien viestiä välittävää runsasta ja monimuotoista laulu- ja soitinmusiikkia.

TEKIJÄT

Virtuaalikatedraalin sisällöntuotannosta vastaavat professori Pentti Peltö (Suomen historialliset urut), urkuri Pekka Suikkanen (urkuoppi) ja lehtori Juhani Haapasalo (kirkkovuoden musiikki).

Teknisestä suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa hiippakuntakanttori Timo Lehtonen. Hanketta koordinoi FM Liisa Lauerma.

Virtuaalikatedraali on yksi Sibelius-Akatemian innovaatiokeskuksen uuden teknologian hyödyntämistä edistävistä hankkeista.

Pentti Peltö

Turun akatemiatalon urut vuodelta 1815.

Tietoyhteiskunnassa läsnä oleva kirkko

Toukokuussa 2002 valmistui kirkon uusi tietohallintostrategia. Tämä artikkeli perustuu kyseisen strategian sisältöön. Koko strategia otsikolla ”Tietoyhteiskunnassa läsnä oleva kirkko” löytyy Internetistä osoitteesta www.evl.fi/tietohallinto tai kirkkohallituksen julkaisusta C 2002:6.

KESKEISIÄ KÄSITTEITÄ

Tietoyhteiskunnassa tieto ja osaaminen ovat siviisityksen perusta ja keskeinen tuotannontekijä. Tieto- ja viestintätekniikka tukee laajasti yksilöiden, yritysten ja muiden yhteisöjen vuorovaikutusta, tiedon välittämistä ja hyödyntämistä sekä palveluiden tarjoamista ja niiden saavuttamista. (Suomen tietoyhteiskuntastrategia, 1998.)

Tietohallinto on kaikilla kirkon hallintotasoilla ja kaikissa kirkon yksiköissä oleva talous- ja kiinteistöhallintoon verrattavissa oleva tukitoiminto. Tietohallinnon tehtävänä on kehittää ja ylläpitää kirkon toiminnassa, taloudenhoidossa ja hallinnossa tarvittavia tietojärjestelmiä ja tietotekniikkaa ja tukea työntekijöitä niiden käytössä. Kehittämisen lähtökohtana on kirkon perustehtävän, julistuksen, kasvatuksen, palvelun ja yhteyden tarpeet.

Strategia on ”viitotettu tie nykytilasta tavoitetilään”. Suomen kielen perusanakirjan mukaan strategia on ”perusuontoinen toimintasuunnitelma”.

NYKYTILA

Kirkolliskokous linjasi marraskuussa 1994, että väestökirjanpito on syytä järjestää kehittämällä seurakuntien ja valtion atk-järjestelmiä yhteensopiviksi ja yhteentoimiviksi siten, että seurakuntalaisille tärkeät viranomaispalveluja voidaan edelleenkin hoitaa myös seurakunnissa. Vuoden 1994 lopussa valmistui myös edellinen kirkon tietohallintostrategia.

Väestökirjanpitoon liittyvän tietotekniikan ja tietojärjestelmien rakentaminen olikin veturina 1990-luvun lopun ajan vaikuttaen merkittävästi mm. KIRKKO-verkon rakentamiseen ja sen tietoturva-arkkitehtuuriin. Vuosina 1995 - 1999 yli 300 paikakunnan seurakunnille hankittiin uusi ATK-pohjainen jäsentietojärjestelmä. Vastaava tilanne oli ortodoksisessa kirkkokunnassa, joka on liittynyt mm.

väestökirjanpidon vuoksi luterilaisen kirkon rakentamaan KIRKKO-verkkoon.

Samaan aikaan vuosina 1995 - 1998 noin 300 seurakuntataloutta joutui uusimaan taloushallinnon ja käytännössä samalla myös henkilöstöhallinnon ATK-järjestelmät. Vanhat järjestelmät eivät olisi toimineet 1.1.1999 voimaan tulleessa kirjanpitolain mukaisessa laskentatoimessa, eivätkä myöskään vuonna 2000 vuosituhannen vaihteen ATK-ongelmien vuoksi.

Lisäksi 1990-luvun lopulle ajoittui historiallisen merkittävä Internet-teknologian läpimurto näkyen koko kirkossa mm. sähköpostin ja WWW-kotisivustojen käyttöönottona. Tällä hetkellä KIRKKO-verkon @evl.fi -loppuisia sähköpostiosoitteita on käytössä yhteensä noin 9 000. Noin 50 %:lla seurakunnista on omat kotisivut Internetissä. Näissä seurakunnissa on yhteensä noin 75 % kirkon jäsenistä. KIRKKO-verkkoon on liittynyt noin 90 % seurakunnista. Niissä on yhteensä noin 97 % kirkon jäsenistä.

KIRKKO-verkko on luonut infrastruktuurin, jonka avulla seurakunnat ovat voineet kehittää alueellista yhteistyötä. Hyvänä esimerkkinä tästä on Lapin läänin seurakuntien välinen yhteistyö yhteisen jäsenrekisterijärjestelmän osalta. Yhteistyö toimii myös mikrotuen osalta, vaikka etäisyydet ovat pitkät. Vastaavia yhteisten atk-järjestelmien ja asiantuntijapalvelujen käytön toimintamalleja on haettu ja sovellettu mm. seuraavilla seuduilla: Iisalmi, Joensuu, Jyväskylä, Kajaani, Kalajoki, Kouvola, Kuopio, Lahti, Loimaa ja Seinäjoki. On huomattavaa, että näitä atk-palvelujen yhteistyökonsepteja ei juurikaan ole syntynyt Lounais- ja Länsi-Suomeen, vaikka siihen olisi ilmeistä tarvetta.

TAVOITETILA

Kirkon uudessa ”päästrategiassa” visio kirkosta vuonna 2010 esitetään kiteytettynä sanoilla ”läsnäolon kirkko”. Se on myös kyseisen päästrategiamietinnön nimenä.

Vastaavasti kirkon tietohallinnon visio vuotta 2010 ajatellen on pelkistetty sanoihin ”tietoyhteiskunnassa läsnä oleva kirkko”. Kirkko ei kuitenkaan ole tietoyhteiskunnassa läsnä paikalleen pysähtyneenä ja perinteisiin toimintatapoihin tarrautuneena, vaan aktiivisena osapuolena, uuden tieto- ja viestintätekniikan tarkoituksenmukaisena soveltajana sekä uuden tekniikan ja tietoyhteiskunnan

kehittämiseen vaikuttavana.

Yhteiskunnan verkostoitua ja tietoyhteiskunnan kehittyessä kirkko ei jättäydy ulkopuolelle. Se ilmaisee selkeästi tahtonsa olla mukana ja kehittää valmiuksiaan samaan aikaan kuin muukin yhteiskunta. Kirkko pyrkii eri tavoin hyödyntämään informaatioteknologiaa verkostoidakseen erityisesti haja-asutusalueet ja maaseudun mukaan kirkon palveluihin ja tarjotakseen vähenevien resurssien seurakunnille kaiken mahdollisen tuen.

Vision lisäksi tietohallinnon tavoitetilaa konkretisoidaan strategiamietinnössä päämäärillä vuodelta 2005 loppuun mennessä. Mietinnössä kuvataan yhteensä yhdeksän IT-infrastruktuuriin ja seitsemän tietojärjestelmiin (sovelluksiin) liittyvää päämäärää.

Kirkon jäsenyyttä vahvistavan verkkoviestinnän ainutlaatuisena antina on evankeliumi. Verkkoviestintä (seurakuntien palvelut Internetissä, seurakuntien läsnäolo erilaisissa paikallisissa alueportaaleissa, kirkon Internet-portaali) on keskeisenä myös kirkon tietohallintostrategiassa. Asiaa on käsitelty tarkemmin tässä Crux-lehdessä olevassa toisessa artikkelissa ”Digitaalisia ihmeitä, high-tech kohtaamisia”.

VIITOITETUN TIEN ALKU

Etenemisen alku nykytilasta tavoitetilaa kuvataan tietohallintostrategiassa kokonaiskirkollisella vuosien 2002 - 2003 toimintasuunnitelmalla. Se sisältää seitsemän tavoitetta vuoden 2003 loppuun mennessä sekä kaksitoista IT-infrastruktuuriin ja seitsemän tietojärjestelmiin liittyvää toimenpidettä tai jatkoprojektia.

Kirkon merkittävimmät lähiajan haasteet kohdistuvat IT-infrastruktuuriin osalta työntekijöiden ATK-taitojen kehittämiseen, tietoturvaan, verkkoviestintään sekä KIRKKO-verkon perustekniikan ja peruspalvelujen kehittämiseen. Tietojärjestelmien (sovellusten) osalta suuret haasteet kohdistuvat jäsentietojärjestelmiin sekä talous- ja henkilöstöhallinnon atk-järjestelmiin.

Vuonna 1999 voimaan tulleen väestökirjanpidon lainsäädännön vuoksi kaikkien seurakuntien on liityttävä KIRKKO-verkkoon ja koko kirkon on siirryttävä väestökirjanpidon osalta ATK-järjestelmiin ja sähköiseen tiedonsiirtoon 1.10.2004 mennessä. Talous- ja henkilöstöhallinnon osalta yli 150 seurakuntataloudella on sellainen 1990-luvun alun merkkipohjainen sovellus, joka on teknisesti vanhentumassa noin vuoden 2004 jälkeen.

KIRKKO-verkon perustekniikka on uusittava atk-järjestelmien yhteiskäyttöä paremmin tukeväksi ja pientenkin seurakuntien osalta kiinteisiin laajakais-
tayhteyksiin perustuvaksi. Joulukuussa 2002 kirkkohallitus lähetti laajat julkiset tarjouspyynnöt KIRKKO-verkon perustekniikan ja tietoturvan kehittämisestä. Kilpailulla haetaan uusia ratkaisuja mm. kustannustehokkaisiin laajakais-
tayhteyksiin, etätyörat-

kaisuihin sekä erilaisten kunta- ja alueverkkojen hyödyntämiseen.

Myös KIRKKO-verkon sähköpostijärjestelmän uusimista mm. etä- ja matkatyötä paremmin tukeväksi sekä erilaisten postituslistojen kätevämmäksi hyödyntämiseksi on suunniteltu ja testattu seurakuntien ATK-asiantuntijoista kootussa projektiryhmässä. Uusi postijärjestelmä saataneen käyttöön vuoden 2003 syksyyn mennessä.

ERÄITÄ KIRJOITTAJAN POHDINTOJA

Kun esimerkiksi pankit, kunnat ja muu julkishallinto ovat panostaneet verkkopalveluihin, eräänä keskeisenä tavoitteena on ollut kalliin henkilötöiden rationalisointi. Asiakkaat on opetettu ja opetetaan kommunikoimaan koneiden ja tietojärjestelmien kanssa. Yritys saa kustannustehokkuutta ja kilpailuetua, kunta säästää kuluissa. Tähän suuntaan ei kirkossa pidä mennä kirkon perustehtävän osalta.

Kun kirkon verkkopalveluja kehitetään, ne on tehtävä ihmisten välistä kohtaamista ja vuoropuhelua tukeviksi. Parhaimmillaan verkkopalvelut voivat aktivoida seurakuntalaisia entistä enemmän kirkonmielelle, olemaan läsnä myös ruumiillisesti. Kylät ovat autioituneet pankeista ja posteista, mutta kirkon on huolehdittava esimerkiksi siitä, että virkatodistuksen voi halutessaan hakea kirkonkylästä myös elävältä ihmiseltä tai että nuoret voivat toimia osaavien kirkon työntekijöiden ohjauksessa myös kasvokkain.

Kirkon tietohallinnon visiona on ”tietoyhteiskunnassa läsnä oleva kirkko”. Tietohallintostrategia keskittyy tieto- ja viestintäteknikkaan. Tärkein kirkon rooli tietoyhteiskunnassa on kuitenkin olla vastapainona, hiljaisuuden keitaana. Entistä enemmän ihmiset kaipaavat pois hektisestä tekniikasta, ihmisten ja hiljaisuuden ääreen. Tähän kirkolla on perustehtävästään nouseva vuosituhantinen osaaminen.

Kirjoittaja on kirkkohallituksen tietohallintopäällikkö.

SAKARI HÄKKINEN

Hyvyyden voiman ihmeelliseen suojaan

Kristillinen usko turvan antajana

Uskonto merkitsee useimmille ihmisille elämän perusturvaa. Kun puhutaan turvallisuudesta, puhutaan samalla hyvin keskeisestä uskoon ja uskontoon kuuluvasta teemasta. Uskonto on turvallisuustekijä ihmisen elämässä.

Uskonnollisuuden syntyä selitetään tavallisesti turvattomuudella. Kun ihmiskunta oli vielä kehitysmässä nykyihmiseksi se tuli jossain vaiheessa tietoiseksi omasta rajallisuudestaan. Tätä tietoisuutta pidetään ihmisyyden yhtenä tärkeimpänä rajapyykkinä. Ihminen tuli tietämään, että hän kuolee joskus. Samalla ihminen tuli tietoiseksi siitä, että hän on erillinen olento, viime kädessä hän on yksin.

Vanhan testamentin luomis- ja syntiinlankeus kertomus, ns. Jahvistin kertomus, on erinomainen kertomus juuri tästä ihmisen ominaisuudesta. Olla ihminen merkitsee sen tietämistä, että elämä loppuu ja sen tunnustamista, että elämän viimeisellä portilla olemme yksin.

Herra Jumala sanoi ihmiselle: "Saat vapaasti syödä puutarhan kaikista puista.

Vain siitä puusta, joka antaa tiedon hyvästä ja pahasta, älä syö, sillä sinä päivänä, jona siitä syöt, olet kuoleman oma." (1. Ms. 2:16 - 17).

Tieto luo tuskaa. Elämän rajallisuuden ja kuoleman kohtaaminen sekä yksinäisyys synnyttävät ihmisessä ahdistusta. Elämässä selviytyminen on ihmisen kohdalla kiinni paitsi tarpeiden tyydyttämisestä myös tuon ahdistuksen hallitsemisesta.

En usko, että ihminen on vieläkään kyennyt tuota ahdistusta poistamaan, mutta ihmiskunta on kehittänyt keinoja hallita ahdistusta tai sitten pyrkinyt aktiivisesti kieltämään kuoleman todellisuuden ja yksinäisyyden turruttamalla aivonsa joko kemiallisesti tai muuten, niin ettei hän enää tuntisi rajallisuuttaan ja yksinäisyyttään.

Ahdistuksen kieltäminen ja sen torjuminen tietoisuudesta johtaa välinpitämättömyyteen, apatiaan (kreikan sanasta pathein, tuntee kärsimystä tai ahdistusta, a-etuliitteellä muodostettu negaatio). Sitä ihmisen ei ole hyvä tavoitella, sillä se johtaisi koko ihmislajin tuhoutumiseen. Turvattomuus kuuluu siis ihmisen perusominaisuuksiin ja se kulkee mukana me kohdusta hautaan.

Miten ihmisenä olemisen perusahdistusta sitten voi hallita? Paul Tillichin mukaan uskonto on syntynyt juuri tarpeesta hallita sitä turvattomuuden shokkia, joka meitä uhkaa omassa rajallisuudessamme ja yksinäisyydessämme. Ahdistusta vähentää laumassa eläminen. Kun kuulumme toisten kanssa samaan joukkoon, on turvallisempaa. Mutta lauma tarvitsee myös auktoriteetin, johtajan. Selvät säännöt ja sellainen johtaja, joka pystyy hallitsemaan uhkaa, luovat jokaisessa yhteisössä turvallisuutta.

Ihmisen käsityksen mukaan Jumala on tällainen johtaja (monijumalaisissa uskonnoissa yksi tai useampi jumala toimii auktoriteettina ja johtajana). Ihmisen uskonnollisuudessa on siis pohjimmiltaan kyse turvallisuuden tarpeesta. Tätä tarkoitetaan, kun sanotaan ihmisen olevan homo religiosus, uskonnollinen ihminen. Meissä asuu Jumala-kaipuu, turvallisuuden tarve.

Kieltämättä uskonto tarjoaa avun ahdistusta vastaan. Vahvan uskonnollisen vakaumuksen omaava ihminen ei tarvitse muita, usein vahingollisia keinoja ahdistuksen hallintaan. Uskonnollinen vakamus tekee hänen elämästään mielekkään, jopa kärsimyksestä ja vaikeuksista riippumatta. Uskonnollinen ihminen saattaa kuvata elämäänsä onnelliseksi siitä huolimatta, että hänellä on paljon kärsimystä elämässään.

Mutta tällä kaikella on kääntöpuolensa. Olen puhunut yleensä uskonnosta, en pelkästään kristinuskosta. Jokaisen uskonnon taustalla on ihmisessä asuva turvattomuus. Jokainen uskonto pystyy tarjoamaan jonkinlaisen avun tuota turvattomuutta vastaan, muuten tuon uskonto menettää merkityksensä ja lakkaa toimimasta.

Tiukka laumakuri, vahva auktoriteetti ja selvät säännöt luovat jollain tavalla "turvallisen" tuntuisen ilmapiirin, jota vielä voidaan vahvistaa käsityksellä yhteisestä vihollisesta. Mutta tämä turvallisuus on samalla vaarallista turvallisuutta. Se on johtanut maailmassa moniin sotiin ja terroritekoihin ja tulee varmasti jatkossakin johtamaan. Tässä mielessä kristinuskon on yksi uskonto muiden joukossa. Mutta kristinuskon sanomassa on toki jotain paljon radikaalimpaa ja vapauttavampaa: Jeesus Kristus.

Kristillisen uskon keskuksena pidän Jeesuksen elämää, kuolemaa ja ylösnousemusta. Ollakseen kristillistä uskonnon pitää jollain tavoin palautua näihin tapahtumiin. Kristinuskon pohjimiltaan näiden tapahtumien ajankohtaistavaa tulkintaa. Turvallisuus-teeman kannalta nämä historian tapahtumat ovat kuitenkin yllättäviä – ne eivät sovi yleiseen uskonnon määritelmään muulloin kuin silloin, kun ihmiset ovat tehneet niistä uskonnon. Historian tapahtumina Jeesuksen elämä, hänen kuolemansa ja ylösnousemuksensa ovat turvallisuutta horjuttavia tapahtumia.

Vähäiset tietomme historian Jeesuksen syntymästä viittaavat siihen, että Jeesus ei syntynyt perinteiseen ydinperheeseen. Vaikka Uuden testamentin kuvaukset Jeesuksen syntymästä eivät olekaan historiallisia, vaan seurakunnalle tarkoitettua saarnaa, niistä saa sen vaikutelman, että Jeesuksen syntymää ja lapsuutta on olennaisesti leimannut turvattomuus. Häntä halveksittiin vielä aikuisenakin aviottoman syntyperänsä johdosta (Mk. 6:3, Jh. 8:19, 41). Äitinsä poikana tunnettu mies oli uskonnollisen eliitin mielestä hylkiö (5 Ms. 23:3). Hän ei saanut avioitua, eikä hänellä ollut pääsyä Jerusalemin temppeliin.

Jeesuksen ajan Galilea ei muutenkaan ollut turvallinen paikka elää – niin kuin ei taida olla nykyäänkään. Rooman miehitysvalta näkyi ja tuntui. Köyhyys alueella oli valtava. Perheet eivät pystyneet elättämään kaikkia lapsiaan pieneksi käyneellä maatilallaan ja osan heistä oli lähdettävä kotoa hankkimaan elantonsa jollakin muulla tavoin. Osa ryhtyi kalastajiksi, osa rakennusmiehiksi. Jotkut luopuivat perhe-elämästä kokonaan ja liittyivät vaeltelevien saarnamiesten ja opettajien joukkoihin, vastarintaliikkeen sisseihin tai rosvojoukkoihin.

Virallinen uskonto puhtaussäädöksineen ei tarjonnut minkäänlaista turvallisuutta tälle köyhälle kansanosalle. Päinvastoin. Heitä pidettiin syntisinä ja keltovotomina ihmisinä, joita ylenkatsottiin jo heidän elämäntapojensakin vuoksi.

Jeesus aloitti toimintansa kuitenkin juuri tämän ihmisjoukon parissa. Todennäköisesti hän oli itsekin siitä väestöosasta lähtöisin. Jeesuksen keskeinen julistus tälle halveksitulle ja turvattomalle kansalle oli: ”Aika on täyttynyt, Jumalan valtakunta on tullut lähelle. Kääntykää ja uskokaa hyvä sanoma!” (Mk. 1: 15). Juuri näille ihmisille Jeesus lupasi Jumalan valtakunnan. Merkitsi todellista mielenmuutosta ymmärtää, että aito yhteys Jumalaan ei synny uskonnollisten suorituksen tai syntyperän perusteella. Jeesus lahjoitti julistuksessaan Jumalan valtakunnan heikoille ja vähäosaisille.

Tällainen julistus loi toisaalla turvallisuutta ja toisaalla turvatto-

muutta. Turvallisuutta Jeesuksen julistus Jumalan valtakunnasta toi niille ihmisille, jotka olivat siihen asti jääneet uskonnon tarjoamaa turvaa vaille. Nyt heillä oli mahdollisuus yhteyteen, heillä oli johtaja ja heille luotiin vieläpä säännöt, joiden mukaan elää. Kaikkein tärkeintä kuitenkin oli, että Jeesus lupasi turvattomille ihmisille Jumalan antaman turvan.

Jumalan valtakunnassa maa ei kuulu ihmisen omistukseen, vaan se on Jumalan. Sellaisena sen oikeudesta on lupa nauttia jokaisen ihmisen, köyhänkin. Jumalan valtakunnassa ihminen ei omista mitään muutakaan, vaan kaikki on lahjaa Jumalalta. Siksi lahjat on jaettava, leipä ja viini tasattava. Jeesuksen julistuksessa Jumala ei ole niinkään perimäinen viisaus tai kaikkivaltias Luoja, vaan ennen kaikkea isättömien ja orpojen Isä, turvattomien turva ja heikkojen ja sorrettujen puolustaja.

Tämä julistus aiheutti kuitenkin pelkoa ja turvattomuutta niissä, jotka olivat varmistaneet asemansa yhteiskunnassa sen mallikansalaisina. Jos Jumala hyväksyy yhteytensä juopot, portot, publikaanit ja kaikki muutkin syntiset, niin kunnan kansalaisten turvallisuushan siinä järkkyy. Siksi Jeesus haluttiinkin pois päiviltä, ristiinnaulittavaksi. Jeesus oli uhka joidenkin ihmisten turvallisuudelle.

UUSI TESTAMENTTI, USKO JA TURVALLISUUS

Varhaisimmat viittaukset Jeesuksen ylösnousemukseen ovat turvallisuusnäkökulmasta tarkasteltuna mielenkiintoisia. Paavali on vakuuttunut Jeesuksen ylösnousemuksesta, koska Jeesus on ilmestynyt hänelle – ja jo häntä ennen monelle muulle luotettavalle todistajalle (1. Kor. 15). Jeesuksen ylösnousemus ja läsnäolo on hänen uskonsa keskus. Ylösnousemususkosta Paavali sai voimaa viimeistä vihollista, kuolemaa, vastaan.

Kun varhaisemmassa israelilaisessa uskonnollisuudessa tuotiin esille ajatus Jumalasta, joka pelastaa kuolemasta, ymmärrettiin tämä pelastus niin, että Jumala voi pelastaa kuoleman vaarasta ja hädästä, johon ihminen on joutunut sairauden tai vihamiestensä pelon vuoksi. Jumalaan turvauduttiin, koska hän tarjosi avun tämän elämän rajallisuuden mukanaan tuomaan ahdistukseen.

Toisaalta turvauduttiin Jumalaan myös yhteisön, Israelin kansan, suojelijana. Vaikka yksilöt kuolevat, Jumala toteuttaa lupauksena ja pitää huolta omasta kansastaan. Jumala takasi turvan, ettei meitä kukaan vihollinen lopullisesti tuhoa. Paavali – ja varmaankin jo monet ennen häntä – pitivät Jeesuksen ylösnousemusta kuitenkin merkkinä siitä, että yksilö voi jatkaa elämänsä vielä kuoleman jälkeenkin. Elämän jatkuminen kuoleman rajan jälkeen taas antoi tähän elämään aivan uuden toivan ja sen myötä kärsivällisyyden. Kaikenlaisissa vaikeissa ja

*Kirkon tarjoaman
turvallisuuden on
pohjaututtava
realistiseen
näkemykseen
maailmasta.*

vaikeuksissa, joita apostoli kohtasi, hän saattoi panna toivonsa siihen, että tämä vaiva on vain ajallista, kun varsinainen elämä on kuitenkin iankaikkinen. Turvallisuus Paavalin elämässä tuli ennen muuta siitä uskosta, ettei mikään ajallinen voi erottaa ihmistä Jumalan rakkaudesta.

Markuksen evankeliumin ylösnousemuskertomusta pidetään yleisesti vanhimpana tunnettuna kertomuksena Jeesuksen ylösnousemuksesta, vaikka siinäkään ei itse asiassa kuvata tapahtumaa, vaan kerrotaan haudalle tulleiden naisten kohtaamasta yllätyksestä. Vanhimmissa ja luotettavimmissa käsikirjoituksissa Markuksen evankeliumi loppuu jo jakeeseen 16:8: ”Ulos tultuaan naiset pakenivat haudalta järkytyksestä vapisten. He eivät kertoneet kenellekään mitään, sillä he pelkäsivät.”

Tämän evankeliumin kirjoittaja on halunnut korostaa ylösnousemuksen ihmettä Jumalan ennen kuulumattomana tekona, joka järkyttää ihmisten turvallisuutta. Jeesuksessa Jumala on osoittanut voimansa. Näin suuren voiman edessä ihminen pelästyy. Ei ole mikään ihme, että evankeliumia on myöhemmin täydennetty rauhallisemmalla lopulla. Myös Markusta lähteenään käyttäneet Matteus ja Luukas ovat kirjoittaneet ylösnousemuksesta lähdetään enemmän. Heidän kertomuksissaan usko ylösnousemukseen ei herätä pelkoa ja järkytystä, vaan iloa ja rohkeutta.

Ylösnousemususkoon liittyy myös tehtävä ja juuri tämä tehtävä antaa ihmisen elämään sen mielekkyyden, jota hän tarvitsee. Kaikkein selvimmin Jeesuksen ylösnousemus tuo lohtua ja turvallisuutta surevien elämään Johanneksen evankeliumissa, jossa kerrotaan ylösnousseen Jeesuksen ilmestymisestä Magdalan Marialle ja kaikille opetuslapsilleen. Johanneksen evankeliumissa Jeesuksen kuolema on järkytys, johon ylösnousemus tuo yllättävän ja riemullisen lohdutuksen.

Uuden testamentin kirjoittajat elivät ainakin ulkonaisesti kovin turvatomassa maailmassa – mikä varmasti heijastui heidän uskoonsakin. Kristillisen uskon syntymisen kannalta keskeisillä paikoilla oli paljon levottomuuksia jo tuolloin, sotiakin. Juutalaissota, Jerusalemin temppelin tuho ja roomalaisten voitto heijastuivat monissa Uuden testamentin kirjoituksissa (esim. Mk. 13 ja sitä hyödyntäneet tekstit).

Sanomat sodista ja katastrofeista olivat omiaan kiihdyttämään entisestään ajatusta siitä, että nyt eletään maailmanhistorian käännekohdassa. Apokalyptiset profetiat levisivät kristillisissä seurakunnissa tehokkaasti. Jos jo Jeesuksen ylösnousemusta oli tulkittu apokalyptisesti lopun aikojen tapahtumana, niin vielä enemmän maailmanhistoriaa nyt tulkittiin tästä näkökulmasta. Jeesuksen paluun uskottiin olevan aivan lähellä. Tämä usko toi turvallisuutta. Häden ja vainon keskellä elävät kristityt saivat Jeesuksen paluun odotuksesta tarkoituksen, jonka vuoksi kärsiä vaivaa. Usko Jumalan hyvyyteen voitti ”maailmanlopon” pelon.

Varsinkaan tämän päivän maailmassa kirkon on tärkeä tiedostaa roolinsa turvallisuuden tuojana. Maailmanlaajojen uhkakuvien ja kauheuksien vyöryminen televisiouutisissa eteemme ei voi olla herättämättä ihmisissä ahdistusta. On kuitenkin olennaisen tärkeää tietää, mihin kirkon turvallinen sanoma perustuu.

Historiasta olemme toivottavasti oppineet, että turvallisuutta ei kannata perustaa vahvaan johtajaan, tiukkaan kuriin ja uhkakuvien luomiseen – pelolla luotu ”turvallisuus” on turvallisuutta lainausmerkeissä. Se on ihmisten ahdistuksen hyväksikäyttämistä. Myöskään keinotekoinen turvallisuuden vakuuttelu ei ole uskottavaa: ei pidä julistaa rauhaa silloin, kun ei rauhaa ole: ”Huolettomasti he parantelevat minun kansani vammoja. He sanovat: ”Nyt on rauha, kaikki hyvin!” vaikka rauhaa ei ole.” (Jer. 8:11).

Vääränlainen turvallisuuden vakuuttelu tekee Jumalasta epäuskottavan. Ihminen saattaa hylätä koko kristillisen uskon, jos hänelle on pienestä pitäen opetettu, että Jumala varjeelee niin, että hänelle ja hänen läheisilleen ei tapahdu mitään pahaa. Jo Vanhan testamentin profeetat opettivat, että joskus turvallisuuden järkkyminen on suoraan Jumalasta lähtöisin: ”Minä otan tältä kansalta pois rauhan, jonka olen sille antanut.” (Jer. 16:5).

Kirkon tarjoaman turvallisuuden on pohjauduttava realistiseen näkemykseen maailmasta. Sitä ei tarvitse kieltää, että ihmisen elämiseen kuuluu aina ahdistusta. Kaikki ahdistus ei edes ole pahasta, vaan voi johtaa myös johonkin hyvään. Jos ihminen esimerkiksi ahdistuu toisen ihmisen kärsimyksestä niin, että hänen käsityksensä maailmasta muuttuu ja hän tulee entistä tietoisemmaksi maailman häädästä ja avartuu auttamaan lähimmäistään ja tekemään voitavansa kärsimyksen vähentämiseksi, niin silloin hänen ahdistuksensa on johtanut hyvään.

Aito turvallisuus kirkossa voi nähdäkseni syntyä vain Jeesuksen julistaman Jumalan valtakunta-ajattelun pohjalta. Silloin, kun kirkon jäsenen voi tuntea olevansa tasavertaisena hyväksytty, ihmisille - ja ainakin Jumalalle kelpaava - ja omalla paikallaan tärkeä riippumatta sosiaalisesta statuksestaan, asuinpaikastaan, terveydentilastaan, iästään, rodusta, sukupuolestaan tai seksuaalisesta suuntautuneisuudestaan, hän voi tuntea elävänsä ”hyvyyden voiman ihmeellisessä suojassa”.

Ehkä me emme pysty luomaan tällaista Jumalan valtakuntaa taistelevan seurakunnan aikana, mutta kuka on kieltänyt yrittämästä? Se on kuitenkin se suunta, jonka Herramme meille viitoitti.

Kirjoittaja on Kuopion hiippakunnan hiippakuntasihtööri, TT.

Pappilan talonmiehen vaali...

Jämijärven kirkkoherranvirka tuli avoimeksi kirkkoherra Anssi Joutsenlahden tultua nimitetyksi Jurvaan. Vaikka Anssin lähtö tapahtuikin vasta marraskuun 15. päivänä, niin Tampereen tuomiokapituli määräsi viran hakuajan päättyväksi jo 19. kesäkuuta. Ajattelin, että Jämijärvelle voisi hyvin hakea; olihan paikkakunta tullut minulle tutuksi vuosikymmenten mittaan: Aluksi Kankaanpäähän tekemieni riiuureissujen yhteydessä, sitten loistavien hiihtomahdollisuuksien myötä, edelleen Sata-Häme soi –juhlien konserteista. Muistelin edelleen, että vaimoni setä haudattiin paikkakunnalle 1974; Rukoilevaisjuhlat pidettiin siellä 2001 jne. Onhan se sitä paitsi lähellä, vain 70 kilometriä meiltä kotoa! Ajelisin tuota matkaa päivittäin eestaas... Jotenkin näinikään sinkoili tuolloin miehen ajatus...! Ja panin paperit liikkeelle viime tingassa.

Sitten seurasikin lomakausi, jolloin koko Suomi sulkeutuu eikä mikään edisty. Sain kutsun Tampereelle tuomiokapitulin ”syyniin” 7. elokuuta. Ehdollepano tuotti tulokseksi 1. ehdokassijan, ns. ”kuolemanpaikan”. Hoidin koko ajan toki virkaani Karijoella, joten en (onneksi) ehtinyt seuraamaan tai kuulemaan, mitä Jämijärvellä tapahtui...

Kävin siellä esittäytymässä seurakunnan päätäjille kohta hakuajan päätyttyä; totesin seurakunnan hyvällä tolalla olevaksi, vaikkakin miinusmerkkinen talous hiukan mietitytti. Katsottiin paikat, keskusteltiin ja ilmoitin, että jos minut valitaan, niin hoidan virkaani kotoa käsin enkä muuta yksinäni (tietenkään!) pappilaan asumaan. Korkeintaan vuokraan itselleni yksion kirkonkylästä.

Ehdolle oli siis pantu ja aikaa kului... Viimein syyskuussa tuli ilmoitus, että vaalisuuna on määrätty pidettäväksi 27. lokakuuta!! Unglaublich spät! huokaisin. Aikanaan tuli sekin päivä eteen ja taas nytkähti prosessi eteenpäin.

Varsinainen vaali pidettiin marraskuun 10. - 11. päivinä seurakuntavaalien yhteydessä ja tuloshan oli minulle jo etukäteen selvä: Pääsin hopeasijalle kahden ehdokkaan joukossa. Kuinka niin etukäteen selvä?, kysyne joku. Tässä se juu onkin: Vaikka muodollisen virallisesti Jämijärvelle haettiin kirkkoherraa, niin todellisuudessa sinne valittiin pappilaan talonmies!!! Siihen vaaliin en kuitenkaan ollut ilmoittautunut! Ja niin astuin miinaan...

Mutta näin on vielä 2000-luvulla meille rak-

kaassa kirkossamme:

1) Jos haet kirkkoherranvirkaa, et voi vetää peruuttaa hakemustasi ehdollepanon jälkeen! Jos joku valittaa ehdollepanosta, niin pahimmassa tapauksessa paperisi voivat olla kiinni vuodenkin, normaalistikin lähes puoli vuotta.

2) ”Kansanvaali” on kovin kyseenalainen, kun kansasta vain muutama prosentti (harvoin muutama kymmenen prosenttia) äänestää. Vain tasavallan presidentin vaali on todellinen (ja ainoa!) kansanvaali! Nykysysteemiä reilumpaa olisikin valita pappi arvalla!

3) Pienissä piireissä toissijaiset seikat nousevat pinnalle pätevyyden ja virkakuntoisuuden kustannuksella. ”...kun se ei edes tule pappilaan asumaan...”

4) Papinvaalissa paha henki hääää monta vertaa ahkerammin kuin Pyhä Henki! Voi sitä juorujen, panettelujen, parjausten ja valheiden temmellyskenttää! Virkaa hakenut pappiparka on vapaa riistaa...

5) Normaalisti ”mies se on hävinnytkin...”, mutta papinvaalit hävinnyt muuttuu epähenkilöksi! ...Niinpä hän ei saa edes ilmoitusta tappiostaan seurakunnalta!

Miksi ei voida siirtyä normaaliin vaalimenetelyyn? jossa:

1) Kirkkovaltuusto suorittaa vaalin.

2) Virkaa voi hakea normaalisti tai siihen voi ilmoittaa olevansa käytettävissä.

3) Hakemuksensa voi peruuttaa valintatilaisuuteen saakka.

4) Valinnan tapahduttua voi ilmoittaa kieltäytyvänsä ottamasta virkaa vastaan, minkä takia

5) Vaalissa valittaisiin myös joku varalle.

6) Tuomiokapitulin rooli jääköön vain ehdokaiden kelpoisuuden tutkimiseen.

*Terho Hämeenkorpi
Karijoen vt. kirkkoherra*

Vastine Matti Peiposen kirjoitukseen ”Panta ja valta”

Matti Peiposen kirjoitus Cruxissa 1/2003 käsitteli papin paidan käyttämistä otsakkeella ”Panta ja valta”. Siinä oli hyvin tärkeitä ajatuksia. Käsittääkseni hän herätteli keskustelua aiheesta. Kirjoitusta lukiessani myös omat kokemukseni heräsivät.

Minun oli vuosikausia vaikeaa pitää papin paitaa ja ”sokeripalaa” tai lipereitä esillä silloin, kun en ollut papillisissa tehtävissä. Muistan hyvin kuinka kotoa lähtiessäni laitoin kaulaliinan tiukasti suojaksi, ettei hississä eikä pihalla näitä merkkejä nähtäisi. Siitä huolimatta olin paljon mukana pihatalloissa ym. En halunnut olla tuntematon ihmisten joukossa. Halusin olla ihmisenä heidän kanssaan ilman papin saamaa erityiskohtelua.

Olen pohtinut asiaa ja huomannut, että ihmisillä on ollut kuva papista, jollainen en halua olla: viralinen, tärkeä, vähän hassu, elämälle vieras, vieläpä isomahainen rovasti. (Tosin omat rippikoulupapini olivat aivan toisenlaisia Munkkiniemessä.) Ennen kaikkea en halunnut, että pappeus on muotti, johon minutkin istutetaan ja sen jälkeen olen menettänyt minuuteni.

Vähitellen identiteettini pappina on kehittynyt. Olen kokenut vokaation sekä ulkoisesti että sisäisesti papin tehtäviin. Se on varmistunut vasta aikaa myöden tässä työssä. Olen kokenut, että minä saan olla itsenäni pappi, saan olla tärkeässä tehtävässä! Vähitellen sen seurauksena olen yhä rohkeammin voinut pitää papin ulkoisia merkkejä näkyvillä. Kaulaliinaa ei ole tarvittu niitten peittämiseksi.

Silti koen, että papin ei tarvitse aina olla papin ”kaavussa”. Ei ole hyvä, että pappi tunnetaan ainoastaan ulkoisista merkeistä. Voin liikkua ihmisten parissa aivan tavallisissakin vaatteissa. Se työ, mitä olen tehnyt, se, mitä olen ollut pappina, on tärkeintä. Siitähän loppujen lopuksi pappeuteni tunnetaan. Toinen kysymys tietysti on, olenko hoitanut kutsumukseni hyvin!

*Pastori Heikki Laukkanen
Helsinki*

Kannanotto diakonaattiuudistushankkeeseen

Haluan ilmaista syvän huolestumiseni diakonaattiuudistushankkeesta. Julkituotujen komitean suunnitelmien mukainen hanke muuttaisi mielestäni kirkkomme papin virkaa, vastoin katolisten kirkkojen sekä oman luterilaisen kirkkomme pe-

rinnettä.

Erityisesti suunnitelmissa mainittujen ammattien: kanttorit, diakonit ja nuorisotyönohjaajat, sisällyttäminen osaksi samaa papin virasta avattua virkaa olisi ongelmallista. Kanttori, diakoniatyöntekijä ja nuorisotyönohjaaja ovat kolme keskenäänkin erilaista ammattia, joilla on kirkkomme historiassa oma omintakeinen historiansa ja selkeästi eriytynyt työnjako. Näillä ammateilla on oma erityinen koulutuksensa, joka poikkeaa pappien akateemisesta teologisesta koulutuksesta. Vain kanttorien osalta ylletään ylemmän korkeakoulututkinnon tasoon.

Vakiintuneilla ammattinimikkeillä on suuri merkitys kirkkomme ulkoiselle kuvalle, mutta erityisesti kirkon syvimmälle sisäiselle todellisuudelle. Diakonaattiuudistushankkeessa arveluttaa epähistoriallinen Uuden testamentin käsitteiden hyödyntäminen, ristiriitainen suhtautuminen katolisten kirkkojen virkateologiaan sekä luterilaisellekin perinteelle uuden virkaratkaisun suunnittelu. Diakonaattiuudistuksella luotaisiin ekumeenisia ongelmia sekä katolisten kirkkojen että luterilaisten sisäkirkojen suuntaan.

Diakonaattiuudistus kaavaillussa muodossa vaikuttaisi ratkaisevasti myös normaalin pastorin koulutuksen hankkineen papin virkaan. Melko selkeärajainen papin ammatinkuva hämärtyisi, jos myös diakonaattiin vihkeminen oikeuttaisi toimittamaan kirkollisia toimituksia. Diakonaattiin vihityistä saattaisi jatkossa muodostua seurakunnille näennäisesti ”edullisempi” vaihtoehto hoitaa sakramentteja. Kirkko myös hukkaisi selkeän ja tutun papin ammattiroolin.

Papillisten tehtävien hoitoon on tähän saakka vaadittu asianmukainen teologinen tutkinto yliopistosta. Kirkolle on pitkällä tähtäimellä eduksi pysytellä edelleen tinkimättömästi akateemisessa pappiskoulutuksessa. On syytä pitää kiinni parhaasta mahdollisesta tietämyksestä. Kuuluihan papiston koulutustason nostaminen jo Lutherin tavoitteisiin. Tiedolliset haasteet eivät ole vähentyneet – päinvastoin.

*Pastori Pentti Tepsa
Rovaniemi*

Viimeinen sana

Rakas Olli-Pekka Vainio. Ei Jumalaa voi löytää pelkästä ilmoituksesta eikä pelkästä sydäimestä. Itsensä ilmoittava Jumala puhuu ihmiselle tämän sydämessä. Toivottavasti saat vielä joskus kokea, ettei rakkaus ole tyhjää.

Merja Auer

Diakonia ja kristinuskon leviäminen

Kysymys kristinuskon menestykseen johtaneista syistä jaksaa kiinnostaa tutkijoita. Uutta väriä keskusteluun on tuonut sosiologi Rodney Stark (The Rise of Christianity, 1996).

Stark lähtee siitä, että oman aikamme uususkonnoissa vallitsevat lainalaisuudet ovat vaikuttaneet myös antiikin maailmassa (ellei lähteistä voida selkeästi toisin osoittaa). Varhaisen kristinuskon tutkijoille Stark on antanut uusia virikkeitä, mutta myös vahvistanut näkemyksiä, jotka ovat muutenkin olleet nousussa. Kristinuskoko oli antiikin maailmassa ”uusi uskonnollinen liike”.

Sen sosiaalista painoarvoa ja sen herättämiä tunteita voisi meidän maailmassamme ehkä verrata Hare Krishna -liikkeeseen tai ”moonilaisuuteen”. Paavalin aikoihin liikkeen mahdollisuudet nousta valtionuskonnoksi näyttivät varmaan samanlaisilta kuin nykyään tuntuisi ajatus moonilaisuudesta länsimaiden valtaideologiana vuonna 2200. Kuitenkin vuoden 300 paikkeilla kristinuskoko oli levinnyt jo niin laajalle, että keisari Diocletianus katsoi tarpeelliseksi sen tuhoamisen. Kun yritys epäonnistui, uusi hallitsija Konstantinus näki viisaaksi tehdä kristinuskosta virallisen ideologian. Miten nousu marginaalista monopoliasemaan selittyy?

Uusimmasta keskustelusta nousee esiin kolme kysymysryhmää:

- Levisikö kristinuskoko hämmästyttävällä vauhdilla?
- Levisikö se joukkojen evankelioinnin ja masakääntymysten avulla?
- Miksi ihmiset kääntyivät?

VAUHDILLA?

300-luvun kirkkoisät uskoivat, että kristinuskoko oli levinnyt käsittämättömällä vauhdilla. Modernit historioitsijat ovat saaneet lähes saman vaikutelman. Stark on toista mieltä; hän tietää, että uudet liikkeet leviävät hitaasti. Hän esittää kiintoisia laskelmia kristinuskon leviämisenopeudesta. Sen selvälle saamiseksi pitäisi tietää, millainen jäsenmäärä liikkeellä oli alkuvaiheessa ja millainen tutkittavan kauden lopussa. Todellisia lukuja ei tietenkään ole käytettävissä. Summittainen yksimielisyys kuitenkin

kin vallitsee kristittyjen määrästä Konstantinuksen aikoihin: ehkä kuusi miljoonaa.

Kristittyjen määrää alkuvaiheessa on vaikeampi arvioida. Apostolien tekojen mukaan uskovien miesten (!) lukumäärä oli pian jo 5 000 (Apt. 4: 4); kirjan loppupuolella kerrotaan tuhansien juutalaisten tulleen uskoon Jerusalemissa (21:20). Näin suuret luvut eivät ole uskottavia. Jos ne pitäisivät paikkansa, Jerusalem (jossa oli muutamia kymmeniä tuhansia asukkaita), olisi ollut kristitty kaupunki. Luukas liioittelee retorisesti. (Stark kertoo, että vuonna 1984 sanomalehti väitti Torontossa olevan 10 000 Hare Krishna -liikkeen jäsentä. Kun asiaa tutkittiin, tarkaksi määräksi paljastui 80.)

Stark ottaa lähtökohdaksi arvauksen, että vuonna 40 kristittyjä oli maailmassa tuhat. Se on tuskin tavattoman kaukana totuudesta. (Jos kristittyjä kuitenkin oli enemmän, se olisi Starkin laskelmille vain eduksi.)

Jos oletetaan, että kristittyjä oli vuonna 40 tuhat, mutta vuonna 300 kuusi miljoonaa, millaisella nopeudella liikkeen on täytynyt levitä? Laskutoimitus antaa vastaukseksi: 40 prosenttia vuosikymmenessä (3,42 % vuodessa). Jos kristityt lisääntyivät (tasaisesti) tällaista vauhtia, heitä oli 1 400 henkeä vuonna 50. Vuonna 100 heitä olisi ollut 7 500, vuonna 150 jo noin 40 000; vuonna 200 lukumäärä olisi ollut 218 000. Tämän jälkeen ennaltaan pysyvä prosentuaalinen vuosikasvu olisi tuottanut jo häkellyttäviä hyppäyksiä absoluutisissa lukumäärissä: vuonna 250 kristittyjä olisi ollut lähes 1,2 miljoonaa ja vuonna 300 noin 6,3 miljoonaa - eli juuri sen verran kuin on oletettukin.

Onko siis syytä pitää leviämisenopeutta yllättävänä tai jopa käsittämättömänä? Starkin matemaatiikan valossa vauhti on ollut aivan tavanomaista. Ensimmäisellä vuosisadalla prosessin on täytynyt näyttää jopa toivottoman hitaalta.

Starkin laskelmille antaa uskottavuutta moderni rinnakkaisilmiö: mormonikirkko levisi sadan vuoden aikana 43 prosentin kasvuvauhdilla vuosikymmentä kohden. (Kirkon tutkimuskeskuksen tuoreet laskelmat tarjoavat käänteisen vertauskohdan, jossa muutos on sama luokkaa: jos Suomen kirkon jäsenmäärä tasaisesti laskee nykyiseen tahtiin, kirkkoon ei vuonna 2300 kuulu yhtään jäsentä.) Tästä perspektiivistä kristittyjen määrän kasvunopeudessa Rooman valtakunnassa ei siis ole mitään ih-

meellistä. Selitystä ei kaipaakaan kehityksen nopeus, vaan sen sitkeä kestävyys.

MASSOJEN EVANKELIOINTIA?

Nykyisin uudet liikkeet eivät leviä massatapahtumissa, vaan henkilökohtaisten kontaktien välityksellä. Lähteiden kriittinen lähiluku antaa aiheen olettaa, että varhainen kristinusko levisi samaan tapaan sosiaalisissa verkostoissa. Tähän astikin on katsottu, ettei kristinuskon leviäminen 100 - 300 -luvulla ollut organisoidun lähetystyön aikaansaannosta. Ensimmäistä vuosituhatta on kuitenkin pidetty poikkeuksena: uskon on ajateltu silloin levinneen paljolti myös massojen evankelioinnin välityksellä.

Perinteinen kuva perustuu olennaisesti Apostolien tekojen kuvauksiin. Pietari saarnasi menestyksellä suurille joukoille Jerusalemissa ja Paavali synagogissa. Nämä kuvat täytynee kuitenkin panna kirjailija Luukkaan tiliin. Wolfgang Reinbold (Propaganda und Mission im ältesten Christentum, 2000) käy läpi UT:n materiaalin ja päättää, että jo ensimmäiselläkin vuosisadalla uskon on täytynyt levitä hiljaisessa prosessissa, pääasiassa henkilökohtaisten verkostojen kautta. Paavali määrätietoisine missioineen oli poikkeus. Silti jopa Paavaliakin näyttää saaneen käännynnäisensä lähinnä yksittäisten kohtaamisten ja keskustelujen välityksellä. Reinboldin tulos lienee oikeansuuntainen. Myös juutalaisuus valtaisi alaa ilman erityistä lähetystyötä juuri lähikontaktissa.

MIKSI?

Verkostojen ja kontaktien korostumisesta seuraa, että syvälliset teologiset syyt jäävät sivuosaan. Myös nykyään opillisilla näkökohdilla on toissijainen rooli (vaikka kääntyneet saattavat jälkeensä näitä korostaa).

Marttyyrit toivat uskolle julkisuutta ja saattoivat synnyttää kiinnostusta. Kuinka suurena marttyyriuden painoarvoa olisi pidettävä, on silti vaikea arvioida. Starkin rikassisältöinen luku veritodistajista antaa ymmärtää, että näiden tärkein merkitys oli kirkon sisäisessä lujittamisessa.

Naisen jossain määrin parantuneella asemalla on epäilemättä ollut merkitystä. Stark esittää kiin-

toisia näkökohtia mm. seksa-avioliittojen merkityksestä (kristityillä vai-
molla oli usein ei-kristit-
titty mies, joka saattoi
tavallista herkemmin it-
sekin kääntyä) ja siitä
että kristittyjen parissa
syntyvyys oli keskimää-
räästä suurempi. Naisasia
ei kuitenkaan ole ollut
ratkaiseva, koska naisen
asema oli parhaimmil-
laan alkuajankana; uusi
liike toimi silloin
yksityiskodeissa,
joissa naisella oli
keskeinen asema.
Tilanne muuttui
200-luvulla, kun
liikkeeseen liittyi
hallintovirkamie-
hiä, joille julkinen
toiminta oli miesten
asia ja naisen paikka
kotona.

DIAKONIAN MERKITYS

Vaikka eri tekijöiden suhteellista painoarvoa on vaikea arvioida, toiminta, joka nykytermein voidaan lukea diakonian piiriin, oli kaikkien mielestä erittäin tärkeää - luultavasti ratkaisevaa.

On hyvin tunnettua, että kristityt alusta alkaen pitivät tärkeänä köyhien ja kärsivien auttamista. Diakonian historian esitykset puhuvat köyhien (orpojen, leskien, vankien ja muukalaisten) sekä sairaiden organisoidusta auttamisesta seurakunnissa (ollen usein erityisen kiinnostuneita diakonian viran kehityksestä). Pysähtymättä tähän tunnettuun asiaan kiinnitän huomiota osa-alueeseen, jota Stark on voimakkaasti alleviivannut: hän pitää kristittyjen toimintaa suurten tautiepidemioiden aikana merkittävänä synnä kristinuskon leviämiseen.

Ensimmäinen suuri epidemia - erään arvelun mukaan isorokko - riehui valtakunnassa vuosina 165 - 180 tappaen ehkä kolmanneksen väestöstä. Toinen tuhoisa epidemia (tuhkarokko?) raivosi 250-luvulla. Kirkkoisät katsoivat vitsauksien hyödyttäneen kristinuskon asiaa; Stark on samaa mieltä.

Aleksandrian piispa Dionysios kuvaa kaupunkinsa tilannetta näin (katkelmaa on lyhennetty):

”Useimmat veljistä eivät säästäneet itseään, vaan kävivät varomatta sairaiden luona, palvelivat heitä alituisesti, hoitivat heitä Kristuksessa ja erosivat mielellään täältä heidän kanssaan saaden toista tartunnan, vetäen taudin lähimmäis-

tään itseensä ja auliisti ottaen itseensä heidän kipunsa. Useat, jotka olivat hoitaneet toisia ja antaneet heille voimia, kuolivat itse. Parhaat veljistämme menivät tällä tavoin pois elämästä, muutamat presbyteerit ja diakonit ja maallikot. Heitä ylistettiin paljon, niin että tämä kuolintapa, joka tuli heidän osakseen suuren jumalanpelon ja vahvan uskon johdosta, näytti aivan yhtä arvokkaalta kuin marttyyrikuolema. Pakanat menettelivät aivan päinvastoin. Niitä, jotka alkoivat sairastaa, he torjuivat luotaan ja pakenivat rakkaimpiaan; puolikuolleet he heittivät kaduille, kuolleet he paikasivat ulos hautaamatomina.” (Eusebios, Kirkkohistoria VII 22.)

Dionysios kertoo ainoastaan kristittyjen toisilleen osoittamasta huolenpidosta. Ainakin Karthagossa kuitenkin ylitettiin uskonnolliset rajat. Piispa Cyprianus tähdensi seurakunnalleen, ’ettei siinä ole mitään erinomaista jos rakkauden velvoitteita seuraten huolehdimme vain omistamme. Täydelliseksi voi tulla se, joka tekee enemmän kuin pakanat ja publikaanit, joka voittaa pahan hyvällä ja harjoittaen jumalallista laupeutta rakastaa myös vihollisiaan’. Cyprianus saikin (elämäkertansa sanoin) aikaan, että ”hyvää tehtiin kaikille - ei pelkästään uskonveljille”.

Eusebios kirjoittaa 300-luvun alussa esiintyneestä nälänhädästä ja rutosta: ”Kristityt olivat ainoat, jotka osoittivat myötätuntoa ja ihmisrakkautta teoillaan. Aamusta iltaan he olivat hautaamassa ja hoitamassa kuolevia - tuhansittain oli sellaisia, joista ei kukaan pitänyt huolta. Toiset keräsivät koko kaupungista nälän vaivaaman joukon yhteen paikkaan ja jakelivat leipää kaikille. Asia tuli kaikkien ihmisten tietoon ja he ylistivät kristittyjen Jumalaa...” (Kirkkohistoria IX 8.)

Ovatko nämä kristittyjen omat todistukset itsestään uskottavia, kunhan niistä karsitaan ylisanoja? Stark viittaa Thukydideen kuvaukseen rutosta Ateenassa (toki satoja vuosia aiemmin): kreikkalaiset menettelivät silloin juuri Dionysioksen kuvaamalla tavalla. Ihmiset kuolivat ilman, että kukaan olisi heitä hoitanut, kuolevien ruumiita kasattiin pinoihin. Jotkut, jotka olivat sairastuneet varhaisessa vaiheessa ja tulleet immuuneiksi, yrittivät hoitaa toisia, mutta heitä ei ollut paljon. Thukydides itse piti pakoa järkevänä. Kuuluisa lääkäri (!) Galenos, joka eli 160-luvun suurepidemian aikana, puolestaan poistui äkkiä maatilalleen. Näin tekivät kaikki ”normaalit ihmiset”, joilla oli siihen mahdollisuus.

Käytettävissämme on myös ulkopuolisen todistus kristittyjen tekemästä vaikutuksesta. Todistus on sitä arvokkaampi, kun se on peräisin liikkeen viholliselta.

Keisari Julianus ”Luopio” yritti lyhyellä hallituskautellaan uudistaa vanhan uskonnon ja suistaa ateismiksi luonnehtimansa kristinuskon (”galilealaisten” taikauskon) valta-asemasta. Julianus valittaa, että ”ateismin” leviämistä on eniten edis-

tänyt ”galilealaisten ystävällisyys muukalaisia kohtaan, vainajien haudoista huolehtiminen ja heidän hurskas elämänsä, niin teeskenneltyä kuin se onkin. Onhan häpeällistä, että samalla kun yhdenkään juutalaisen ei koskaan tarvitse kerjätä ja kun jumalattomat galilealaiset ruokkivat omien köyhänsä lisäksi meidänkin köyhämme, kaikki näkevät etteivät meikäläiset saa meiltä apua.” Huomautessaan, että papit laiminlöivät köyhiä, galilealaiset ryhtyivät ihmisrakkautta ja saivat näin ihmisiä liittymään itseensä.

Julianus tulkitsee kristittyjen motiivit itsekkäiksi, mutta itse ”diakonian” tosiasiaa hän ei voi kiistää, ja se vaivaa häntä. Näin kristillisen diakonian vihamies tulee antaneeksi väkevän todistuksen sen merkityksestä uskon leviämiseksi.

Julianus ei kirjoita epidemioista. Mutta jos tällainen ero ilmeni jo tavallisissa oloissa, kuinka paljon ennemmin kriisitilanteessa? On luultavaa, että monet epidemian aikana kristityiltä apua saaneet tai heidän omaisensa myöhemmin suhtautuivat kristityihin myönteisesti. Voi olettaa, että vitsausten aikana tai jälkeen kristityt saivat tavallista enemmän käännyttäisiä.

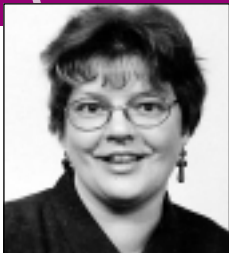
Stark kirjoittaa kiintoisasti myös siitä, kuinka kristittyjen suhteellinen osuus taudista kärsivän paikkakunnan väestöstä kasvoi epidemian johdosta, vaikka he eivät olisi saaneet yhtään uutta käännyttäisiä. Äärioloissa aivan alkeishoito, kuten ravinnon ja puhtaan veden saaminen jo itsessään vähentää kuolleisuutta. Koska kristityt hoitivat omaan, kuolleisuus oli heidän keskuudessaan todennäköisesti vähäisempää kuin sen väestön keskuudessa, joka ei hoitoa saanut.

Vielä on syytä korostaa kristinuskon ylikansallisuutta, joka ilmeni konkreettisena avunantona. 250-luvulla Rooman ja Karthagon kirkot keräsivät suuria summia lunastaakseen vapaiksi kristittyjä, jotka olivat joutuneet ryöstelevien barbaarien vangeiksi. Cyprianus järjesti rahankeruun, joka tuotti merkittävän avustuksen kärsimään joutuneille seurakunnille.

Kristityt olivat luoneet ylikansallisen yhteisön, joka pystyi kriiseissä toimimaan paremmin kuin viralliset tahot. Seurakunnan jäsenyys antoi paremman turvan kuin Rooman kansalaisuus. Ilman epäilystä tällä oli suuri merkitys kristinuskon menestykselle.

Diakonia - sekä yhteisön sisällä tapahtuva että varsinkin uskonnolliset ja kansalliset rajat ylittävä työ - edustaa siis aivan keskeisiä varhaisen kirkon perinteitä ja voisi saada identiteetilleen vahvistusta tässä esitellyssä keskustelusta.

Kirjoittaja on akatemiaprofessori. Hän on käsitellyt aihetta laajemmin Diakoniatieteen vuosikirjassa 2002.

Sekaan - se on suolan paikka

Tämä Petruksen aforismi ei jätä minua rauhaan. Tämä sekaan meneminen pulpattelee ponnekkaasti pinnalle työssäni noin viiden vuoden välein. Eikä jätä rauhaan - ennen kuin olen edes haparoiden haistellut sekaan menemistä. Herra armahda minua vaivaista.

Kädessäni hipelöitsen kirkon missiota, visiota ja strategiaa 2010, Läsnäolon kirkkoa (Suomen ev. lut. kirkon keskushallinto 2002). Upeaa tekstiä: Kirkko ei toimi omin valtuuksin eikä itsensä varassa. Kirkon julistamassa evankeliumissa Kristus itse lähestyy niitä, jotka kaipaavat, etsivät ja tarvitsevat häntä... Missiotaan toteuttava kirkko on avoin yhteisö... Kristuksen läsnäolo kirkossa ilmenee uskossa, jolla Kristus liittää ihmiset itseensä ja toisiinsa, ja rakkaudessa, joka on valmis asettumaan lähimmäisen asemaan, palvelemaan ja luopumaan omastaan... Tullevaisuuden kirkko on läsnäolon kirkko. Herra armahda meitä vaivaisia.

Yöpöydälläni on Henri J. M. Nouwenin Kutsumus -kirja. Mikä on se voima, joka sai menestyvän yliopistomiehen lähtemään kehitysvammaisten yhteisöön, elämään ja sitoutumaan vaatimattomuuteen ja rujouteen. Nouwen kertoo, että kyllä-sanaan sisältyi monta ei-sanaa. Herra armahda minua vaivaista.

Ystäväni perhe elää niin kuin opettaa. Heidän kotinsa ovet ovat avoimet vieraiden tulla. Joku alko-
holisti voi saada maukkaan aamupuuron ja kul-
kija kyydin kylille. Rakkaus on tullut lihaksi. Rakkaus ei ole jäänyt vain vastaanottopöydän tai kirkkoher-
ranviraston uumeniin vaan ihan oikeasti toimii jo-
pa seurakunnan työntekijän arjessa. Herra armah-
da minua vaivaista.

Nuorelleni tulee lehti, jonka piirroskuvassa ihmis-
polo kantaa vuoren korkuista pursuavaa kalenteria,
"pyhää kirjaa", ja vieressä nurkassa unohdettuna
piskuisena on toiseksi jäänyt Pyhä kirja. Niin tot-

ta minulle. Saan komeasti päiväni, viikkoni täytty-
mään erilaisista palavereista, suunnittelusta, verkos-
toista, hallinnollisista paperitoista, tiimeistä... Josko
jonnekin rakoon saisi mahdutettua sitä oikeaa - si-
tä, mitä varten tässä palvelun työssä olen. Herra ar-
mahda minua vaivaista.

Mutututkimukseni väittää, että seurakunnan työn-
tekijät askaroivat vuoden aikana noin 10 prosent-
in kanssa seurakuntalaisistaan (ehkä vähän yläkant-
tiin pyöristettynä). Yksi ihminen voi käydä viikos-
sa diakoniapiirissä, lähetysillassa, kuorossa, vapaa-
ehtoisten koulutusillassa, jumalanpalveluksessa, ka-
marityyppisessä olohuoneessa ja olla kuuden eri
työntekijän hoidossa. (Ihana, että meillä seurakun-
nissa löytyy näitä aktiiveja lampaista!) Kuka kohtaa
ne 90 prosenttia? (Onneksi elämme kansankirkko-
na, jossa toimivat kristityt ovat läsnä.) Miksi elä-
vät herätykset kanavoituvat mieluummin vapaisiin
suuntiin tai kirkon herätysliikkeisiin? Mitä kuivaa ja
nuivaa on tapahtunut meidän missiollemme, visiol-
lemme, strategiallemme? Miksi kirkon sanoma nä-
kyy ja kuuluu niin vähän mediassa? Herra armah-
da meitä vaivaisia.

Me kirkon työntekijöinä keskitymme liikaa virka-
miesmäiseen tapaan tehdä työtä. Erotamme sel-
keästi vapaan ja työssäolon. Rentoutumaan pitää
lähteä mahdollisimman kauas, ettei vain kukaan
seurakuntalainen tule vapaatamme häiritsemään.
Elämme seurakuntamme kanssa vain osittain, va-
paa-aikamme kuuluu vain itsellemme ja mahdolli-
sesti myös hiukan perheellemme. Emme ole ohjel-
ma- tai auttamisautomaatteja emmekä edes Juma-
lanselittämisen -automaatteja. Uuvumme. Herra ar-
mahda meitä vaivaisia.

J. L. Moreno on kehittänyt rooliteorian, jota voidaan
soveltaa esimerkiksi työnohjauksessa. Voimme ottaa
oppia lasten leikistä: "...ole sä niinku isä ja mä olen
niinku äiti ja noi on meidän naapureita..." ja leikki
lähtee käyntiin. Moreno puhuu spontaanisuudesta
ja luovuudesta. Spontaanisuus ei tarkoita vähenty-
nyttä kontrollia tai impulsiivisuutta (tehdään mitä
mieleen sattuu tulemaan). Spontaanisuus on yksi-
lön lisääntynyttä kykyä hallita sekä sisäisiä impuls-
sejaan että ulkoisia vaikutteita. Spontaanisuuden ti-
la liittyy ajatteluun ja tuntemiseen, leppäämiseen ja
tekemiseen. Spontaanisuus valmistaa tilaa luovalle
teolle. Luovuus on äärimmäistä sitoutumista todel-
lisuuteen, todellisuuden kohtaamista ja läsnäoloa
(Morenolainen rooliteoria ryhmän työnohjauksen
viitekehyksenä, Liisa Valve-Mäntylä, 1992). Joskus
tuntuu, että olemme kirkon työntekijöinä jähmetty-
neet roolituotteiksi, jotka toistavat jatkuvasti samaa
roolia, joka ei enää ole rakennukseksi muille eikä
tuota tyydytystä meille itsellemmekään. Her-

ra armahda meitä vaivaisia.

Mitä on mennä maailmaan Sanoman kanssa - ei mennä maailmaan ilman Sanomaa ja tuoda sitten maailma Sanoman äärelle - vaan mennä Sanan kanssa.

Palvelus lähtee kirkon alttarilta - mihin se lähtee. Vaikkapa diakonialähetyspiiriin, kotiin, kapakkaan, torille, työpaikalle, mihin vaan. Nyt tuntuu, että Sanoma lähtee diakonialähetyspiiriin, jos sinnekään. Miten saamme kirkon ovet avoimiksi - tuuletuksen tulee olla kunnossa ja risti keskellä.

Kun seurakunta lähettää työntekijän kauas ilosanoman viejäksi, voisiko seurakunta lähettää (siis seurakunta maksaisi palkan) yhden työntekijänsä vuodeksi pariksi juustotehtaalle, tielaitoksen työntekijäksi, kännyköitä kokoamaan, siivoamaan koulun lattiaa, keittämään ruokaa - siis tekemään oikeaa työtä eikä vain hoitamaan työtä tekevien sieluja. Siellä liukuhihnan äärellä, tiehöylän kopissa, urakatyön paineessa, kuran ja käryn keskellä voisi aue- ta uusi ulottuvuus. Sapattivuosikin tulisi hoidettua samalla. Tai seurakunta voisi lähettää jonkun työntekijänsä pariksi vuodeksi kiertelemään työpaikoilla ja olemaan läsnä (selektiivityöntekijät ovat erikseen isommissa seurakunnissa). Säännöllinen toripäivystys (eri työntekijöillä omat jaetut vuoronsa) voisi virkistää tai tuoda uudenlaista räsytystä, hyvää tekevää räsytystä. Pappi voisi ottaa joskus lastenoh-

jaajan kumppanikseen kinkerikierrokselle, diakonia-työntekijä voisi olla apuna taloustoimistossa tai vi- rastossa, kanttori vetää nuortenillan, pappi avustaa hautausmaalla kesäkukkien istutuksessa, nuoriso-työntekijä vetää diakonialähetyspiirin, kirkonpalve- lija järjestää myyjäiset, virastotyöntekijä voisi pitää vanhainkotihoitajan... Voisimme edes leikin vuok- si yrittää roolinvaihtoa, hakea tuntumaa siihen, mi- tä olisi olla se toinen. Miten voisimme eri työaloil- na olla yhtä, läpäisyperiaatteella. Ken tahtoo ka- lan onkia, saa madon ensin tonkia. Herra armahda meitä vaivaisia.

Meillä on muutosvistarintaa, se kuuluu asiaan. Muutoksen vastustamiseen sitoutuu enemmän energiaa työyhteisöissämme kuin kehityksen eteen- päin viemiseen. Herra armahda meitä.

Kirkko saa olla se muuttumaton, turvantuoja, ja kui- tenkin samalla liikkuva, dynaaminen. Sekaan - se on suolan paikka. Se suola on Kristuksen tuoksu, jota tämä raihmainen kirkko saa kuljettaa.

Herra armahda meitä vaivaisia syntisiä.

Rakastan maailmanparannusta. Herra armahda mi- nua vaivaista.

*Kirjoittaja on Karkun seurakunnan diakoni.
maikku.halme@kopteri.net*

Pappisliiton opintomatkat vuonna 2003 ja 2004

USA / NEW YORK JA WASHINGTON:

10. – 17.10.2003

“Amerikkalainen uskonnollisuus”

Matkan kesto on 8 vrk ja hinta noin 1.800€, si- sältäen lentomatkat Hki – New York – Wa- shington – Hki, kenttäkuljetukset ja –verot, ho- tellimajoittumisen kahden hengen huoneissa, aamiaistarjoilun ja ohjelmatarjonnan.

Liiton matka-apurahaan oikeutetut saavat apu- rahan 1½-kertaisena eli 405 €:n suuruisena. Ilmoittautumiset 31.3.2003 mennessä. Matkan- johtajina toimivat professori Tapio Lampinen (asiantuntijaohtaja) ja apulaistoiminnanjohtaja Hannu Ronimus.

KEVÄT 2004

Matka Roomaan, alustava ajankohta on viikko 13.

Matkan tarkemmat tiedot tulevissa Crux-lehdis- sä. Matkalle voi jo ilmoittautua.

SYKSY 2004

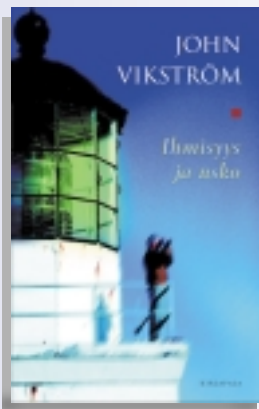
Vuoden 2004 syyskauden matkasta (kohde avoinna) tiedotetaan Cruxissa 3/2003, ilmestyy toukokuussa viikolla 19.

Opintomatkojen tiedustelut ja ilmoittautumiset toi- mistosihteeri Heli Meinolalle, puh. (09) 150 2653 tai sähköposti heli.meinola@pappisliitto.fi.

Ajankohtaista

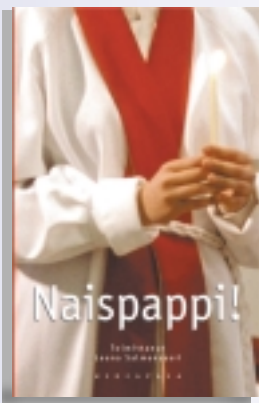
John Vikström
**IHMISYYYS
JA USKO**

Monipuolinen valikoima viime vuosien puheita, esitelmää ja alustuksia teemoina elämän ja yhteiskunnan arvot, talouden, lääketieteen ja urheilun etiikka sekä ikääntyminen, sairaus ja surun kohtaaminen. Ovh. 27,90 e

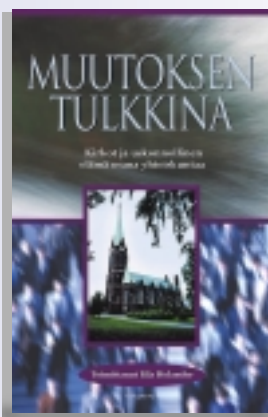
Leena Salmensaari (toim.)
NAISPAPPI!

Ajankohtainen puheenvuoro naispappien asemasta kirkossa ja katsaus naisen elämään pappina, perheenäitinä, puolisona tai yksin elävänä. Kirjoittajat ovat eri-ikäisiä ja erilaisissa viroissa toimivia pappeja ympäri Suomea. Ovh. 23,40 e

Eila Helander (toim.)
**MUUTOKSEN
TULKKINA**
**Piispa Voitto Huotar in
juhlakirja**

Ajankohtainen kirkkososiologinen katsaus uskonnon ilmiöön Suomessa ja maailmalla. Yli 20 tasokasta asiantuntija-artikkeliä. Ovh. 33,50 e

Viljo Remes
**PAAVO
RUOTSALAINEN**
**Viisas neuvoja,
vaikea lähimmäinen**
Kertomus suomalaisesta sisusta, järkkymättömästä uskosta Jumalaan, jääräpäisyydestä ja kurjuudesta. Ovh. 29,60 e

Maarit Hytönen
**KIRKKO JA
NYKYAJAN
EETTISET
KYSYMYKSET**

Mikä on kirkon kanta geenimanipulaatioon, ympäristökysymyksiin, markkinatalouteen, naisten oikeuksiin tai homoliittoihin? Teos antaa mainion kokonaiskuvan kirkon suhteesta tämän päivän ihmistä askarruttaviin eettisiin kysymyksiin. Ovh. 19,90 e

Olli Seppälä (toim.)
**KAIKKI JOUTAVAT
TAIVAASEEN**

Sakastissa nauretaan taas..."Myös saarnaajille, puheenpitäjille ja esitelmöitsijöille luulisin kirjasta olevan jopa suoranaista hyötyä. Osuva vitsi näet höystää muuten puisevaa esitystä kummasti." Ovh. 9,50 e

eKirkko

Seurakunnan palvelut verkkoon

TOIMIVAT KOTISIVUT VAIVATTA. eKirkko on julkaisujärjestelmä, jolla tuotat kätevästi seurakuntasi omat kotisivut. Sivujen päivittäminen sujuu helposti ja nopeasti. eKirkon käyttö ei vaadi Sinulta erityistä verkkosivutekniikan tuntemusta tai ulkoasun suunnittelutaitoa.

YHTEISTYÖTÄ YLI RAJOJEN.

eKirkko mahdollistaa hajautetun sisällöntuotannon. Kotisivujen näkyvyyttä lisää se, että voit tarjota sisältöä julkaistavaksi kristillisten organisaatioiden yhteisessä CredoCenter -portaalissa.

eKIRKKO ON RAKENNETTU

CredoNet Oy:n ja Soneran yhteistyönä.

Lisätietoja eKirkosta saat soittamalla:

asiakaspalvelu (09) 4155 2260
Thorleif Johansson (09) 4155 2231
Johanna Rautiainen (09) 4155 2339
Mikko Vartiainen (09) 4155 2289

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO

FINLANDS KYRKAS PRÄSTFÖRBUND

PERUSTETTU 14.1.1918

PUHEENJOHTAJA

Juha Kauppinen
Messukylän kirkkoherra, TT
Helakallionkatu 6 F
33580 Tampere
(03) 219 0203 (työ)
050 554 2427 (GSM)
s-posti: juha.kauppinen@evl.fi

TOIMINNANJOHTAJA

TT Esko Jossas
(vuorotteluvapaalla 1.4.-31.10.)
(09) 150 2467 (työ)
050 511 6683 (GSM)
s-posti: esko.jossas@pappisliitto.fi

Liiton yleinen johto, hallintoelinten päätösten valmistelu ja esittely, liiton talous, edunvalvonta- ja neuvottelutoiminta, opintomatkat, palvelussuhdeneuvonta.

APULAISTOIMINNANJOHTAJA

Pastori Hannu Ronimus
(vs. toiminnanjohtajana 1.4.-31.10.)
(09) 150 2466 (työ)
050 542 3664 (GSM)
s-posti: hannu.ronimus@pappisliitto.fi

Alaosasto- ja koulutustoiminta, Cruxin päätoimittaja, liiton tiedotustoiminta, opintomatkat, Papiston päivät, hallintoelinten päätösten valmistelu ja esittely, palvelussuhdeneuvonta.

JOHTAJIEN SIHTEERI

HSO-siht. Tuula Anttonen
(09) 150 2453
s-posti: tuula.anttonen@pappisliitto.fi

Esittelijöiden sihteeri, hallintoelinten pöytäkirjanpitäjä, Cruxin toimitussihteeri, matka- ja kokousjärjestelyt, Internet-kotisivut.

PROJEKTISIHTEERIT

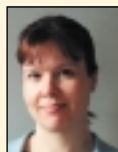
Pastori Kaisa-Liisa Pehkonen-Suoranta
(09) 150 2455 (työ)
050 597 5231 (GSM)
s-posti: kaisa.pehkonen-suoranta@pappisliitto.fi

Liiton opiskelijatyö, toiminta nuorten pappien tukemisessa, osavastuu koulutuskysymyksissä, palvelussuhdeneuvonta.

TM Hanna Tervanotko (1.3.-31.10.)
(09) 150 2467 (työ)
040 560 8352 (GSM)
s-posti: hanna.tervanotko@pappisliitto.fi

Projektit, liiton opiskelijatyö, neuvonta opiskelijoiden harjoittelu-, mentorointi- ja työllistymiskysymyksissä, toiminta nuorten pappien tukemisessa.

PROJEKTISIHTEERIT

Heli Meinola
(09) 150 2653
s-posti: heli.meinola@pappisliitto.fi

Jäsenyysasiat, alaosastot, opintomatkat.

Anne Taanila
(09) 150 2657
s-posti: anne.taanila@pappisliitto.fi

Laskut ja kirjanpito, luottamusmieskurssit.

TOIMISTO

Akavatalo, Rautatäisenkatu 6, 00520 Helsinki
Avoimna arkisin klo 9.00–15.00. **Fax** (09) 148 5875
kotisivu: www.pappisliitto.fi
s-posti: suomen.kirkon@pappisliitto.fi

ERITYISKOULUTETTUIJEN TYÖTÖMYYSKASSA

Asemamiehenkatu 2,
8 krs., 00520 Helsinki
puh. (09) 150 21
ma, ti, to 9–11
ke 9–11 ja 13–15
fax (09) 272 1212
s-posti: erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
www.erko.fi

DIAKONIA- TYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO

DIAKONIARBETARNAS
FÖRBUND

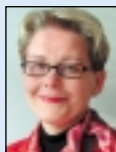
PERUSTETTU 15.6.1958

PUHEENJOHTAJA

Leena Vanne
Tapiolan diakonissa
Vanhan-Mankkaant. 14 E 13
02180 Espoo
(09) 8625 0431 (työ)
040 546 5193 (GSM)
s-posti: leena.vanne@evl.fi

TOIMINNANJOHTAJA

Diakonissa, terv. hoit.
Riitta Hiedanpää
(09) 150 2287 (työ)
040 516 5557 (GSM)
s-posti: riitta.hiedanpaa@dtl.inet.fi

Liiton yleinen johto, edunvalvonta- ja neuvottelutoiminta, hallintoelinten päätösten valmistelu, esittely ja täytäntöönpano, palvelussuhdeneuvonta.

JÄRJESTÖSIHTEERI

Diakonissa,
TtM Raija Pyykkö
(09) 1502 286 (työ)
040 7650 477 (GSM)
s-posti: raija.pyytko@dtl.inet.fi

Ammatilliset kysymykset, tiedottaminen, opiskelijatyö, alaosastotoiminta.

TOIMISTOSIHTEERI

Yo-merkonomi
Pirjo Heikkinen
(09) 150 2487 (työ)
s-posti: pirjo.heikkinen@dtl.inet.fi

Jäsenyysasiat, kirjanpito ja maksuliikenne, materiaalitilaukset, mökkivaraukset.

TOIMISTO

Akavatalo
Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki
Avoinna arkisin klo 9.00–15.00
fax (09) 877 7397
kotisivu: www.dtl.fi
s-posti: diakoniatyontek.liitto@dtl.inet.fi

SUOMEN KANTTORI- URKURILIITTO

FINLANDS KANTOR-ORGANIST-
FÖRBUND

PERUSTETTU 15.6.1907

PUHEENJOHTAJA

Marjukka Andersson
Lauttasaaren kanttori, DU
Myllykallionrinne 2 B 15, 00200 Helsinki
040 513 6235 (GSM)
s-posti: marjukka.andersson@kolumbus.fi

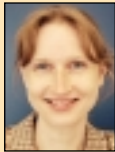
TOIMINNANJOHTAJA

Valt. maist.
Annamari Jokinen
(09) 150 2445 (työ)
040 865 6630 (GSM)
s-posti: annamari.jokinen@
suomenkanttori-urkuriliitto.fi

Edunvalvonta, palvelussuhdeneuvonta, tiedotus, opiskelijatoiminta, kv-asiat.

TOIMISTOSIHTEERI (VS.)

Nina Järvensivu
(09) 1502 446 (työ)
s-posti: nina.jarvensivu@
suomenkanttori-urkuriliitto.fi

Jäsenyysasiat, maksuliikenne.

TOIMISTO

Akavatalo
Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki
Avoinna arkisin klo
9.00–15.00
fax (09) 2787 177
kotisivu
www.kolumbus.fi/skul/
s-posti: kanttori.urkuriliitto@kolumbus.fi